

การศึกษาคือความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ปริญญาานิพนธ์

ของ

นันทนา พลเยี่ยม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ตุลาคม 2553

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ปริญญาานิพนธ์
ของ
นันทนา พลเยี่ยม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

บทคัดย่อ
ของ
นันทนา พลเยี่ยม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2553

นันทนา พลเยี่ยม. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ปริญญาโท กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการการควบคุม : รศ.ดร.องอาจ นัยพัฒน์, รศ.ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ และขนาดอิทธิพลของตัวแปรปัจจัยกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ตัวแปรปัจจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 369 คน ซึ่งถูกเลือกโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน จากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 11 ฉบับมีค่าเท่ากับ .89, .90, .79, .79, .91, .97, .97, .95, .87, .95, และ .85 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสัมประสิทธิ์เส้นทาง(Path Analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL Version 8.53

ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 1.41$, GFI = .98, AGFI = .96, SRMR = .027, RMSEA = .031) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยทางสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .70, .52, .19, -.37, ตามลำดับ ตัวแปรทั้ง 4 นี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้ร้อยละ 55

A STUDY OF CAUSAL RELATIONSHIP AMONG VARIABLES AFFECTING
THE INTENTION OF SELF – EMPLOYMENT OF STUDENTS IN THE HIGHER
VOCATIONAL CERTIFICATE LEVEL IN THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION
COMMISSION IN BANGKOK EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE III

AN ABSTRACT

BY

NANTANA POLYIAM

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

October 2010

Nantana Polyiam. (2010). *A Study of Causal Relationship Among Variables Affecting The Intention of Self–Employment of Students in The Higher Vocational Certificate Level in The Office of Private Education Commission in Bangkok Educational Service Area Office III*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Ong-Art Naiyapatana, Assoc. Prof. Dr. Booncherd Pinyoanuntapong.

This research intended to study the relationships among variables affecting the intention of self-employment, the structural relationship model of causal variables affecting the intention of self-employment, and effective size of causal variables and the intention of self-employment. The causal variables used in this study were attitudes toward self-employment, feelings toward self-employment, social factors, and subjective norms in self-employment. The sample of this study was 369 students in the Higher Vocational Certificate Level in The Office of Private Education Commission in Bangkok Educational Service Area Office III selected by two-stage random sampling. The instruments used in collecting data were questionnaires with seven rating scales. The reliabilities of eleven questionnaires were .89, .90, .79, .79, .91, .97, .97, .95, .87, .95, and .85 respectively. The data was analyzed by Path Analysis with LISREL Program version 8.53.

The results of the study revealed the following & : There were significant relationships at the level of .01 between all causal variables and intention of self-employment. The structural relationship model fitted to with the empirical data ($\chi^2/df=1.41$, GFI=.98, AGFI=.96, SRMR=.027, RMSEA=.031). The intention of self-employment was most influenced by feelings toward self-employment and was less influenced by attitudes toward self-employment, subjective norms in self-employment, and social factors with the effective size of .70, .52, .19, -.37, respectively. All the variables explained the variance of students' intention of self-employment at 55%.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ของ

นันทนา พลเยี่ยม

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ ..... เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รศ.ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ และรศ.ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญาานิพนธ์นี้ จนผู้วิจัยสามารถทำปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.นิภา ศรีไพโรจน์ และ รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทั้งในด้านวิชาการ ด้านการดำเนินชีวิต อาจารย์ทุกท่านเป็นต้นแบบในการครองตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู และให้คำแนะนำที่ดีงามตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในสถาบันแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ. พิทักษ์ อาจคุ้มวงศ์ ผศ.วสมน มณีดำ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์อุไร จักษ์ตรีมงคล และ ดร.อัศรา ประเสริฐสิน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คุณประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นันทนา พลเยี่ยม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การประกอบอาชีพอิสระ.....	15
ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ.....	15
ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ.....	17
ประเภทของอาชีพอิสระ.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ.....	21
คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระ.....	23
การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ.....	29
การตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	31
ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	31
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	34
การทำนายพฤติกรรม.....	38
รูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม และตัวแปรทำนายพฤติกรรมศาสตร์.....	38
สาเหตุของพฤติกรรม.....	39
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	42
ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล.....	46

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
การเปรียบเทียบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรม ระหว่างบุคคล.....	52
การวิเคราะห์อิทธิพล.....	53
ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล.....	54
ลักษณะของโมเดลลิสเรล(LISREL model).....	55
การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	56
ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
งานวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ.....	61
งานวิจัยเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรม.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	107
การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะ ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	114

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปผล.....	125
อภิปรายผล.....	127
ข้อเสนอแนะ.....	130
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	130
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	131
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	143
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	191

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3.....	75
2 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ที่อยู่ในเขตที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	75
3 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนัก บริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	77
4 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูล เชิงประจักษ์ และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา.....	99
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติรายตัวแปร.....	108
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตาม ข้อมูลทั่วไป.....	109
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ.....	110
8 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยกับองค์ประกอบ ของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง.....	112
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงเส้นตรงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	113
10 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ก่อนปรับโมเดล).....	115
11 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (หลังปรับโมเดล).....	117
12 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลความตั้งใจที่จะ ประกอบอาชีพอิสระ.....	119

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ.....	121
14 ค่าสถิติของผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง(DE) และอิทธิพลรวม(TE)ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	122
15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	147
16 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	147
17 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	148
18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	148
19 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	148
20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	149
21 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	149
22 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	150
23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	150
24 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	150
25 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา.....	150

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3.....	155
27 คำคุณศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3.....	158
28 กลุ่มอ้างอิงที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 อ้างถึงเกี่ยวกับ การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา.....	159
29 ข้อความเกี่ยวกับปัจจัยที่ขัดขวาง หรืออุปสรรคในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3.....	160

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น(Fishbein & Ajzen.1980)และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนด์ดิส.....	12
2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	42
3 ลักษณะโครงสร้างตัวแปรพื้นฐานของเจตนาเชิงพฤติกรรมตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Fishbein & Ajzen. 1980 : 118).....	43
4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักๆ ในทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล.....	47
5 ขั้นตอนการวิเคราะห์หิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล.....	56
6 ลำดับขั้นการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล.....	80
7 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น(1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนด์ดิส(ก่อนปรับโมเดล).....	116
8 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น(1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนด์ดิส(หลังปรับโมเดล).....	118
9 ภาพประกอบโมเดลสมการโครงสร้าง (หลังปรับโมเดล).....	121

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 - 10 พบว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศและเป็นแผนปฏิรูปความคิดและคุณค่าใหม่ของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แต่ในปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 ประเทศไทยต้องประสบวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมากทั้งด้านเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงานและปัญหาความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) ได้อันเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้ลุล่วงและสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 - 2554) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างภายในประเทศให้มีศักยภาพแข่งขันได้ในกระแสโลกาภิวัตน์และสร้างฐานความรู้ให้เป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างรู้เท่าทันควบคู่ ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรมและเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคมและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคงและเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย ตลอดจนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศทุกระดับ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืนสามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีเกียรติภูมิและศักดิ์ศรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 13 - 17)

สถานการณ์เศรษฐกิจไทยไตรมาส 2 ปี 2550 ขยายตัว 4.3 โดยที่การส่งออกสินค้าและบริการเป็นสาขาสันับสนุนการขยายตัวที่สำคัญ ขดเซยกการใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนที่ชะลอตัวลงมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน โดยสถานการณ์ด้านแรงงานไทยปัจจุบันพบว่า มีประชากรจำนวน 65.68 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน 36.69 ล้านคน ผู้มีงานทำ 35.80 ล้านคน ผู้ว่างงาน 5.75 แสนคน ผู้รอฤดูกาล 3.12 แสนคน โดยในจำนวนผู้ว่างงาน 5.75 แสนคน เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 1.86 แสนคน หรือร้อยละ 32.28 ของผู้ว่างงานทั้งหมด ซึ่งถือเป็นระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. 2550 : 1) สะท้อนให้เห็นถึงการผลิตบุคลากรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาขาดความยืดหยุ่น เนื่องจากกฎระเบียบของระบบราชการ ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและกระแสโลก ไม่สามารถผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ส่วนใหญ่ให้กับประเทศ ตลอดจนเนื้อหาที่สอนขาดการประยุกต์ใช้เข้ากับบริบทท้องถิ่น บัณฑิตที่จบออกมาจึงเป็นคนที่ปรับตัวได้ยาก เมื่อตงงานและสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ก็ไม่ทำ เพราะขาดความสามารถในการคิดริเริ่มลงมือสร้างงานและดำเนินงานจนเสร็จ สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงความล้มเหลวของการวางแผนกระบวนการผลิตและด้านการบริหารองค์การการศึกษา ให้มีสภาพคล่องตัวเหมาะสมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น (กรมการจัดหางาน.2541: 51 – 59) ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักศึกษามากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาเป็นผู้ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งผลิตบุคคลให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ เป็นแหล่งความรู้ใหม่ และกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ทำให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และพัฒนางานอาชีพ ซึ่งในปัจจุบันประเทศชาติมีความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม บรรารถนาที่จะให้เยาวชนมีอิสระที่จะเลือกวิธีการดำเนินชีวิต มีอิสระในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความต้องการของตนเอง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรสอดแทรกประสบการณ์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ปรับปรุงหลักสูตรวิชาการและวิชาชีพให้บริการแนะแนวทางด้านอาชีพ สร้างทัศนคติให้กับนักศึกษาในเรื่องของการประกอบอาชีพอิสระให้กับนักศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต (ธนาภรณ์ พุทธิมนต์ธร. 2545: 1 ; สมบุญ อินทพันธ์ี. 2543: 1)

การประกอบอาชีพอิสระเป็นสิ่งสำคัญ สามารถมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก การประกอบอาชีพอิสระเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างงาน โดยในระยะเริ่มต้นแม้ว่าจะเป็นการสร้างงานให้ตนเอง อาชีพอิสระในปัจจุบันมักเป็นการประกอบอาชีพที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก

อาจเป็นการผลิตสินค้า การจำหน่ายสินค้า กิจกรรมด้านบริการและกิจกรรมการประกอบการตามสายวิชาชีพ อาชีพอิสระมีบทบาทอย่างกว้างขวางในระบบเศรษฐกิจไทย แต่ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของไทยถดถอยทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน อาจมีสาเหตุจากหลายประการ สาเหตุประการหนึ่งคือจากระบบการศึกษาที่ยังไม่สามารถสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน การมีงานทำหรือการมีอาชีพและประสบการณ์ที่ผ่านมาของสังคมไทยไม่มีค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระมากนัก สำหรับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งอยู่ในรูปของการประกอบธุรกิจขนาดย่อมเป็นส่วนใหญ่ ธุรกิจขนาดย่อมในประเทศกำลังพัฒนา นับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญที่สุดของการมีงานทำในประเทศ เพราะเป็นแหล่งที่รองรับแรงงานได้ (พจน์ สะเพียรชัย. 2534: 6)

การจัดการเรียนการสอนของกรมอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพโดยตรง มีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งบริหารจัดการการอาชีวศึกษา ให้ความสำคัญขององค์การแห่งการเรียนรู้ สมานฉันท์ เกื้อกูลทรัพยากรต่อกัน ให้เกิดความแข็งแกร่งในทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระได้ อันจะเป็นอีกกลไกหนึ่งในการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549: 52 – 54; จาตุรนต์ ฉายแสง. 2549: 1; รุ่ง แก้วแดง. 2549: 2) กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดเร่งรณรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ให้นักศึกษามุ่งให้นักศึกษาเข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระ โดยให้สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างทัศนคติ ให้นักศึกษาพึ่งพาตนเองและสามารถสร้างอาชีพให้กับตนเองได้ เพราะการประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาด้านต่างๆของประเทศชาติได้ เช่น ด้านสังคมช่วยแก้ไขปัญหการว่างงานของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถลดปัญหาการว่างงานเพราะอาชีพอิสระมีการจ้างงานจำนวนมาก ในด้านเศรษฐกิจช่วยให้เกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค และส่วนต่างๆของสังคมได้ง่าย ส่วนในด้านครอบครัวเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาทางความรู้ ความสามารถของทรัพยากรบุคคล สร้างความภาคภูมิใจแก่บุคคลในครอบครัว (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 53 – 54; สุขชาติ ชวงโชติ. 2542:12; และจรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธา. 2530 : 49) ในการจัดการศึกษาเพื่อการเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจนั้น ผู้เรียนต้องได้รับความรู้และทักษะวิชาชีพเฉพาะสาขาความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางธุรกิจและทดลองปฏิบัติจริงๆ เพื่อพัฒนาการรู้คิดและจิตลักษณะผู้ประกอบการให้แก่ผู้เรียน การเรียนการสอนต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาทั้งจากระบบโรงเรียนและจากสถาน

ประกอบการ ซึ่งเป็นการศึกษาจากระบบโรงเรียนพร้อมกัน (วชิร โอภิธากร. 2541 ; อ้างอิงจาก Sardana. 1970; Wolf. 1971; & Miron. 1977) อย่างไรก็ตามการที่นักศึกษาได้รับการฝึกดังกล่าวมาแล้วนั้นไม่ได้หมายความว่านักศึกษจะสามารถเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจได้ทุกคน เพราะการที่บุคคลจะกระทำกิจกรรมได้นั้นยังขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานอีกหลายประการ ที่สำคัญคือ ความตั้งใจหรือเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายพฤติกรรม จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรมพบว่าทฤษฎีส่วนใหญ่ที่นักวิจัยนำมาศึกษา เพื่อทำนายพฤติกรรมคือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส (Triandis.1977: 233) ได้อ้างถึงงานวิจัย 3 เรื่องที่พยายามทดสอบทฤษฎีของตนเปรียบเทียบกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ผลการวิจัยโดยส่วนร่วมปรากฏว่า ทฤษฎีทั้งสองสามารถทำนายพฤติกรรมเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ดี แต่ทฤษฎีของทริแอนด์ส อธิบายความแปรปรวนได้ดีกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ขณะที่ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลอธิบายกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าได้ดีกว่า เพื่อให้การทำนายผลการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส (Triandis.1971)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส (Triandis.1971) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนจัดบริการแนะแนวอาชีพให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถความต้องการของนักศึกษาในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ ที่มีต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ ที่มีต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ได้นำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ ด้านการส่งเสริมให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างงานด้วยตนเองและการสร้างอาชีพให้บุคคลอื่น รวมทั้งผู้บริหารนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้เกิดทักษะในการประกอบอาชีพอิสระสามารถสร้างงานให้ตนเองได้ มีทัศนคติ ค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และมีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 23 โรงเรียน จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 6,028 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 369 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1.1 เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.2 ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.3 ปัจจัยทางสังคม
  - 1.4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ** หมายถึง วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่ง ที่อาศัยการประยุกต์วิธีการวิเคราะห์การถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายๆตัว ที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆโดยมีลูกศรชี้ให้เห็นแบบจำลองของความสัมพันธ์ได้

2. **การประกอบอาชีพอิสระ** หมายถึง การที่บุคคลผู้ประกอบอาชีพสามารถหารายได้เอง โดยไม่ต้องมีนายจ้างและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้างหรือการที่บุคคลเป็นเจ้าของกิจการเอง ธุรกิจในครัวเรือน หรือฐานะหุ้นส่วน ดำเนินกิจการเอง จัดการเอง รับผิดชอบต่อความเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง ดำเนินกิจการในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการบริการ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อผลกำไร และยอมรับความเสี่ยงทั้งหมดจากการบริหารงาน โดยอาชีพอิสระมักเป็นการประกอบกิจการที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนักซึ่งอยู่ในรูปของการประกอบธุรกิจขนาดย่อม

3. **ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล** หมายถึง แนวความคิดของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) ที่อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลว่าเกิดจากสาเหตุด้านเจตนาเชิงพฤติกรรมและเจตนาเชิงพฤติกรรม มีองค์ประกอบด้าน เจตคติต่อการกระทำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นตัวทำนาย

4. **ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล** หมายถึง แนวความคิดของทริแอนด์ส (Triandis.1971) ที่อธิบายเกี่ยวกับสาเหตุแห่งพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลว่าเกิดจากสาเหตุด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม องค์ประกอบที่เป็นตัวทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้สึกต่อการกระทำ ปัจจัยคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ และปัจจัยทางสังคม

5. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นการประเมินการกระทำพฤติกรรมการประกอบอาชีพอิสระ ทั้งในลักษณะที่ดีหรือขัดแย้ง หรือเป็นกลาง เจตคติเป็นตัวแปรแฝงที่เกิดจากการบูรณาการเจตคติต่อการกระทำตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลร่วมกับคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล โดยเจตคติต่อการกระทำตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลแบ่งเป็นสองลักษณะตามวิธีการวัด คือเจตคติทางตรง (A_B) กับเจตคติทางอ้อม (BE) ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ เจตคติวัดทางอ้อม (BE) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ และการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ ส่วนคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ การรับรู้ผลของการกระทำ การกำหนดคุณค่าของผลการกระทำคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับเจตคติ (BE) ตามทฤษฎีของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980) (Triandis.1977: 16 - 17; 1980: 218) เมื่อบูรณาการทั้งสองทฤษฎีร่วมกันแล้วเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นตัวแปรแฝงที่สามารถทำนายหรือวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

5.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่นักศึกษาเชื่อว่าเมื่อประกอบอาชีพอิสระแล้ว จะทำให้เกิดผลดีผลเสียกับตนเองอย่างไร (ผลดีผลเสียที่เป็นความเชื่อนี้ได้มาจากการสำรวจความเชื่อเด่นชัดในรอบแรก โดยใช้แบบสำรวจปลายเปิด) ผลเหล่านั้นเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ หรือสิ่งที่บุคคลคาดหวังว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นถ้าประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งความเชื่อนี้ (ถือเป็นตัวแปรสังเกตได้) สามารถวัดได้จากชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980)

5.2 การประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่นักศึกษาเชื่อมั่นว่าการประกอบอาชีพอิสระนั้นจะทำให้เกิดผลกับตนเองอย่างไร ผลการกระทำที่เกิดขึ้นตามมามีความสำคัญหรือไม่สำคัญต่อนักศึกษามากน้อยเพียงใด (ผลการกระทำที่ใช้ประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระนี้ได้มาจากการสำรวจความเชื่อเด่นชัดในรอบแรก โดยใช้แบบสำรวจปลายเปิด) ซึ่งผลการประเมินนี้ (ถือเป็นตัวแปรสังเกตได้) สามารถวัดได้จากชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980)

6. ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง อารมณ์ ความนึกคิดของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่า ชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือเลวหรือค่าคุณศัพท์อื่นที่แสดงถึงความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อเป้าหมายที่เป็นการเลือกประกอบอาชีพอิสระ โดยแบบวัดความรู้สึกนี้สร้างตามมาตรวัดจำแนกความหมาย “คำคุณศัพท์” คำคุณศัพท์เหล่านี้ได้มาจากการสำรวจมาก่อนในรอบแรกโดยใช้แบบสำรวจปลายเปิด ความรู้สึกต่อการกระทำ (AFF) เป็นตัวแปรแฝง ซึ่งวัดได้จาก

ตัวแปรสังเกตได้ความรู้สึกรู้สึกต่อการทำ (AF) ซึ่งเป็นชุดคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามทฤษฎีของ ทริอันดิส (Triandis.1971) โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน (อุษา ปฏิสัมพันธ์. 2552: 8; อ้างอิงจาก Makay; & Gaw.1975) คือ

6.1 การยอมรับนับถือ หมายถึง ความรู้สึกที่เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่กระทำ

6.2 ความเชื่อมั่น หมายถึง การประเมินแต่ละบุคคลที่สามารถเผชิญและปรับตัวให้ เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

7. ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอยู่ในสิ่งแวดล้อมตัวนักศึกษา ที่ส่งผลให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม(SO) เป็นตัวแปรแฝงตามทฤษฎี รูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลสามารถทำนายหรือวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

7.1 บทบาท หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมที่นักศึกษาได้พิจารณาแล้วว่าบุคคลในสังคม หรือสิ่งแวดล้อมควรมีบทบาทต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาหรือไม่เพียงใด ซึ่งบทบาท อาจแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ บทบาททั่วไป บทบาทเฉพาะบุคคลและบทบาทตามกฎหมาย (Triandis.1977:78) บทบาทในที่นี้ถือเป็นตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดได้จากชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของทริอันดิส (Triandis.1971) โดยเป็นบทบาททั่วไปและบทบาทเฉพาะบุคคล เช่น การให้นักศึกษาพิจารณาตนเองว่า นักศึกษาควรมีบทบาทที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง หรือไม่ นักศึกษาควรมีบทบาทที่จะสืบค้น ศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆหรือปรึกษาหารือกับบุคคล อื่นที่มีความสำคัญต่อตัวนักศึกษาเองหรือไม่

7.2 มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความนึกคิดของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ชีวิต ที่เกี่ยวกับบุคคลในสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้นักศึกษารู้จักเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพอิสระ (Triandis.1977:15) ในที่นี้มีมโนภาพแห่งตนถือเป็นตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดได้จากชุดคำถามของผู้วิจัยที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีของทริอันดิส (Triandis.1977) เช่น การให้นักศึกษาประเมินตนเองถึงความเหมาะสม ความมั่นใจในตนเองในการ ประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น

8. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความรู้สึก ของนักศึกษาที่จะเห็นพ้องกับกลุ่มอ้างอิง เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรแฝงที่เกิดจากการบูรณาการปัจจัยทางสังคมตามทฤษฎีรูปแบบ พฤติกรรมระหว่างบุคคลรวมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยปัจจัยทางสังคมตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ บทบาท มโนภาพแห่งตน และปทัสถานของสังคม ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงตามทฤษฎี การกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตาม

วิธีการวัด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง (SN)   กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม (NBMC) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม (NBMC) สามารถวัดหรือทำนายได้จากตัวแปรสังเกตได้ดังนี้

8.1 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การรับรู้ความคาดหวังของบุคคลต่างๆที่แวดล้อมตัวนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาคงพิจารณาว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรจะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ประกอบอาชีพอิสระ (บุคคลกลุ่มอ้างอิงนี้ได้จากการสำรวจมาก่อนในรอบแรก) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระถือเป็นตัวแปรสังเกตได้ สามารถวัดได้จากชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามทฤษฎีฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980)

8.2 แรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความต้องการของนักศึกษาที่จะกระทำตามบุคคลที่มีความสำคัญกับเขา ซึ่งให้เขาพิจารณาแล้วว่าโดยทั่วไปแล้วเขาต้องการทำตามสิ่งที่บุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาประสงค์ให้เขาทำหรือไม่มากนักเพียงใด (บุคคลกลุ่มอ้างอิงนี้ได้จากการสำรวจมาก่อนในรอบแรก) แรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนี้ สามารถวัดได้จากชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen. 1980)

9. ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ(Intention to Use : I) หมายถึง ความมุ่งมั่น ความต้องการ ความพยายาม และการคอยโอกาสของนักศึกษาที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต ไม่ว่าจะเกิดปัญหาหรืออุปสรรคใดก็ตามนักศึกษายังมีความพยายามที่ฝ่าฝืนอุปสรรคที่เกิดขึ้นและยังใฝ่ฝันที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคตซึ่งความตั้งใจหรือเจตนาวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้หรือชุดคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ (Triandis. 1971) โดยวัดจาก 3 ด้าน ตามเอกสารงานวิจัยของ ซองคู และคิม (อุษา ปฎิสัมพันธ์ 2552: 8 ; อ้างอิงจาก Song; Koo; & Kim. 2007: 23) คือ

9.1 ความมุ่งมั่นตั้งใจ (Intend) คือ การที่นักศึกษามีความรู้สึกนึกคิด สนับสนุน มีใจจดจ่อ หรือยืนยันทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นให้ได้รับรู้ถึงความปรารถนา ความพยายาม ความมุ่งมั่นตั้งใจของนักศึกษาที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต

9.2 การทำนาย (Prediction) คือ การที่นักศึกษามีความรู้สึกคาดหมายเกี่ยวกับอนาคตของตนเองว่า มีความเป็นไปได้ที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต

9.3 การวางแผน (Plan) การที่นักศึกษามีการกำหนดแผนการ และมีการวางแผนทางในการประกอบอาชีพอิสระ และตัดสินใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต

10. **กลุ่มอ้างอิง** หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา ที่นักศึกษาเห็นด้วยหรือคัดค้านเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งกลุ่มอ้างอิงดังกล่าวผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นได้จากการสำรวจมาก่อนในรอบแรกโดยใช้แบบสำรวจปลายเปิด

11. **ค่าอิทธิพล** หมายถึง ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL ในรูป Gamma ซึ่งบ่งบอกให้ทราบถึงอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าความตั้งใจหรือเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายพฤติกรรม ผู้วิจัยมีความเชื่อภายใต้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลว่าพฤติกรรมกรรมการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง น่าจะเกิดจากความตั้งใจหรือเจตนาที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระซึ่งเจตนามีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ จะทำให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความเชื่อภายใต้ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลว่าพฤติกรรมกรรมการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง น่าจะเกิดจากความตั้งใจหรือเจตนาที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระซึ่งเจตนามีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยด้านความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยคุณค่าของผลการประกอบอาชีพอิสระที่รับรู้ จะทำให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระในอนาคต จากความเชื่อดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนดิส (Triandis.1971) คือ พฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง น่าจะเกิดจากความตั้งใจหรือเจตนาที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเจตนามีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ

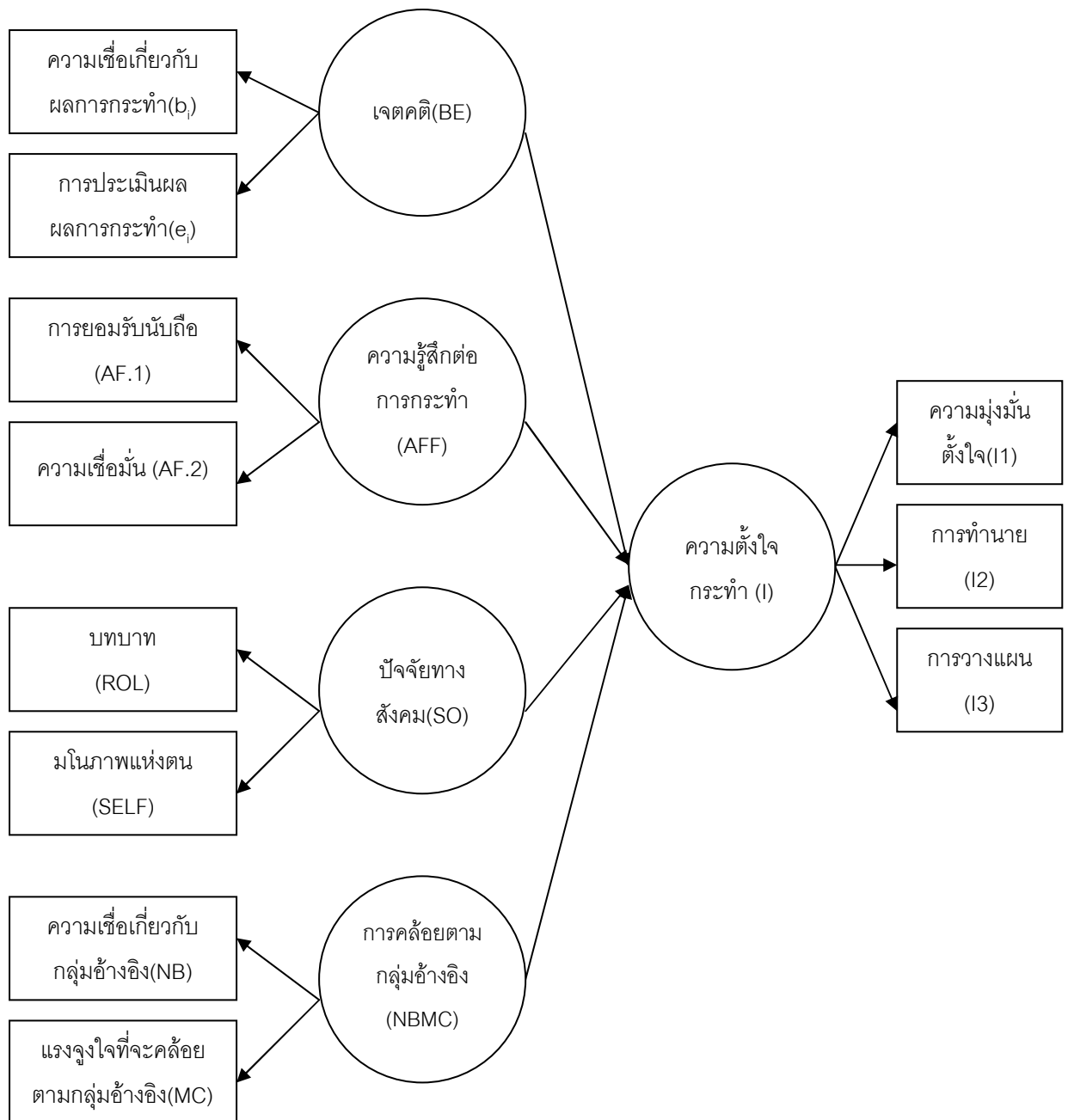
1. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ การประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ บูรณาการรวมกับคุณค่าของผลการประกอบอาชีพอิสระที่รับรู้ตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ การรับรู้ผลของการประกอบอาชีพอิสระซึ่งใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และการกำหนดคุณค่าของผลการประกอบอาชีพอิสระซึ่งใช้แบบวัดชุดเดียวกับการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

2. ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ การยอมรับนับถือ และความเชื่อมั่น

3. ปัจจัยทางสังคมตามทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ บทบาท และมโนภาพแห่งตน ซึ่งผู้วิจัยได้บูรณาการปทัสถานของสังคมรวมกับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงซึ่งผู้วิจัยได้บูรณาการรวมกับปทัสถานของสังคม และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ผู้วิจัยเชื่อว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนที่เกิดจากการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ซิส (Triandis.1971) น่าจะใช้ทำนายพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ครอบคลุมปัจจัยเชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้มากที่สุด ซึ่งเขียนแผนภาพแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Ajzen; & Fishbein.1980)และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส

หมายเหตุ ความหมายของสัญลักษณ์

→ แทน ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ด้านทางลูกศรเป็นตัวแปรสาเหตุ ด้านหัวลูกศรเป็นทิศทางของอิทธิพลหรือตัวแปรผล

○ แทน ตัวแปรแฝง

□ แทน ตัวแปรที่สังเกตได้

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยว่า ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาเกิดจากปัจจัยตามลักษณะโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen.1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนดิส (Triandis.1971) และมีสมมติฐานเฉพาะ ดังนี้

1. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระความรู้สึกรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจาก เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.1 ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.2 ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.3 ประเภทของอาชีพอิสระ
  - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.5 คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
  - 1.6 การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
2. การตัดสินใจเลือกอาชีพ
  - 2.1 ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
  - 2.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
3. การทำนายพฤติกรรม
  - 3.1 รูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม และตัวแปรทำนายพฤติกรรมศาสตร์
  - 3.2 สาเหตุของพฤติกรรม
  - 3.3 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
  - 3.4 ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล
  - 3.5 การเปรียบเทียบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล
4. การวิเคราะห์อิทธิพล
  - 4.1 ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล
  - 4.2 ลักษณะของโมเดลลิสเรล(LISREL model)
  - 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล
  - 4.4 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
  - 5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรม

1. การประกอบอาชีพอิสระ

1.1 ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การประกอบอาชีพอิสระ หรือการประกอบอาชีพส่วนตัว ดังต่อไปนี้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2517: 5) ให้ความหมาย อาชีพอิสระ คือ การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือนัยหนึ่งคือการทำงานที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้าง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (จำนง มุ่งยุทธกลาง. 2546: 10; อ้างอิงจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2527 : 5) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า อาชีพอิสระ คือ การที่บุคคลเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งหรืออีกนัยหนึ่งคือการทำงานที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้โดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

สุนทร โคตรบรรเทา (2525: 71) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่าอาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างขึ้นมาจาก ลงทุนดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่ง และไม่มีการออกคำสั่งตัดสินใจด้วยตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเอง มีการลงทุน เพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธยา (2530: 48) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า อาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมขนาดเล็กที่ทำด้วยตนเอง ที่อาศัยทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้และกำไร ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพหรือทำลายสิ่งใด ๆ รวมทั้งการบริหารและการประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วเจ้าของจะเป็นผู้ดำเนินการและขั้นตอนต่างๆเอง เป็นส่วนมาก

นิพนธ์ พัวพงศกร (2530: 2) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ผู้ที่เป็นนายจ้างตนเองจะทำมาหากินอะไรก็ได้ กิจการเล็กหรือใหญ่แค่ไหน ไม่สำคัญ ขอให้ เป็นนายจ้างตนเอง ผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนวิสาหกิจใหญ่ก็ได้

อำไพ ศรีอรรคจันทร์ (2534: 5) สรุปความหมายของอาชีพอิสระว่า เป็นการประกอบอาชีพที่ผู้ประกอบการดำเนินการด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ตนเองต้องเป็นผู้ตัดสินใจ เป็นได้ทั้งกิจการที่จดทะเบียนการค้าและที่ไม่ได้จดทะเบียนการค้าที่สำคัญคือ มีรายได้จากกิจการของตนเอง ไม่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากผู้อื่น

กรมอาชีวศึกษา (2533: 20) ได้อธิบายว่า อาชีพอิสระคล้ายกับอุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้ระบุว่า อุตสาหกรรมขนาดย่อม มีความหมายครอบคลุมถึงการประกอบกิจการขนาดเล็กที่ทำด้วย

ตนเองหรืออาชีพอิสระที่มีลักษณะเป็นการผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพหรือทำลายสิ่งใด ๆ รวมทั้งการบริการและการประกอบกิจการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสิ่งเหล่านี้

มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการแห่งประเทศไทย (2538: 7) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง งานอิสระที่แต่ละบุคคลมีกิจกรรมของตนเอง จะเป็นงานที่ผู้ทำงานมีอิสรภาพ จะเลิกทำเมื่อไรก็ได้ เพราะตนเป็นเจ้าของกิจการเอง เช่น ตั้งร้านค้า เป็นทนายความ เป็นแพทย์ เป็นเกษตรกร ส่วนรายได้จะมากน้อยเท่าไร ย่อมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของเจ้าของกิจการเป็นสำคัญ

วชิร โอบิธากร (2541: 8) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบกิจกรรมทางธุรกิจด้วยการผสมผสานปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ทุนที่ดิน แรงงาน เทคนิคการผลิต การบริหาร และการจัดการ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการผลิต การจำหน่าย และการบริการด้วยตนเองหรือเพื่อจัดตั้งองค์การทางธุรกิจโดยยอมรับการเสี่ยงภัย อันนำมาเพื่อผลกำไร และความพอใจไม่ว่าธุรกิจนั้นจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ตาม

ไพรัช วงศ์ยุทธไกร (2545: 7) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพที่มีขนาดกิจการขนาดย่อมสามารถดำเนินการด้วยตนเองโดยลงทุนน้อยใช้กำลังกาย และความคิดค่อนข้างมากเน้นการพึ่งพาตนเอง คำว่า อาชีพอิสระมีความหมายคล้ายกับอาชีพส่วนตัว ธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งอาศัยความรู้ความสามารถทักษะและเทคนิคการจัดการให้เกิดรายได้ ซึ่งเกิดจากการลงทุน มีผลตอบแทนในรูปของกำไร มีลักษณะเป็นการผลิตและการบริการ

สุมาลี สุมาลย์ (2546: 14) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่าการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง ไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

จารุวรรณ คงขุนเทียน (2548: 10) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่าอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว หมายถึง การที่ผู้ประกอบอาชีพได้ตั้งตัวเองเป็นผู้ประกอบการโดยไม่มีนายจ้างไม่มีหัวหน้างานไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง เป็นในลักษณะการรับจ้างหรือไม่รับจ้างก็ได้แล้วแต่ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เป็นเจ้าของกิจการเองในลักษณะคริวเรือนหรืออยู่ในฐานะหุ้นส่วนดำเนินการด้วยการลงทุนเอง รวมหุ้นกับญาติพี่น้องเพื่อนฝูง มีการบริหารจัดการกันเอง รับผิดชอบต่อการเสี่ยง การขาดทุน การล้มเหลวทางธุรกิจด้วยตนเอง กิจการจะดำเนินการในรูปของการผลิต การจำหน่าย ให้บริการ เป้าหมายของการประกอบการคือผลกำไรเป็นค่าตอบแทนไม่มีค่าจ้างเป็นรายวัน รายเดือน ไม่มีสวัสดิการ ขนาดของกิจการอาจมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ นั้นขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์และความสามารถในการดำเนินการ

รัฐธรรมนูญฯ ประทศน (2549: 23) ให้ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง ไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในสถานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการเพื่อหวังกำไรและเสี่ยงต่อการล้มเหลว

จากการประมวลความหมายการประกอบอาชีพอิสระ สรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลผู้ประกอบอาชีพสามารถหารายได้เองโดยไม่ต้องมีนายจ้างและไม่อยู่ในฐานะลูกจ้างหรือการที่บุคคลเป็นเจ้าของกิจการเอง ธุรกิจในครัวเรือนหรือฐานะหุ้นส่วน ดำเนินกิจการเอง จัดการเอง รับผิดชอบต่อความเสี่ยงทางธุรกิจด้วยตนเอง ดำเนินกิจการในรูปของการผลิต การจำหน่าย หรือการบริการโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อผลกำไรและยอมรับความเสี่ยงทั้งหมด จากการบริหารงานไม่ว่ากิจการจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่

1.2 ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระ

จริยา ทัพพะกุล ณ อยุธา (2530: 49) กล่าวถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระว่า อาชีพธุรกิจส่วนตัวหรืออาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สำคัญในการแก้ปัญหาการว่างงาน และเป็นอาชีพพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531: บทคัดย่อ) กล่าวถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นหนทางแก้ไขปัญหาการว่างงาน โดยเฉพาะการว่างงานของผู้มีการศึกษา ซึ่งถือเป็นการสูญเสียทางการศึกษายังเป็นปัญหาที่สำคัญและยังไม่มีทางขจัดความรุนแรงได้โดยเร็ว ทั้งนี้เพราะนโยบายของการจัดการศึกษายังไม่เคยคำนึงถึงเรื่องการไปสร้างงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยการประกอบอาชีพอิสระยังมีหนทางที่จะขยายตัวได้อีกมาก

สุชาติ ช่างโชติ (2542: 12) กล่าวถึง ความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระว่า การประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาด้านต่างๆของประเทศชาติได้ เช่น ด้านสังคม ช่วยแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ ลดปัญหาการว่างงานเพราะอาชีพอิสระมีการจ้างงานจำนวนมาก ในด้านเศรษฐกิจช่วยให้เกิดการกระจายรายได้สู่ภูมิภาคและส่วนต่างๆของสังคมได้ง่าย ส่วนในด้านครอบครัวเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาทางความรู้ ความสามารถของทรัพยากรบุคคล สร้างความภาคภูมิใจแก่บุคคลในครอบครัว

ไพรัช วงศ์ยุทธไกร (2545: 7 – 8) อาชีพอิสระมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการจัดการศึกษาที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของอาชีพอิสระในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ สรุปได้ว่ามีความสำคัญ ดังนี้

- 1.1 เป็นการสร้างงาน ก่อให้เกิดการจ้างงานอันนำไปสู่การลดปัญหาการว่างงาน
  - 1.2 เป็นการสร้างงานในชนบท ที่ทำให้การย้ายถิ่นฐานเพื่อหางานทำของชาวชนบทลดลง และยังช่วยชักนำชาวชนบทที่มาอยู่ในเมืองให้กลับสู่ถิ่นฐานเดิม
  - 1.3 เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยปลูกฝังลักษณะนิสัยพึ่งตนเอง รู้จักการตัดสินใจที่จะปกครองตนเอง เป็นต้น
  - 1.4 เป็นการส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรต่างๆ ของชาติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะทรัพยากรในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น คน เงินทุน วัตถุดิบ เป็นต้น
  - 1.5 เป็นการลดบทบาทของเทคโนโลยีระดับสูงที่มีราคาแพง ประเทศยากจนไม่สามารถจัดหามาได้
  - 1.6 เป็นฐานรองรับธุรกิจและอุตสาหกรรมอาจเติบโตเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไป
  - 1.7 เป็นการขยายความเจริญ ความมั่นคงและรายได้ไปสู่ประชาชนในส่วนภูมิภาค อันจะนำมาสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติต่อไป
2. ความสำคัญของอาชีพอิสระที่มีต่อการจัดการศึกษามีดังนี้คือ
- 2.1 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสสร้างงานและเป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเองทั้งในขณะเรียนและในอนาคต
  - 2.2 เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการทำงานเป็นทีม รู้จักปรับตัว
  - 2.3 เป็นการสร้างทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงาน
  - 2.4 เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน
  - 2.5 เป็นการปลูกฝังคุณธรรมในเรื่อง ขยัน ประหยัด อุตุน ซื่อสัตย์
  - 2.6 เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีรายได้ เพื่อใช้ในการเรียน
  - 2.7 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าอาชีพอิสระนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเนื่องจากช่วยแก้ไขปัญหาการว่างงานของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ ลดปัญหาการว่างงานเพราะอาชีพอิสระ มีการจ้างงานจำนวนมาก เป็นการสร้างงานขยายโอกาสความเจริญและรายได้สู่ประชาชน

1.3 ประเภทของอาชีพอิสระ

การจัดแบ่งอาชีพอิสระมีหลายเกณฑ์ โดยจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์เฉพาะของงานหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นดังต่อไปนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2526: 23) จัดผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายอุปกรณ์การเกษตรและขายเครื่องสำอาง

2. ประเภทบริการได้แก่รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวยรับเย็บผ้า ขับรถส่งผู้โดยสาร รับซ่อมจักรยาน และมอเตอร์ไซด์

3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา และกรีดยาง

สัญญา จัดตานนท์ (2521: 16) ได้แบ่งอาชีพอิสระตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นกลุ่มใหญ่ๆ 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับปริญญา อนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร หนายความ ผู้ตรวจสอบบัญชี และครูอาจารย์ เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ความสามารถต่ำกว่าอนุปริญญาเช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บผ้า เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความรู้วิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบการค้าของชำ ค้าข้าวแกง ค้าผลไม้ ค้าหนังสือต่างๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบเร่แผงลอย ขับรถแท็กซี่ ตลอดจนผู้ที่รับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2530: 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้ คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม

อำไพ ศรีอรุณจันทร์ (2534: 6 ; อ้างอิงจาก สัญญา จัดตานนท์; และทิพวัลย์ ลือคำ.2533: 44) ว่าการแบ่งอาชีพอิสระตามระดับการใช้ความรู้ความสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มอาชีพ คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะความรู้ในระดับอนุปริญญาขึ้นไป เช่น แพทย์ วิศวกร หนายความ ผู้ตรวจบัญชี เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะความรู้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญาเช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ ช่างเขียนแบบ ตัดผม ตัดเสื้อ เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะความรู้ในวิชาชีพได้อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ได้แก่ ผู้ประกอบการค้าของชำ ขายข้าวแกง ขายผลไม้ ขายหนังสือ เป็นต้น

กรมสามัญศึกษา (2535: 15) แบ่งประเภทของการประกอบอาชีพออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. อาชีพอิสระ โดยแบ่งเป็น

1.1 อาชีพผู้ผลิต ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการผลิตชิ้นงานเพื่อจำหน่าย เช่น งานประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

1.2 อาชีพบริการ ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการได้เอื้ออำนวยความสะดวก หรือให้บริการแก่ผู้บริโภค เช่น ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์ แม่ค้า ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เป็นต้น

2. อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพ ไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการเอง แต่ทำงานภายใต้ระบบหรือข้อกำหนดของหน่วยงานหรือนายจ้างที่ตนสังกัดอยู่ เช่น ข้าราชการ ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ พนักงานห้างร้าน บริษัท เป็นต้น

มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทยและกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2538: 15 – 19) กล่าวถึงการดำเนินอาชีพธุรกิจ สามารถทำได้หลายรูปแบบ สามารถจะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 4 ประเภท

1. ธุรกิจการเกษตร
2. ธุรกิจการอุตสาหกรรม
3. ธุรกิจพาณิชย์
4. ธุรกิจบริการ

ประเภทที่หนึ่ง ธุรกิจการเกษตร แบ่งได้เป็นประเภทดังนี้ คือ การทำนาปลูกข้าวการทำไร่ และทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การทำเหมืองแร่ การทำป่าไม้

ประเภทที่สอง ธุรกิจการอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมขนาดเล็กหรือขนาดย่อม อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ประเภทที่สาม ธุรกิจพาณิชย์ ประกอบด้วยการประกอบธุรกิจประเภทค้าส่งและค้าปลีก

ประเภทที่สี่ ธุรกิจบริการ มีหลายชนิด เช่น จัดสวนประดับ นำเที่ยว ตัดผม ซ่อมรถ เป็นต้น

พิพชรณ์ อินทรศัพท์ (สุชาติ ชวงโชติ.2542: 12 ; อ้างอิงจาก พิพชรณ์ อินทรศัพท์.2531 :

161-170) แบ่งอาชีพอิสระไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. กิจการจำหน่ายประเภทสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ ร้านค้าย่อยจำหน่ายของใช้ประจำบ้าน ร้านจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ประปา วัสดุก่อสร้าง เป็นต้น

2. กิจการจำหน่ายประเภทอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร แผงลอย และรถเข็นอาหาร

3. กิจการประเภทผลิตสินค้า ได้แก่ การผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภค

4. กิจการด้านบริการ ได้แก่ งานบริการชุมชน

5. กิจการประกอบตามสายวิชาชีพได้แก่ช่างซ่อมรถ รับเหมาก่อสร้าง สำนักงานทนายความ

อาชีพอิสระเป็นอาชีพส่วนตัวหรือเป็นการประกอบกิจการด้วยตนเอง สร้างงานขึ้นมาเอง อาชีพอิสระจึงเกิดขึ้นได้ในทุกลักษณะงานอาชีพ ไม่ว่าจะงานนั้นจะเป็นลักษณะของการเกษตร อุตสาหกรรม คหกรรม หัตถกรรม หรือบริการ ซึ่งลักษณะของการใช้ทักษะและความรู้จะมีความแตกต่างกันไปตามสาขาอาชีพ ตามประสบการณ์และตามระดับของความรู้ความสามารถที่ได้มีการศึกษาหรือเรียนรู้มา ดังนั้น การแบ่งประเภทของอาชีพอิสระจึงเป็นไปตามลักษณะของการใช้ความรู้ ระดับวุฒิการศึกษา และประเภทที่ให้บริการตามสายวิชาชีพ

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระนี้ ได้ประมวลจากนักธุรกิจและนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาถึงการเข้าสู่อาชีพธุรกิจ ดังต่อไปนี้

ศรีสง่า กรรณสูต และสาโรช บัวศรี (2521: 103) เสนอว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่นิยมประกอบอาชีพอิสระเพราะค่านิยมของสังคม โดยยกย่องข้าราชการและปลูกฝังทัศนคติค่านิยมในการรับราชการแก่เด็กมาก การประกอบอาชีพอิสระมีการเสี่ยงต่อการขาดทุน ต่อความล้มเหลวมากกว่าการเป็นลูกจ้าง การจัดการศึกษาไม่เน้นการประกอบอาชีพอิสระ ไม่ให้ประสบการณ์ในการค้า เพราะอาชีพอิสระทั้งหลายเกี่ยวข้องกับธุรกิจทั้งสิ้น ถ้าหากพื้นเพของนักเรียนไม่ได้อยู่ในอาชีพนั้นนักเรียนก็จะขาดความรู้ ไม่มีประสบการณ์ทำให้ลำบากใจในการประกอบอาชีพอิสระ การทำงานเป็นลูกจ้างจึงง่ายกว่า นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องมีคุณลักษณะหลายประการ เช่น ความรู้ในการจัดการ การตลาด ประสบการณ์ทางการค้า การเงิน หรือพื้นเพของอาชีพบิดามารดาเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ในอาชีพรับราชการหรือรับจ้างไม่ต้องการเลย

ศิวพร มณฑุกานนท์ (2522: 15 - 17) เชื่อว่าการทำธุรกิจขนาดย่อมนั้นต้องทำด้วยความสามารถของตนเอง คิดหาโอกาสด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งแปลกและใหม่จริงๆ ต้องมีการเสี่ยงกับการลงทุน การเริ่มต้นประกอบธุรกิจต้องถูกเวลาและเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้การเริ่มต้นทำธุรกิจต้องพึงพาอาศัยครอบครัวก่อนจึงประสบความสำเร็จได้

เฉลียว บุรีภักดี (2527: 185 -178) กล่าวว่าแนวโน้มในการทำงานของเยาวชนไทยในส่วนที่เกี่ยวกับเยาวชนผู้ประกอบการอาชีพอิสระนั้น การเริ่มต้นประกอบอาชีพนั้น ส่วนใหญ่ทำแทน พ่อ แม่ หรือเคยเป็นลูกจ้าง พอชำนาญแล้วทำเอง หรือเรียนอาชีพแล้วเปิดกิจการของตนเองแต่จะเริ่มจากกิจการเล็กๆ แล้วจึงขยายให้ใหญ่ขึ้น ส่วนสาเหตุ ที่เลือกประกอบอาชีพอิสระเพราะความรู้ความสามารถของตนเอง สภาพแวดล้อมในครอบครัวเอื้ออำนวยและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดี

วีระ ศรีวิลาส (2530: 8) ได้เสนอแนวคิดว่า ก่อนที่จะเลือกประกอบธุรกิจนั้นต้องถามตนเองเสียก่อนว่า

- ข้อที่ 1 มีความสนใจในงานนั้นมาก่อนหรือเปล่า
- ข้อที่ 2 มีความทะเยอทะยานในงานนั้นๆ หรือไม่
- ข้อที่ 3 เต็มใจที่จะเสี่ยงต่อการขาดทุนหรือไม่
- ข้อที่ 4 ต้องการสำรวจด้วยความซื่อสัตย์หรือไม่
- ข้อที่ 5 มีความกล้าพอจะรับความเปลี่ยนแปลงต่างๆหรือไม่

จากข้อคำถามทั้ง 5 ข้อนี้ ผู้ที่ตอบรับเท่านั้นที่แสดงว่ามีความพร้อมที่จะประกอบธุรกิจและประสบผลสำเร็จ

ฟิลลิป ฮอลแลนด์ (ก้องเกียรติ โภคาสงการ. 2530: 18 -41) ได้กล่าวว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพส่วนตัวนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นเสมอว่าต้องเป็นผู้ประกอบการให้ได้ เป็นผู้รู้จักคิดก่อนตัดสินใจภายใต้ข้อมูลที่เพียงพอ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแล้วเปรียบเทียบผลได้ผลเสียก่อนตัดสินใจ เป็นผู้ที่มีหัวคิดและทุน รู้จักวิธีการใช้ทุนน้อยที่สุดในการเริ่มต้นธุรกิจ มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์พอที่จะต่อสู้กับอุปสรรคในอนาคต เป็นผู้ที่มีหวังในชัยชนะในการแข่งขัน ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญที่สุดคือ ต้องมีความกล้าในการตัดสินใจด้วยตนเองในการเสี่ยงเพื่อการเริ่มต้นประกอบธุรกิจอย่างรอบครอบและแน่วแน่

ยุพิน ประจวบเหมาะ (2531: 56) ได้วิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ พบว่า เหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้เกิดความต้องการประกอบอาชีพอิสระ เรียงลำดับความสำคัญดังนี้

1. รายได้
2. คิดว่าตนเองมีความสามารถพอ
3. ขอบหาประสบการณ์ใหม่ๆ
4. ขอบงานเสียดและท้าทาย
5. ไม่ชอบการเป็นลูกน้อง
6. ครอบครัวยุติแล้ว
7. เรียนมาโดยตรง
8. มีพรรคพวกชวน

การศึกษารายกรณีของ มานี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 11; อ้างอิงจาก มานี ไชยธีรานุวัฒน์ศิริ. 2532: 8) พบว่ากระบวนการเข้าสู่อาชีพของกรณีศึกษาที่เป็นช่างฝีมือนั้น ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจที่แท้จริง หากเกิดจากความบังเอิญที่เพื่อนชักชวน และต้องการรายได้ ส่วนกรณีศึกษาที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการนั้นเลือกอาชีพด้วยการไตร่ตรอง

กรณีศึกษาทั้ง 13 ในงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535: 58 – 59) พบว่า มีรูปแบบในการเข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระ ดังนี้

1. ประกอบอาชีพตามอย่างบิดามารดา 3 ราย
2. ประกอบอาชีพตามสามีหรือภรรยา 4 ราย
3. ประกอบอาชีพตามอย่างคนใกล้เคียงที่ประสบความสำเร็จ 3 ราย
4. ทดลองทำหลายอาชีพ 3 ราย

จากการศึกษาเป็นรายกรณีของกองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ (2537: 112 – 114) พบว่า กระบวนการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้ประกอบอาชีพภาค
พาณิชยกรรมและบริการนั้นมี 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. ประกอบอาชีพตามอย่างบิดามารดา
2. ประกอบอาชีพโดยไม่ได้ตั้งใจมาก่อนหรือทำด้วยความบังเอิญ
3. มีความตั้งใจและหาหนทางที่จะเข้าสู่อาชีพที่เลือกไว้
4. ทดลองทำหลายๆอาชีพ จนกระทั่งพบว่าควรจะทำอะไรที่เป็นหลักและยึดเป็นอาชีพ

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้นจะเป็นผู้ที่มี
ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ทักษะคิด ค่านิยม มีความพร้อมทางด้านเงินทุนคุณลักษณะทางจิตใจ
ที่จะเสี่ยงต่อความล้มเหลว และตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะประกอบอาชีพนี้ ในการเริ่มต้นเข้าสู่อาชีพอิสระ
นั้นเยาวชนมักได้รับการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ แนวทางการประกอบอาชีพจากครอบครัวซึ่งบิดา
มารดาประกอบอาชีพทางธุรกิจ หรือจากการที่บุคคลนั้นได้เคยเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการมาก่อน
สำหรับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาถ้าจะปลูกฝังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระควรให้
ประสบการณ์ ทางการค้า ความรู้ในการจัดการธุรกิจและสร้างทัศนคติ ค่านิยมที่ดีต่ออาชีพอิสระให้แก่
นักศึกษามากขึ้น

1.5 คุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

ความพร้อมของนักศึกษาส่งผลต่อความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพอิสระ (อำเภอ
ศรีอรรถจันทร์. 2530: 9) ซึ่งมีใจความสำคัญ ดังนี้

1. นักเรียนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาได้ฝึกอบรมและมีทักษะทางด้านวิชาชีพอย่าง
เพียงพอ
2. โครงสร้างทางการบริหารการดำเนินงานของสถานศึกษารวมทั้งทรัพยากรในสถานศึกษา
เอื้ออำนวยที่จะดำเนินการจัดตั้งโครงการพัฒนาผู้ประกอบอาชีพอิสระ
3. ผู้บริหาร ครู-อาจารย์พร้อมที่จะช่วยสนับสนุนโครงการนี้เพื่อช่วยให้ผู้สำเร็จ มีงานทำ
มากขึ้น
4. สถานที่ตั้งของสถานศึกษาหลายแห่งเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางประสานกับ
หน่วยงานทั้งรัฐบาลและเอกชนในการดำเนินการพัฒนาการประกอบอาชีพอิสระ

อย่างไรก็ตาม คนเราทุกคนไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการได้สำเร็จเหมือนกันหมด เนื่องจาก
ผู้ประกอบอาชีพอิสระ จะต้องมียุทธศาสตร์เด่นชัดเฉพาะ เช่น ความปรารถนาที่จะประสบ
ความสำเร็จ กล้าเสี่ยง(พอประมาณ) มีความคิดริเริ่ม ความเป็นตัวของตัวเอง การแก้ปัญหาต่างๆ
การตั้งความหวังในอนาคต การรู้จักพิจารณาวิเคราะห์สถานการณ์ของสิ่งแวดล้อม รู้จักการวางแผนโดยมีการ

กำหนดเวลาอย่างเด่นชัด จากประวัติศาสตร์ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ ที่ให้เห็นว่าผู้ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่มาจากครอบครัวชั้นกลาง ในการศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ แม้ว่าจะไม่มีวิธีใดที่สามารถจะวัดออกมาได้อย่างแน่นอนตามตัว เพื่อบอกให้รู้ว่าใครเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ แต่ก็มีหนทางที่แต่ละคนจะใช้คะเนถึงคุณสมบัติและศักยภาพของตนเอง เพื่อการเริ่มต้นประกอบธุรกิจอย่างประสบความสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 48 - 49) กล่าวถึงคุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ดังนี้

1. ความอดทน ต้องมีความอดทนต่อการจู้จี้ของลูกค้า อดทนต่อการทำงานหนักต้องเป็นคนประเภทหนักเอาเบาสู้อยู่ในระยะเริ่มแรกของการประกอบกิจการจำเป็นต้องมีความอดทนอย่างยิ่ง
2. ความขยันหมั่นเพียร ต้องถือว่ทำงานที่ทําเป็นของตนเอง ทํามากย่อมได้มาก ทําน้อยย่อมได้น้อย ดังนั้นจึงต้องขยันทํามากไว้ก่อน ถ้าหากนายจ้างไม่ขยันจะให้ลูกจ้างขยันได้อย่างไร จึงต้องทำงานเป็นตัวอย่างแก่ลูกจ้าง ต้องขยันทำงานเพื่อที่จะเสร็จทันตามเวลาดังหมายลูกค้า
3. สุขภาพดี การประกอบอาชีพอิสระมักจะทำงานหนัก ต้องอดทน ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ทำงานนานกว่าคนอื่น ดังนั้นการมีสุขภาพที่ดีจึงเป็นลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ
4. ฉลาดและมีความคิดริเริ่ม ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระมักเป็นคนฉลาด มีไหวพริบ รู้เท่าทันลูกจ้างและลูกค้า ต้องรู้ทันเหตุการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาสินค้าในท้องตลาด ต้องฉลาดที่จะคาดคะเนอนาคต คาดคะเนตลาด คาดคะเนความต้องการของลูกค้า ต้องคิดริเริ่มที่จะทำสิ่งใหม่
5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระทุกรายเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ทั้งกับลูกค้าและลูกจ้าง ต้องมีน้ำใจโอบอ้อมอารี มีความเป็นกันเอง การมีน้ำใจและโอบอ้อมอารีทำให้ลูกจ้างอยู่ได้นาน และลูกค้าก็พอใจที่จะซื้อหรือขอรับบริการกลับมาขอรับบริการ
6. มีความจำดี มีความจำเกี่ยวกับเทคนิควิธีของการประกอบอาชีพ และมีความจำเกี่ยวกับลูกค้า ช่างซ่อมรถยนต์จะต้องจำส่วนประกอบต่างๆ ที่ถอดออกมา ถ้าจำไม่ได้จะทำให้เกิดปัญหาในการประกอบและล่าช้า จะต้องสามารถจำลูกค้าที่มาซื้อหรือขอรับบริการได้ เมื่อลูกค้ากลับมาขอรับบริการใหม่มักจะถามว่าที่ซ่อมไปคราวที่แล้วเป็นอย่างไร หรือเมื่อลูกค้าสั่งของไว้เมื่อลูกค้ากลับมารับของก็จะจำได้ว่าลูกค้าสั่งอะไรไว้
7. การตรงเวลาเป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นยิ่งในการประกอบอาชีพอิสระลูกค้าหรือผู้รับบริการไม่มีเวลามากพอที่จะมาร้านโดยมาแล้วมาอีก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำหรือซ่อมให้เสร็จทันเวลาดังหมาย

8. ชื่อสัตย์และจริงใจต่อลูกค้า ลูกค้าต้องการทราบข้อเท็จจริงจากสินค้าที่ตนซื้อหรือจากบริการที่ตนได้รับ ดังนั้นผู้ประกอบการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระจึงจำเป็นต้องชื่อสัตย์และจริงใจต่อลูกค้า อะไหล่เทียมก็ต้องบอกว่าอะไหล่เทียม เสื้อปลอมยี่ห้อก็ต้องบอกตามความจริง

9. การมีความสังเกต จำเป็นต้องมีความสังเกตเกี่ยวกับเสียงที่ผิดปกติของเครื่องยนต์ จะต้องสังเกตปฏิกิริยาจากสารเคมีในการฟอกหนัง จะต้องสังเกตความพึงพอใจของลูกค้า การเป็นคนช่างสังเกตเป็นสมรรถภาพอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นการมีความสังเกตจึงเป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการประกอบอาชีพ

10. การมีความละเอียด ก็เป็นคุณลักษณะส่วนตัวที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความละเอียดทำให้ผลงานมีคุณภาพ ได้รับการยอมรับความละเอียดที่ว่ามี 3 ลักษณะ คือ ละเอียดรอบคอบ ละเอียดแม่นยำ และละเอียดประณีต

มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการแห่งประเทศไทย (2538 : 7 - 8) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการค้นพบโอกาส และทำโอกาสนั้นให้เป็นเงินเป็นทองขึ้นมาจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. ต้องมีลักษณะที่จะต้องสามารถมองเหตุการณ์ในอนาคตได้ เช่น ถ้ามีการตัดถนนย่านชุมชน บุคคลที่เป็นผู้นำจะสามารถมองเห็นได้ว่าในอนาคตจะมีรถเมล์แล่นผ่านไปอยู่ที่อื่น ดังนั้นโอกาสก็อาจจะเกิดขึ้นในการที่จะจัดตั้งร้านอาหาร จัดตั้งปั้มน้ำมัน

2. ต้องมีลักษณะของการทดลอง ทำสิ่งแปลกใหม่ เพราะทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคม ถ้าบุคคลนั้นคิดทำของหรือกิจการแปลกใหม่ย่อมจะเป็นที่สนใจซึ่งเป็นโอกาสของการทำอะไรที่คนอื่นไม่คิดจะทำก็ย่อมจะมีโอกาสดีกว่าคนอื่น

3. ต้องมีความคิดริเริ่ม ซึ่งสิ่งนั้นจะทำให้สามารถคิดทำสิ่งแปลกใหม่ขึ้นมาได้แต่การจะมีความคิดริเริ่มได้ก็ต้องมีความรู้และประสบการณ์ เพราะทั้งความรู้และประสบการณ์มีส่วนส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถริเริ่มได้ดีกว่าบุคคลที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์

4. ต้องมีความกล้าเสี่ยงที่จะทำตามความคิดริเริ่ม เพราะความคิดริเริ่มโดยไม่มีความเสี่ยงที่จะทำตามความคิดก็ย่อมจะไม่เกิดของจริง และย่อมจะไม่สามารถทำให้ความคิดของบุคคลนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้ มันก็กลายเป็นแค่เพียงความคิดฝันไป

5. ต้องมีความสามารถในการวางแผนและทำตามแผน จะเห็นได้ว่าเมื่อบุคคลมองเห็นโอกาสที่เกิดขึ้น คิดทำของแปลกใหม่ มีความคิดริเริ่ม มีความกล้าเสี่ยงแล้วการจะทำการต่างๆข้างต้นให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงก็ต้องวางแผน กำหนดกิจกรรมว่าจะทำอะไรก่อนหลัง มิฉะนั้นการทำตามความคิดจะไม่ได้ทำตามระบบก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นความรอบคอบที่จะจัดกิจกรรมให้สอดคล้องต่อเนื่องจนเป็นความจริงได้

6. ต้องมีความสามารถในการจัดการ และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ การวางแผนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร แต่เมื่อวางแผนแล้วการบริหารให้เป็นไปตามขั้นตอนก็จะต้องสามารถดำเนินกิจกรรมได้ครบตามแผนหรือหากเกิดอุปสรรคก็ต้องสามารถแก้ไขให้ลุล่วงได้

7. ต้องไม่ใช่ผู้ที่เชื่อในโชคกลาง แต่เชื่อมั่นในตัวเอง ความเป็นผู้ที่เชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของความสำเร็จ เพราะว่าเมื่อเราเป็นผู้คิดผู้ทำตามที่เราได้วางแผนไว้แล้ว เรายังเป็นผู้กำหนดและดำเนินกิจกรรม มิใช่ว่าจะมีสิ่งอื่นใดมากำหนด ซึ่งเป็นการขัดกับข้อเท็จจริง เพราะมนุษย์เท่านั้นเป็นผู้กระทำ และถ้าเราสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่อย่างเต็มที่แล้วก็สามารถควบคุมให้เกิดความสำเร็จได้ นอกจากนี้ยังอย่าได้ท้อถอยเมื่อเกิดการผิดพลาดแต่ต้องศึกษาว่าผิดพลาดได้อย่างไร แล้วจะเกิดความรู้ประสบการณ์ที่จะสามารถนำมาใช้มิให้ผิดพลาดเช่นเดิมได้

8. ต้องถือว่าความสำเร็จคือความสุข ดังได้กล่าวแล้วข้างต้นว่า ความต้องการของบุคคลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตของตนเองโดยมีความสำเร็จเป็นที่ยกย่องนับถือโดยบุคคลรอบๆ ตัว ความสำเร็จจะเป็นที่มาของการตอบสนองความต้องการดังกล่าว นอกจากนั้นยังเป็นที่เชื่อถือได้รับความไว้วางใจจากบุคคลทั่วไป ทำให้สามารถเป็นผู้นำของครอบครัว พี่น้อง ชุมชนและสังคม

9. ต้องมีความเคารพกฎหมาย กติกาของการดำเนินกิจการเพราะย่อมทราบแล้วว่า สังคมจะอยู่ได้ก็ด้วยการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเข้าใจ และการเคารพต่อกฎหมาย ระเบียบของสังคมดังที่ได้พูดกันอยู่เสมอว่าเป็นคนดี ถ้าหากผู้ที่จะเป็นผู้ประกอบการเป็นคนดี เป็นคนรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ทุกคนก็ย่อมเชื่อถือให้ความร่วมมือ ไม่ระแวงสงสัย พร้อมทั้งจะคบหาสมาคม ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ดำเนินการต่างๆ ด้วยความร่วมมือ ไว้วางใจอันเป็นปัจจัยของความสำเร็จ

ผู้ประกอบการไม่ใช่ว่าจะมีรูปแบบตามตัว ว่าจะต้องมีคุณลักษณะหนึ่งลักษณะใดเสมอไป เพราะว่าการเริ่มต้นกิจการใหม่นั้นเป็นการสร้างใหม่ที่อาจจะไม่เคยมีมาก่อนมีความเสี่ยงและอาศัยความคิดสร้างสรรค์และการมองการณ์ไกล แม้กระนั้นก็ตามมีการศึกษาพยายามหาแบบแผนของบุคคลผู้ประสบความสำเร็จในการเริ่มต้นกิจการ ซึ่งพบว่าเขาเหล่านั้นมักมีลักษณะดังนี้

1. มีความตั้งใจ รับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มและมุ่งมั่นอดทน
2. มีความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักวิเคราะห์
3. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับคนรอบข้าง
4. มีความสามารถในการสื่อสารได้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับชมชอบ
5. มีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแจ่มแจ้ง

พินิจ ศุภวัฒน์(2534: 20 - 22) กล่าวถึงคุณสมบัติและศักยภาพของผู้ประกอบอาชีพอิสระดังนี้

1. ต้องการความสำเร็จ เป็นความต้องการที่เป็นแรงผลักดันให้มุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง เป้าหมายดังกล่าวจะต้องทำท้ายความสามารถพอสมควร หากไม่แล้วก็จะไม่มีผลในทางผลักดันทำงานนั้นง่ายขึ้น
2. ปรรณนาความรับผิดชอบ ผู้ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่รักความรับผิดชอบที่จะทำให้ตัวเองแสดงออกได้ซึ่งความสามารถ คนพวกนี้ชอบทำงานด้วยวิธีทางของตัวเอง
3. เสี่ยง (พอประมาณ) ผู้ประกอบอาชีพอิสระเวลาทำงานมักจะตั้งเป้าหมาย ที่ต้องการผลงานในระดับสูง เป็นผลงานที่ต้องอาศัยความพยายาม และเชื่อว่าสามารถทำได้
4. การรับรู้ถึงความเป็นไปได้ของความสำเร็จ เป็นคุณลักษณะสำคัญในบุคลิกของผู้ประกอบการ หากข้อเท็จจริงยังหาได้ไม่พอ ผู้ประกอบการจะยังไม่มั่นใจเต็มที่
5. ถูกกระตุ้นจากผลงาน ผู้ประกอบอาชีพอิสระทั้งหลายจะกระหายใคร่รู้ในผลงานของตนเอง ไม่ว่าผลงานนั้นจะดีเลวแค่ไหน ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะถูกกระตุ้นให้สร้างผลงานให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ จากการเรียนรู้ผลงานที่ผ่านมา
6. มีไฟตลอดเวลา โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพอิสระจะเป็นคนที่มี "ไฟ" ในระดับสูงกว่าคนทั่วไป พวกเขาจะกระตือรือร้น คล่องแคล่ว จะทุ่มเวลาส่วนใหญ่ให้กับงานด้วยวิธีใหม่ๆ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะเห็นคุณค่าของเวลา และนี่เองจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทำงานด้วยความมีไฟอยู่ตลอดเวลา
7. มองไกล ผู้ประกอบอาชีพอิสระมักจะมองไกล วางแผนและคิดถึงอนาคตอย่างมีความคาดหวังตลอดเวลา พวกเขาจะค้นคว้าและคาดหมายเหตุการณ์อนาคตเสมอ
8. มีทักษะในการจัดการ ส่วนใหญ่แสดงความสามารถพิเศษทางด้านทักษะของการจัดการทั้งคนและงาน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมาย พวกเขาส่วนใหญ่จริงจังกับการเลือกคนสำหรับงานใดงานหนึ่งโดยเฉพาะ อาจเลือกผู้เชี่ยวชาญแทนที่จะเลือกเพื่อสนิทเพียงเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
9. มีทัศนะเกี่ยวกับเงิน สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ เงินสำคัญที่ส่องรองจาก "ความสำเร็จ" สายตาของผู้ประกอบอาชีพอิสระเงินมีค่า แต่ไม่ใช่ที่ตัวของเงิน แต่อยู่ที่ว่าเงินเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จ เป็นหลักฐานแสดงความสามารถของผู้ประกอบอาชีพอิสระมากกว่า
10. มีความสามารถทางนวัตกรรม คือ สามารถในการแสวงหาช่องทางใหม่ๆ อาจจะหมายถึงการปรับปรุงสินค้าหรือบริการที่มีอยู่ คิดค้นสินค้าหรือบริการใหม่ๆ รวมถึงการทำให้สินค้าหรือบริการที่มีอยู่สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้นและมากขึ้นด้วย

11. สามารถจัดการสิ่งยุ่งเหยิงให้เข้ารูปเข้ารอยได้ดี คือ สามารถจัดการกับสิ่งที่ยุ่งเหยิงหรือสิ่งที่เกิดอย่างไม่คาดฝันได้ คุณลักษณะนี้จะเกี่ยวพันใกล้ชิดกับกระบวนการเกิดนวัตกรรม นั่นคือนวัตกรรมจะเกิดจากความคิดสร้างสรรค์และผู้มีความคิดสร้างสรรค์ก็มักจะจัดการสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสภาพวุ่นวายยุ่งเหยิงให้เข้ารูปเข้ารอยได้ดี

12. สามารถวางแผนงานอย่างจริงจัง แผนงานอย่างสมจริง จะหมายถึงแผนงานที่ประกอบไปด้วย เป้าหมายที่ท้าทาย ขณะเดียวกันก็เป็นเป้าหมายที่สามารถคาดคะเนได้ด้วยว่าจะสำเร็จหรือไม่ ไม่ใช่เป้าหมายที่วางไว้อย่างเลิกละ แต่มองไม่เห็นหนทางที่จะสำเร็จได้ เป้าหมายที่ดีที่ต้องการจะทำให้เกิดแรงผลักดันและก่อให้เกิดการอุทิศ

13. ความสามารถอย่างเต็มที่จากผู้ประกอบอาชีพอิสระจะเป็นผู้นำที่เน้นเป้าหมาย ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะทำทุกอย่างเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้จะใช้ทั้งพลังความสามารถของตนเองและผู้ได้บังคับบัญชา ความพยายามทั้งหลายจะมุ่งไปสู่เป้าหมายหลักภายใต้การใช้รูปแบบผู้นำที่เน้นเป้าหมาย

14. ตัดดิน ไม่หลอกตัวเอง ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องคิดและทำสิ่งที่เป็นไปได้ คือ ต้อง “ตัดดิน” หรือ “คลุกฝุ่น” ตลอดเวลา อย่าได้วาดวิมานในอากาศ หรือประพฤติกรรมแบบ “อยู่บนหอคอยงาช้าง” ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง ศึกษาข้อเท็จจริงเหล่านั้นและกำหนดแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นไปได้

15. รับผิดชอบ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องถือว่าความรับผิดชอบในงานของตนเป็นเรื่องสำคัญ ในฐานะผู้เริ่มความคิดเห็นต่างๆ เขาจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย และตัดสินใจจะใช้ความสามารถที่มีอยู่ทำงานไปในทิศทางใด

16. สามารถปรับตัวได้ คนที่ปรับตัวได้ คือ คนที่สามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้ตามสถานการณ์ เมื่อผู้ประกอบอาชีพอิสระพบว่าตนพบอุปสรรค อันเนื่องจากเงื่อนไขบางอย่างผิดจากที่คาดคิดไว้ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะไม่ล้มเลิกความตั้งใจ แต่จะประเมินสถานการณ์ต่างๆ และกำหนดแผนงานใหม่ ที่เชื่อว่าจะสัมฤทธิ์ผลมากกว่าภายใต้สถานการณ์ใหม่ๆ และก็จัดแจงลงมือปฏิบัติความสามารถในการปรับตัวต่อสิ่งเปลี่ยนแปลงในงานชิ้นหนึ่งที่ทำหายสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ

17. เป็นทั้งนักจัดการและนักบริหาร ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องแสดงออกถึงความสามารถในการจัดองค์การและการบริหารงาน เพื่อที่จะระบุและจัดกลุ่มพนักงานที่เหมาะสมเพื่อการทำงานอย่างประสบผลสำเร็จ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะให้ความสำคัญกับความสามารถของตน และคัดเลือกคนที่เหมาะกับงาน นอกจากนั้นผู้ประกอบอาชีพอิสระจะสามารถกระจายงานที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนได้อย่างดี โดยตนเองจะให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ในอนาคตและโอกาสหรือช่องทางของการดำเนินกิจการที่เป็นไปได้ ซึ่งนั่นก็คือหน้าที่ของผู้บริหารที่ดีนั่นเอง

ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการแต่อย่างไรก็ตามสำหรับการเป็นผู้ประกอบการนั้นยังอาจมีคุณลักษณะคุณสมบัติอื่นอีกหลายประการที่ช่วยเกื้อกูล เช่น ความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเสี่ยง รับผิดชอบ และตัดสินใจความมั่นใจในความสำเร็จของตนเองในการทำงาน ความสามารถควบคุมตนเองและจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อลูกค้า พนักงาน และสังคมที่ตนอยู่ เป็นต้น

1.6 การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

1.6.1 นโยบายของกรมอาชีวศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

นโยบายของกรมอาชีวศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ไปยังสถานศึกษาต่างๆ โดยจัดอยู่ในเป้าหมาย 10 ประการ เพื่อพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 10 – 12) ซึ่งมีใจความสำคัญ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 สนองความต้องการตลาดแรงงาน หมายความว่า การจัดและพัฒนาอาชีวศึกษาจะถือเอาความต้องการของตลาดแรงงานเป็นสำคัญ สิ่งในตลาดแรงงานมีความต้องการสูงการผลิตไม่เพียงพอ จะต้องเพิ่มปริมาณ หรือเปิดสาขาหลักสูตรใหม่ หาทางปรับปรุงคุณภาพผู้สำเร็จให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น ส่งเสริมหน่วยจัดหางานของสถานศึกษาลดอัตราว่างงานให้น้อยกว่าปัจจุบัน

เป้าหมายที่ 2 จัดการเทคโนโลยีใหม่ หมายความว่า การสรรหาเทคโนโลยีใหม่มาฝึกอบรมนักศึกษา เพื่อจะได้ใช้ประกอบอาชีพในอนาคต ส่งเสริมให้นักศึกษา อาจารย์คิดค้นสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น การขยายพันธุ์ปลาสดเหลือง การปลูกดอกไม้เรือนกระฉก เครื่องปอกมะพร้าว เครื่องดำนานา ฯลฯ

เป้าหมายที่ 3 ให้ส่งเสริมอาชีพอิสระ นโยบาย 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและชุมชนได้ให้ความร่วมมือและร่วมระบบภาระในการจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพรวมทั้งให้มีการประสานงานในระดับชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษาและฝึกอาชีพในสถาบันทั้งของรัฐและเอกชน

เป้าหมายที่ 4 สอนระยะสั้นสู่ประชา หมายความว่า การจัดหลักสูตรระยะสั้นอาจเป็น 1 – 7 วัน หรือ ตามความต้องการ เช่น วิทยุแลรถยนต์สำหรับสตรี พิมพ์ดีด การใช้ยาฆ่าแมลง ฯลฯ งานระยะสั้นนี้อาจจัดเพื่อนักศึกษาในสถานศึกษาก็ได้ เช่น ฝึกขับรถยนต์ พิมพ์ดีด ฝึกเขียนจดหมายสมัครงาน ฝึกพูด ฯลฯ

เป้าหมายที่ 5 พัฒนาหลักสูตรสื่อการสอน หมายความว่า การพิจารณาหลักสูตรใหม่ๆ หรือปรับปรุงหลักสูตรเก่าให้ดียิ่งขึ้น อาจไม่แก้ตัวบทแต่อาจปรับปรุงวิธีการสอนแต่ละขั้นตอน

พัฒนาสื่อการสอนและรณรงค์ให้มีการใช้สื่อการสอนรูปแบบต่างๆ แทนการเขียนกระดานดำ อย่างที่เคยทำกันมาอย่างน้อยมีรูป แผ่นพลิก ให้นักเรียนดูแทนที่จะไปวาดรูปบนกระดานเป็นชั่วโมงๆ

เป้าหมายที่ 6 งานอาชีพศึกษาครบวงจรได้มาตรฐาน หมายความว่า การรณรงค์ให้สร้างผลผลิตของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่ตลาดยอมรับโดยฝึกให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น ขายเป็น และจัดการเป็น

เป้าหมายที่ 7 เργานคุณภาพนักศึกษา หมายความว่า การหาทางพัฒนาคุณภาพนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการตลาดแรงงานหรือการประกอบอาชีพ เน้นความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงเวลา และมีความรับผิดชอบ

เป้าหมายที่ 8 พัฒนาครูอาจารย์ หมายความว่า การพัฒนาให้ครูอาจารย์มีความรู้ความสามารถในสิ่งที่จะต้องไปสอน โดยมีความรู้ทันสมัยตรงตามความต้องการของตลาด อาจจัดให้ครูไปฝึกงาน ดูงานสถานประกอบการจัดระบบครูพี่เลี้ยง หรือฝึกอบรมครู

เป้าหมายที่ 9 ประสานสัมพันธ์มวลชน หมายความว่า การมีสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สื่อมวลชน หน่วยงานกิจกรรมท้องถิ่น เผยแพร่ชื่อเสียงของสถานศึกษา โดยมีหลักให้คนทั่วไปมีความรู้สึกรู้ว่า “ เด็กอาชีพจะเก่ง ”

เป้าหมายที่ 10 เพิ่มประสิทธิผล วิเคราะห์วิจัย หมายความว่า หาทางให้มีการวิเคราะห์ ให้สามารถใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลในการพัฒนาอาชีพศึกษา

1.6.2 การประเมินผลการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

กรมอาชีวศึกษาได้มีเกณฑ์ในการประเมินผลการส่งเสริมอาชีพอิสระของสถานศึกษา โดยกำหนดไว้ในเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2533: 10 – 12) มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่ 1 การดำเนินการส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจและเห็นความสำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ

ข้อพิจารณา

1. มีการจัดมุมหนังสืออิสระโดยการจัดให้มีหนังสือ ข้อมูล ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวในการประกอบอาชีพอิสระ

2. มีการเชิญผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระมาบรรยาย

3. มีการยกย่อง เชิดชูศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ

ลำดับที่ 2 การดำเนินการส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระ

ข้อพิจารณา

1. มีหลักฐานแสดงการส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษา รวมกลุ่มประกอบอาชีพ

2. มีหลักฐานแสดงการส่งเสริมให้นักศึกษา จัดแสดงสถิติการประกอบอาชีพ
อิสระในโอกาสอันควร

3. มีหลักฐานทดลองประกอบอาชีพอิสระระหว่างการศึกษ

ลำดับที่ 3 การดำเนินการจัดหาแหล่งเงินทุน

ข้อพิจารณา

1. มีหลักฐานแสดงการประสานงานจัดหาแหล่งเงินทุน

2. มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ

3. มีการรณรงค์ในการจัดหาทุนเพิ่มเติมด้วยวิธีต่างๆ

4. มีการติดตามประเมินผล การรวบรวมกลุ่มประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ระหว่างศึกษา

ลำดับที่ 4 การดำเนินการติดตามและช่วยเหลือให้ผู้สำเร็จการศึกษาสู่อาชีพอิสระ

ข้อพิจารณา

1. มีหลักฐานติดตามผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพอิสระ

2. ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดการทั่วไปตลอดจนความรู้และทักษะในอาชีพ

อิสระแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

2. การตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1 ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การตัดสินใจเลือกอาชีพ นับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในชีวิตมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า “งานคือชีวิต” ดังนั้นในการเลือกอาชีพจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ โดยเริ่มต้นด้วยการวางแผนชีวิตด้านอาชีพตั้งแต่วัยเรียน ซึ่งเป็นการวางแผนระยะยาวที่ต้องใช้เวลานานและใช้ความพยายามอย่างมาก เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่างับเวลาและกำลังที่ใช้ไปไม่ว่าจะเป็นรูปธรรม เช่น เงินทอง ทรัพย์สิน ฯลฯ หรือนามธรรม เช่น ความสุข ความชอบ ฯลฯ หากใครมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกขึ้นไป การตัดสินใจ (Decision - making) เป็นกระบวนการที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อกระทำให้งิจกรรมนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือประสบผลสำเร็จตามแผนการที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งการตัดสินใจเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ทุกคนจะต้องทำไม่ว่าจะทำเพื่อตัวเอง ทำเพื่อผู้อื่น หรือทำเพื่อองค์กรที่เขาเป็นส่วนหนึ่งในฐานะต่างๆกัน ซึ่งมีบุคคลหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการตัดสินใจไว้ในมุมมองต่างๆ ดังต่อไปนี้

ฮิลตัน (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 16 – 17; อ้างอิงจาก Hilton.1962) เสนอว่า กระบวนการคิดพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล อาจแบ่งได้ 5 รูปแบบ คือ

แบบที่หนึ่ง คือ การพยายามจับคู่อาชีพที่ตรงกับลักษณะของตน โดยบุคคลจะเริ่มค้นหาตัวเลือกต่างๆ ที่ตรงกับบุคลิกภาพของตน จากนั้นตัดตัวเลือกอื่นๆออกไปให้เหลือเฉพาะตัวเลือกที่ใกล้เคียงกับตน โดยทดลองปรับตัวให้สอดคล้องกับตัวเลือกเหล่านั้นจนในที่สุดสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนมากที่สุดได้

แบบที่สอง คือ การเลือกตัวเลือกอาชีพที่สามารถลดความรู้สึกตึงเครียดอันเกิดจากความต้องการของบุคคลได้ บุคคลจะเน้นงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ เช่นถ้าบุคคลต้องการความมั่นคงและต้องการก้าวสู่สถานภาพทางสังคมที่ดี บุคคลอาจตัดสินใจเลือกอาชีพข้าราชการ และเลือกที่จะหาแนวทางต่างๆ เพื่อให้ตนเองได้รับการบรรจุเข้าเป็นข้าราชการตามที่ได้ตัดสินใจไว้

แบบที่สาม คือ การเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากผลตอบแทน เมื่อบุคคลประสบกับตัวเลือกอาชีพหลายๆตัวเลือกซึ่งในแต่ละตัวเลือกนั้นให้ผลตอบแทนที่ต่างกัน บุคคลอาจพิจารณาตัวเลือกอาชีพที่จะให้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด และก่อให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด เช่น ในกรณีที่บุคคลสนใจอาชีพตำรวจในขณะที่เดียวกันก็สนใจเป็นนักบัญชี หากบุคคลผู้นั้นพิจารณาตัวเลือกอาชีพทั้งสองโดยใช้หลักของผลตอบแทน บุคคลก็จะเลือกอาชีพนักบัญชี เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วอาชีพนักบัญชีจะให้ผลตอบแทนในเรื่องรายได้สูงกว่าอาชีพตำรวจ เป็นต้น

แบบที่สี่ คือ เป็นการพิจารณาเลือกอาชีพจากความผันแปรและข้อจำกัดต่างๆ ของสังคม บุคคลไม่เพียงแต่เลือกตัวเลือกอาชีพหรือเส้นทางอาชีพที่มีความเป็นไปได้ แต่จะพิจารณาด้วยว่าตัวเลือกอาชีพใดที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองมากที่สุด หากแต่ยึดแนวโน้มของสังคมเป็นหลัก โดยพิจารณาถึงจำนวนงานที่รองรับเมื่อสำเร็จการศึกษา รูปแบบการคิดเช่นนี้ไม่เพียงแต่บุคคลจะคำนึงถึงความต้องการของตนเองเท่านั้น แต่จะพิจารณาถึงสภาพสังคมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของตนด้วย ทั้งนี้บุคคลไม่เพียงแต่พิจารณาว่าตนต้องการประกอบอาชีพอะไร แต่ยังคำนึงด้วยว่าอาชีพที่เลือกนั้นเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่

แบบที่ห้า คือ เป็นการเลือกอาชีพโดยเริ่มพิจารณาผลลัพธ์อาชีพที่บุคคลต้องการก่อน จากนั้นค่อยหาแนวทางสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับอาชีพที่ต้องการนั้น กระบวนการคิดเช่นนี้จะเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความสามารถในการจัดระบบความคิดอย่างเป็นเหตุผล มักมีปัญหากับการตัดสินใจ บุคคลประเภทนี้จะขาดทักษะในการพิจารณาเลือกระหว่างตัวเลือกต่างๆดังนั้นเมื่อต้องตัดสินใจอาจใช้วิธีเลือกเป้าหมายอาชีพก่อน จากนั้นจึงค่อยๆสร้างพฤติกรรมเพื่อไปสู่อาชีพนั้นต่อไป โดยทั่วไปรูปแบบการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลจะเริ่มจากการนำตัวเลือกอาชีพต่างๆมาพิจารณาร่วมกัน จากนั้นก็ค่อยๆพิจารณาตัดตัวเลือกอาชีพที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตนออกไปจนเหลือตัวเลือกอาชีพเพียงตัวเลือกเดียว อย่างไรก็ตามก็บุคคลบางกลุ่มไม่สามารถคิดพิจารณาในรูปแบบนี้ได้ เนื่องจากไม่สามารถจัดระบบความคิดของตนให้มีประสิทธิภาพในการพิจารณาเลือกอาชีพได้

บุคคลกลุ่มนี้จึงต้องใช้กระบวนการคิดที่ง่ายและไม่ซับซ้อน ซึ่งก็คือการมุ่งเน้นพิจารณาที่ผลลัพธ์อาชีพจากนั้นจึงค่อยๆ ย้อนกลับมาพิจารณาถึงแนวทางที่จะไปสู่อาชีพนั้น

แซมซันและคณะ (นิปีทม์ พิชญโยธิน. 2551: 20 – 26; อ้างอิงจาก Sampson; Reardon; Peterson; & Lenz. 2004) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบทางด้านอารมณ์ (affect) และองค์ประกอบทางด้านปัญญา (cognition) ในการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นบุคคลต้องอาศัยทั้งความคิดและความรู้สึกร่วมกันเสมอ โดยความคิดเป็นตัวกำหนดทิศทางของการตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนความรู้สึกจะเป็นตัวผลักดันหรือยับยั้งพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้เราไปสู่ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

การ์ดและคณะ (นิปีทม์ พิชญโยธิน. 2551: 16; อ้างอิงจาก Guay; Senecal; Gauthier; & Fernet. 2003) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ คือ การประเมินของบุคคลว่าตนสามารถระบุตัวเลือกอาชีพและสายงานอาชีพที่ตนต้องการได้หรือไม่ การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเป็นการพิจารณาตัวเลือกที่เกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งหมายรวมถึงตั้งแต่การตัดสินใจเลือกแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเลือกวิชาเอกหรือสาขาวิชาในระดับมหาวิทยาลัย การเลือกฝึกงานในตำแหน่งต่างๆ ไปจนถึงการเลือกอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนี้ค่อนข้างซับซ้อนเพราะบุคคลต้องประสบกับความขัดแย้งและอุปสรรคหลากหลาย เช่น การไม่รู้ถึงความต้องการของตนเองดีพอและความขัดแย้งระหว่างความต้องการของตนเองกับความคาดหวังของบุคคลรอบข้าง เช่น บิดามารดา เป็นต้น ผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นบางส่วนจึงมีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ปัญหาการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเป็นปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าตนต้องการจะประกอบอาชีพอะไร

วุฒิชัย จำนง (2523) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุกๆ เรื่อง เพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัว อารมณ์ ความรักใคร่ชอบพอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ต่อเนื่อง ดังนี้

1. การแยกแยะตัวปัญหา (Problem identification) ในขั้นตอนแรกของการตัดสินใจนั้นจึงเป็นเรื่องราวของการสร้างความแน่ใจ มั่นใจ โดยการค้นหาทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริงก็เพราะเหตุว่ากระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรก เมื่อผู้ทำการตัดสินใจมีความรู้สึกว่าได้เกิดปัญหาขึ้นมา นั่นคือ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในว่าได้มีบางสิ่งบางอย่างมิได้เป็นไปตามที่คาดคิด

2. การหาข่าวสารเกี่ยวกับปัญหานั้น (Information search) การเสาะหาข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นก็คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็ได้

3. การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of information) เป็นความจำเป็นที่จะต้องประเมินค่าดูว่า ข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลา และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่

4. การกำหนดทางเลือก (Listing alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ การกำหนดทางเลือกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้เป็นการที่พยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลายวิธี ถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์ สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง เราอาจจะกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริงได้

5. การเลือกทางเลือก (Selection of alternative) เมื่อได้กำหนดทางเลือกต่างออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ปัญหา ขั้นตอนต่อไป คือ การเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติการต่อไปและขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

6. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Implement of decision) เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกเข้ามาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือก อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดนี้เป็นขั้นตอนของการตัดสินใจที่จำเป็นต้องมี ดังที่กล่าวแล้วว่าจะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เพื่อที่ว่าจะได้ดำเนินการตั้งแต่เกิดความรู้สึกในตัวปัญหาตลอดจนการปฏิบัติการแก้ปัญหา นั้นตามผลของการตัดสินใจ คือ การเลือกทางเลือกนั่นเอง

สถิติ สีสวาท (2543) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้นๆ ซึ่งตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา

จากการประมวลผลความหมายการตัดสินใจเลือกอาชีพ สรุปรวมได้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา ซึ่งเป็นทางเลือกด้านอาชีพที่เหมาะสมที่สุด และให้ประโยชน์สูงสุด ทำให้เขามีความสุขในการทำงาน และมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพ

2.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

2.2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super)

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ ซูเปอร์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 6 - 15; อ้างอิงจาก Super.1952, 1956, 1990, 1994) เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาทางด้านจิตวิทยาอาชีพมาก มีงานวิจัยสนับสนุนทฤษฎีจำนวนมาก ผลการวิจัยเหล่านี้สนับสนุนว่าทฤษฎีของซูเปอร์ อธิบายพัฒนาการทางอาชีพได้อย่างเป็นระบบและมีความเที่ยงตรงสูง แนวคิดของซูเปอร์ ที่นำเสนอขึ้นได้ผ่านการศึกษาวินิจฉัยร่วมกับคณะทำงาน โดยผ่านการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดของทฤษฎีอยู่หลายครั้งโดยสรุปมีแนวคิดของซูเปอร์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 6 - 15; อ้างอิงจาก Super.1952, 1956, 1990, 1994) ดังนี้

ซูเปอร์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 6 - 15; อ้างอิงจาก Super.1952, 1956, 1990, 1994) ให้ความสำคัญกับอัตมโนทัศน์ โดยถือเป็นหัวใจหลักของทฤษฎี โดยเชื่อว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมทางเลือกอาชีพที่สื่อถึงลักษณะบุคลิกภาพและความคิดของตนออกมาอัตมโนทัศน์ในที่นี้หมายถึง ภาพภายในใจที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับตนเอง โดยในการสร้างอัตมโนทัศน์ที่ชัดเจนนั้น บุคคลจะต้องรับรู้ว่าคุณค่าแตกต่างจากผู้อื่น และในขณะเดียวกันก็รับรู้ว่าคุณค่าตนเองและบุคคลอื่นมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันอย่างไรด้วย เช่น หากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ที่รับรู้ว่าคุณค่าชอบการพูดและการแสดงออก รวมถึงบุคลิกภาพที่บุคคลแสดงออกมานั้นสะท้อนถึงความเป็นคนกล้าพูดและมักใช้คำพูดที่โน้มน้าวใจคน บุคคลผู้นี้ก็จะเลือกอาชีพ ที่เกี่ยวกับการพูด เช่น พิธีกร ผู้ประกาศข่าว นักจัดรายการวิทยุ เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์ของตน

ผู้ที่สามารถรับรู้อัตมโนทัศน์ได้อย่างเหมาะสม จะค่อยๆ สั่งสมความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างต่อเนื่องไปทีละน้อยตามประสบการณ์ เมื่อมีตัวเลือกอาชีพอยู่ในใจแล้วบุคคลจะนำเอาตัวเลือกอาชีพนั้นมาทดลองปฏิบัติในโลกของการทำงานจริง เพื่อตรวจสอบว่าคุณค่าตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้องหรือไม่ และถ้าหากไม่ถูกต้อง ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตัวเลือกอาชีพหรือปรับอัตมโนทัศน์เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 6; อ้างอิงจาก Osipow. 1983) หากบุคคลได้ทดลองประกอบอาชีพแล้วพบว่าสอดคล้องตามอัตมโนทัศน์ของตน แสดงว่าบุคคลผู้นั้นสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ถูกต้อง ในทางกลับกันหากเมื่อได้ทดลองประกอบอาชีพนั้นแล้วพบว่าไม่ได้เป็นไปตามอัตมโนทัศน์ที่มี บุคคลผู้นั้นอาจสำรวจตัวเลือกอาชีพอื่นและทดสอบอาชีพที่เลือกใหม่นั้นตามกระบวนการเดิมอีกครั้ง อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงการเปลี่ยนตัวเลือกอาชีพไม่ใช่เรื่องง่ายและไม่อาจกระทำได้อย่างบ่อยครั้ง บางคนแม้จะพบว่าอาชีพที่ตนได้ทดลองทำนั้นไม่ตรงกับอัตมโนทัศน์ของตน แต่ก็ตัดสินใจที่จะประกอบอาชีพนั้นต่อไป เพื่อให้ตนมีรายได้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแม้บางคนจะตัดสินใจเลือกแล้วแต่ก็ยังมีความรู้สึกคับข้องใจกับการเลือกของตนได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่สอดคล้องระหว่างอัตมโนทัศน์ที่ตนมีอยู่กับความเป็นจริงของบุคคลนั่นเอง

ซูเปอร์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 7; อ้างอิงจาก Super.1952, 1956) มองว่าอัตมโนทัศน์ทางด้านอาชีพของบุคคลนั้นถูกหล่อหลอมจากองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ พัฒนาการทั้งทางร่างกายและสติปัญญา การสังเกตลักษณะอาชีพต่างๆ การมีตัวแบบทางด้านอาชีพเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน รวมไปถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและประสบการณ์ต่างๆ องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้คุณค่าเรียนรู้ที่จะเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตนเองจากผู้อื่นและได้ค้นพบจุดเด่นของตนเอง เช่น การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณค่าชอบและสนใจกีฬาว่ายน้ำ ได้สังเกตตัวแบบนักกีฬาว่ายน้ำที่มีชื่อเสียง เมื่อได้ฝึกฝนว่ายน้ำกับครูผู้ฝึกได้รับการผลักดันจากครูผู้ฝึกให้ฝึกฝนและพัฒนาการสมรรถภาพร่างกายเพิ่มเติมเพื่อเป็นนักกีฬาว่ายน้ำอาชีพ ประสบการณ์ที่ได้ชนะการแข่งขันในหลาย

รายการองค์ประกอบเหล่านี้เองที่หล่อหลอมให้บุคคลมีอัตมโนทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับตนเอง โดยอัตมโนทัศน์เกี่ยวกับอาชีพของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและประสบการณ์ แม้อัตมโนทัศน์ทางด้านอาชีพของบุคคลจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต แต่ก็มีอิทธิพลต่อบุคคลไปตลอดชีวิตบุคคลจะนำอัตมโนทัศน์ทาง ด้านอาชีพที่ตนมีอยู่นั้นมาใช้ประกอบในการพิจารณาเลือกอาชีพ ซึ่งถือเป็นการแสดงออกถึงตัวตนของบุคคลผู้นั้นด้วย (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 7; อ้างอิงจาก Zunker. 2006)

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรว์ (Roe's Theory) ทฤษฎีของโรว์ (Roe) จะเน้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความถนัดและภูมิหลังซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคล เขาได้สรุปความแตกต่างของบุคลิกภาพไว้ 2 ประการ คือ (สำเนาวิชาจรศิลป์. 2529: 30 ; อ้างอิงจาก Roe. 1957: 212-217)

ประการที่1 บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและสนองต่อความต้องการของตน

ประการที่2 ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดู มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

3. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค ฮอปพอค (สุรเมธ มีศิริ. 2537: 23-24 ; อ้างอิงจาก Hoppock. 1967: 111-112) ได้เสนอแนวคิดในการเลือกอาชีพไว้เป็นข้อๆดังนี้

1. คนเราเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการ

2. การตัดสินใจเลือกอาชีพได้นั้นก็เพราะเชื่อว่า อาชีพที่เลือกนั้นจะต้องสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด

3. ความต้องการจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มจากบุคคลเริ่มตระหนักว่า มีอาชีพบางชนิดที่ทำให้เขาได้รับความพึงพอใจ และสามารถสนองความต้องการของเขาได้

5. สิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงว่า เรามีพัฒนาการการเลือกอาชีพมากขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่า เข้าใจว่าการเลือกอาชีพของเรา ได้สนองความต้องการของตนเพียงใด

6. ข้อมูลส่วนบุคคลมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยจะทำให้เข้าใจว่า เขามีความต้องการอะไร และต้องปรับปรุงอะไร

7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยจะทำให้เขาค้นพบว่าอาชีพนั้นสนองความต้องการของเขาหรือไม่

8. ระดับความพึงพอใจในงาน ขึ้นอยู่กับอัตราส่วนระหว่าง สิ่งที่ทำนั้นให้กับเขาและความต้องการของเขา

4. ทฤษฎีบุคลิกภาพทางอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland) ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพแบบสำรวจความสนใจด้านอาชีพ(Vocational Preference Inventory)และแบบสำรวจบุคลิกภาพตนเองเพื่อช่วยในการเลือกอาชีพ (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2529: 30 : อ้างอิงจาก Holland)

1. ฮอลแลนด์ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้

- 1.1 การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคลความสนใจในอาชีพแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพในการทำงาน การใช้เวลาว่างและงานอดิเรกของบุคคล
- 1.2 การสำรวจความสนใจในอาชีพเป็นการวัดบุคลิกภาพของบุคคล
- 1.3 ถ้าบุคคลเลือกประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากประวัติและบุคลิกภาพของเขา อาชีพเดียวกันนั้นก็จะต้องดึงดูดความสนใจของบุคคล ที่มีบุคลิกภาพหรือลักษณะที่ตรงหรือคล้ายคลึงกัน
- 1.4 บุคคลแต่ละคนมีความสนใจต่ออาชีพอยู่สองสามอาชีพ ซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพมาก
- 1.5 ความพึงพอใจ ความมั่นคง และความสำเร็จในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่าง บุคลิกภาพของบุคคลกับสภาพของงาน

2. ความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีฮอลแลนด์ ในทฤษฎีของฮอลแลนด์เขาได้สรุปแนวคิดพื้นฐานไว้ 4 ดังต่อไปนี้

2.1 ในสังคมทั่วไปสามารถแบ่งบุคคลออกตามลักษณะของบุคลิกภาพได้ 6 ประเภท คือ พวกที่ชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม (Realistic Type) พวกชอบเข้าสังคม (Social Type) พวกที่มีสติปัญญาดี(Intellectual Type) พวกที่ชอบระเบียบแบบแผน (Conventional Type) พวกที่มีความทะเยอทะยาน (Enterprising Type) และพวกชอบศิลปะ (Artistic Type) ลักษณะของบุคลิกภาพแต่ละแบบ เป็นผลจากการที่บุคคลได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา เช่น บิดา มารดา เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ ชุมชน สถานภาพทางสังคม และวัฒนธรรมที่กำหนดตัวเขา นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ยังเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนจะมีลักษณะของบุคลิกภาพที่กระจัดกระจายออกไปทั้ง 6 แบบ แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีลักษณะที่เด่นเป็นพิเศษ อยู่ในเฉพาะแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น เช่น บุคคลที่ชอบคิดวิเคราะห์หาเหตุผล(ตรงกับบุคลิกภาพแบบ I) แต่โดยเนื้อแท้เขาชอบช่วยเหลือผู้อื่นมาก (ตรงกับบุคลิกภาพแบบ S) ดังนั้นเขาจึงถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มอักษร S (Social Type) แทนกลุ่มอักษร I (Intellectual Type)

2.2 บรรดาอาชีพต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งตามลักษณะและสภาพแวดล้อมได้ 6 ชนิด ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพของคนทั้ง 6 ประเภท ฮอลแลนด์เชื่อว่า สิ่งแวดล้อมแต่ละแบบจะประกอบด้วยบุคคล ที่มีบุคลิกภาพที่เข้ากับสิ่งแวดล้อมชนิดนั้นๆหรืออาจกล่าวได้ว่า คนอยู่ในสิ่งแวดล้อมใด ก็จะเหมือนกับกลุ่มคนในสิ่งแวดล้อมนั้น

2.3 ธรรมชาติของมนุษย์มักจะเฝ้าหาสิ่งแวดล้อม ที่จะช่วยให้เขาได้มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งอุปนิสัย ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมของเขาตัวอย่างเช่น กลุ่มบุคคลที่ชอบคิดวิเคราะห์ค้นหาเหตุผล ก็จะแสวงหาสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เขาได้ใช้ความสามารถนี้ให้ได้มากที่สุด จึงเห็นได้ว่าความสนใจ หรือความพอใจในงานอาชีพของบุคคล ย่อมขึ้นโดยตรงกับการที่บุคคลนั้น ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางอาชีพที่ตรงกับบุคลิกภาพของเขานั้นเอง

2.4 พฤติกรรมของบุคคลสามารถอธิบายได้จากปฏิกิริยาระหว่างแบบฉบับแห่งพฤติกรรมของเขากับสภาพแวดล้อมของเขา เช่น ถ้าเรารู้ว่าสิ่งแวดล้อมของบุคคลหนึ่งเป็นเช่นใด และรู้ด้วยว่าเขามีบุคลิกภาพแบบหนึ่งใน 6 แบบของฮอลแลนด์แล้วเราอาจใช้ความรู้เหล่านี้ทำนายเขาถึงการเลือกอาชีพและการเปลี่ยนอาชีพ ดังนั้น แบบของบุคลิกภาพของบุคคลและสิ่งแวดล้อมสามารถทำให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งที่เหมาะสมกับเขา หรือธรรมชาติของสิ่งที่เข้าได้กับเขา

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพและทฤษฎีการเลือกอาชีพ จะเห็นได้ว่าในการเลือกอาชีพของบุคคล จะมีความเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการเป็นขั้นตอน ดังนั้นบุคคลจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจตนเองว่า ตนมีความสามารถ ค่านิยม เจตคติ และความต้องการทางอาชีพใด เพราะหลักการเลือกอาชีพที่ถูกต้องคือ ต้องให้บุคคลรู้จักตนเองและรู้ความสนใจของตนเอง

3. การทำนายพฤติกรรม

3.1 รูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม และตัวแปรทำนายพฤติกรรมศาสตร์

พฤติกรรมมนุษย์นั้นเกิดจากปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดอย่างมากมาย ดังนั้นในแนวพฤติกรรมศาสตร์จึงมีลักษณะเป็นการรวบรวมเอาเนื้อหาและหลักการของศาสตร์ต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์มาผสมผสานกันอย่างมีหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ จรรยา สุวรรณทัต (2537:18 -19) กล่าวว่า ขอบข่ายเนื้อหาทางพฤติกรรมศาสตร์ประกอบด้วย 3 สาขาวิชาสำคัญคือ สังคมวิทยา จิตวิทยา และมนุษยวิทยา ขณะเดียวกันนอกเหนือจากนี้ก็ยังมีสาขาวิชาอื่นเป็นจำนวนมาก ที่ได้ให้ความสนใจทางพฤติกรรม ซึ่งให้สาขาวิชาเหล่านี้อาจได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมศาสตร์ได้ เช่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ กฎหมาย จิตเวช และบางส่วนของสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์และธุรกิจ

เนื่องจากพฤติกรรมศาสตร์มีเนื้อหาที่กว้างขวาง ดังนั้นจึงต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินว่าอะไรเป็นส่วนของพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งแบ่งเกณฑ์ไว้ได้ดังนี้

1. ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งในหลักเกณฑ์ข้อนี้บางส่วนของจิตวิทยาและชีววิทยา ที่รวมเอาการศึกษาพฤติกรรมของสัตว์ก็สามารถอยู่ในเกณฑ์นี้ได้เพราะช่วยให้เราสามารถเข้าถึงและเข้าใจพฤติกรรมบางด้านของมนุษย์โดยทางอ้อม

2. วิธีการศึกษาจะต้องเป็นไปในวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจสามารถอธิบายและพยากรณ์พฤติกรรมได้

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533: 10 -12) ได้แบ่งรูปแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุพฤติกรรมไว้ 4 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบจิตลักษณะ(Traits Models) เป็นการศึกษาลักษณะที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม เช่น การศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล เป็นต้น

2. รูปแบบพลวัตทางจิต (Psychodynamic Models) เป็นการศึกษาเชิงโครงสร้างหรือกระบวนการต่างๆ ทางจิตที่เป็นต้นเหตุของพฤติกรรม หลักการในการศึกษาก็คือ พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความขัดแย้งของโครงสร้างทางจิต 3 ด้าน ได้แก่ อิด(Id)อีโก้(Ego)และซุเปอร์อีโก้(Superego)

3. รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situationism Models) มีหลักการว่าพฤติกรรมย่อมเป็นไปตามสถานการณ์หนึ่งๆ มากกว่าจะเป็นลักษณะที่คงที่ถาวรดังที่กล่าวไว้ใน 2 รูปแบบแรก รูปแบบที่สามนี้กล่าวว่าสถานการณ์ภายนอกมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ สามารถแก้ไข ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาถึงลักษณะภายนอกเพียงอย่างเดียวโดยไม่สนใจถึงสาเหตุภายในนั้น ไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ครบถ้วนได้

4. รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interaction Models) เป็นการศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมโดยใช้รูปแบบที่หนึ่งกับที่สามร่วมกันแล้วเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะของบุคคลกับสถานการณ์หลักสำคัญของรูปแบบนี้ คือ มีการกำหนดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมไว้ 3 ประเภท คือ

1. จิตลักษณะพื้นฐานของผู้กระทำพฤติกรรม
2. ลักษณะของสถานการณ์ที่การกระทำนั้นจะเกิดขึ้น
3. จิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ ผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะกับลักษณะของสถานการณ์

3.2 สาเหตุของพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม (ชัยพร วิชชาวุธ. 2519: 1) จุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรมคือการพยายามทำความเข้าใจพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา นั่นคือ การพยายามค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมนั้นได้ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การทำนายและการเกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ศึกษาได้ และเมื่อเราสามารถทำนายจนเกิดความแม่นยำพอสมควรแล้วเราก็จะสามารถควบคุมและพัฒนาพฤติกรรมนั้นๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการอธิบาย การทำนาย และการควบคุม ล้วนเป็นผลมาจาก

ความเข้าใจทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นพลวัต คือมีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วตามกาลเวลาโดยไม่หยุดนิ่ง ดังที่ เทียนฉาย กิระนันท์ (2537: 4 - 5) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นผลของการกระทำที่เกิดขึ้นหรือที่มีต่อเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาแม้แต่ในช่วงเวลาสั้นมากๆ และอาจเป็นพฤติกรรมที่มีเหตุมีผลหรืออาจเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากอารมณ์ในช่วงเวลาต่างๆ ความพยายามที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมตลอดจนที่มาเหตุและผลของพฤติกรรมมันจึงเป็นเรื่องยากมาก ยิ่งกว่านั้นความพยายามที่จะทำนายพฤติกรรมของมนุษย์ในอนาคตก็ยิ่งเป็นเรื่องที่ยากเข้าไปอีก

ด้วยเหตุนี้การพยายามทำนายพฤติกรรมจึงสามารถทำนายได้เพียงบางส่วนของเหตุการณ์ และทำนายได้ในแง่ความเป็นไปได้มากกว่าที่จะทำนายได้ในแง่ของความแน่นอนอนมากกว่า ดังนั้นการวิจัยจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายพลของตัวแปรอิสระในแบบจำลองที่ผ่านการทดลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความแปรปรวนของพฤติกรรมที่ศึกษาเท่านั้น ยังไม่ก้าวผ่านไปถึงขั้นของการทำนายและการควบคุมพฤติกรรมดังกล่าว

นักวิทยาศาสตร์มีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ปრაกฏการณ์ใดๆ ในธรรมชาติย่อมมีสาเหตุ (ธีระ อาชวเมธี. 2521: 78; อ้างอิงจาก Underwood. 1957: 3) จึงได้ข้อสรุปว่า พฤติกรรมเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งในธรรมชาติจึงย่อมมีสาเหตุด้วย

ความสลับซับซ้อนของสาเหตุของพฤติกรรมนั้นจะมีน้อยถ้าเป็นสิ่งที่ชีวิตขั้นต่ำและจะซับซ้อนมากที่สุดใพฤติกรรมของมนุษย์ที่ถือว่าเป็นสัตว์ชั้นสูงและเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากปัจจัยต่างๆ หลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นถ้าเราสามารถทราบถึงระบบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นสาเหตุหลักให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาแล้ว เราก็จะเข้าถึงกระบวนการในการเกิดพฤติกรรมดังกล่าว อันจะนำมาซึ่งความสามารถในการจัดกระทำกับพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การควบคุมพฤติกรรมที่ไม่น่าพึงปรารถนา และส่งเสริมพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนา ด้วยเหตุนี้ นักจิตวิทยาสังคมหลายท่านจึงพยายามสร้างทฤษฎีต่างๆ เพื่อทำนายการเกิดพฤติกรรม เช่น ทฤษฎีในกลุ่มของทฤษฎีการอนุมานสาเหตุ (Attribution Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงกระบวนการและแบบแผนที่ผู้รับรู้เหตุการณ์นำมาระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นๆ ได้แก่ ทฤษฎีการอนุมานสาเหตุของไฮเดอร์ (Herder. 1985) ทฤษฎีผลของการอนุมานสาเหตุของพฤติกรรมของไวเนอร์ (Weiner. 1980) และทฤษฎีการรับรู้ตนเองของเบ็ม (Bem. 1972) เป็นต้น (เสกสรร ทองคำบรรจง. 2539: 89) ในขณะเดียวกันความเชื่อของนักจิตวิทยาสังคมที่ว่า ทศนคติเป็นตัวทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้แม่นยำกว่าจิตลักษณะอื่นๆ ดังที่ ออสแคมป์ (ถวิล ธาราโกชน์. 2532: 47; อ้างอิงจาก Oscamp.1977) ได้มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของทศนคติว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องศึกษาเพราะ ทศนคติเปรียบเสมือนไม้ตอกอย่างดีเพราะ

เพียงแต่เรารู้ว่าเขามีทัศนคติอย่างไร เราก็สามารถที่จะสรุปพฤติกรรมต่างๆของเขาได้ทัศนคติที่ทำให้เราสามารถที่จะพิจารณาตัดสินสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นได้ และความเข้าใจเรื่องทัศนคดียังช่วยให้อธิบายถึงความคงเส้นคงวาในพฤติกรรมของบุคคลได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์ (2532: 2) ที่ว่าทัศนคติเป็นหัวใจสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์ โดยที่แนวโน้มในการแสดงออกของแต่ละคนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติของคนๆนั้นเป็นอย่างมาก จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าทฤษฎีแต่ละทฤษฎีนั้นล้วนเห็นพ้องต้องกันว่าทัศนคติมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ทัศนคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม นักจิตวิทยาบางท่านถึงกับ เรียก ทัศนคติว่าเป็นการตอบสนองของสิ่งเร้าทางจิตใจ

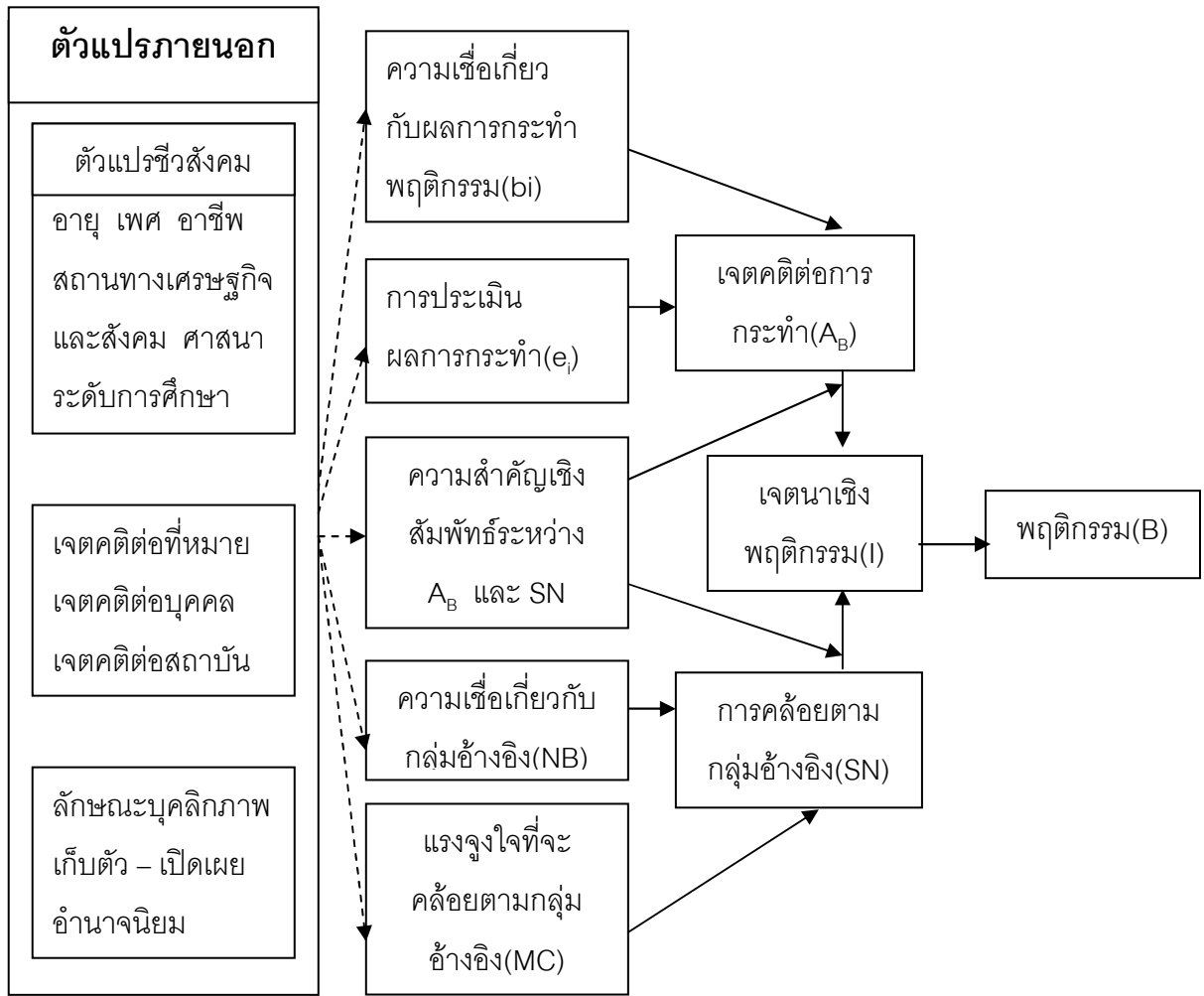
ความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของทัศนคติดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติอย่างกว้างขวางและมีการสร้างทฤษฎีที่ใช้ทัศนคติเป็นตัวทำนายพฤติกรรมขึ้นหลายทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีของโรคิช (Rokeach. 1968) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen .1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส (Triandis. 1971) ซึ่งใจความในทฤษฎีนั้นสอดคล้องกันบางส่วนแตกต่างกันบางส่วน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจบูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น (Fishbein; & Ajzen .1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส (Triandis.1971) ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ (ธีระพร อุวรรณโณ. 2529: 146)

1. จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรมพบว่าทฤษฎีส่วนใหญ่ที่นักวิจัยนำมาศึกษา เพื่อทำนายพฤติกรรมคือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลทริแอนด์ส
2. นโนทัศน์ของทฤษฎีโรคิชเป็นเพียงส่วนย่อยของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุ กล่าวคือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลได้นำเอามโนทัศน์ของทฤษฎีโรคิชมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
3. ทริแอนด์ส (Triandis. 1977 : 233) ได้อ้างถึงงานวิจัย 3 เรื่องที่พยายามทดสอบทฤษฎีของตนเปรียบเทียบกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ผลการวิจัยโดยส่วนร่วมปรากฏว่า ทฤษฎีทั้งสองสามารถทำนายพฤติกรรมเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ดี
4. ทฤษฎีของทริแอนด์ส อธิบายความแปรปรวนได้ดีกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ขณะที่ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลอธิบายกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าได้ดีกว่า เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะพื้นฐานของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แล้ว การบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริแอนด์ส น่าจะมีความเหมาะสมกว่าการเลือกใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง

3.3 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เป็นการนำเสนอโดย Fishbein; & Ajzen(1975) และ Fishbein; & Ajzen (1980) โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ตนมีอยู่อย่างเป็นระบบ และพิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำก่อนตัดสินใจลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง (ธีระพร อุวรรณโณ. 2529:144) เนื้อหาสาระของทฤษฎี แสดงเป็นแผนภาพ ได้ดังภาพประกอบ 2

----> คำอธิบายที่เป็นไปได้สำหรับความสัมพันธ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างตัวแปรภายนอกกับพฤติกรรม

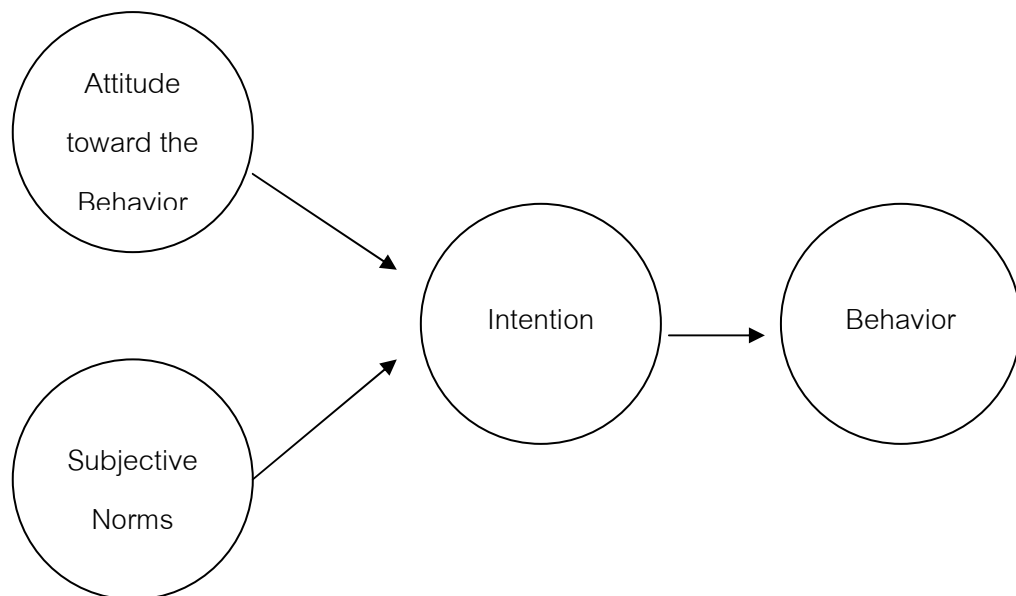
—> ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีที่มั่นคงที่เชื่อมโยงระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล(Fishbein; & Ajzen. 1980 : 84)

จากภาพประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทั่วไปว่าเป็นปรากฏการณ์ที่บุคคลทำการควบคุมสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ให้อยู่ในรูปแบบโมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อกัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลมีสาเหตุระหว่างตัวแปรที่มีอิทธิพล

ต่อกัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลมีสาเหตุจากเจตนาของบุคคลที่จะกระทำสิ่งที่สนใจ เป็นสำคัญ นักจิตวิทยาเชื่อว่า เป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ดีที่สุด เราเรียกตัวแปรนี้ว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention ; BI ; INTEN) หรือพฤติกรรมความมุ่งมั่น (Ajzen; & Fishbein. 1980 : 41)

1.ระดับเจตนาเชิงพฤติกรรม(Intention) จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล สาเหตุเกิดจาก อิทธิพลของตัวแปรพื้นฐานสำคัญ 2 ตัวแปร คือ ความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง หรือเจตคติที่มีต่อการกระทำ (Attitude ; A_B) หรืออิทธิพลของสังคม หรือการได้รับการสนับสนุนจากสังคมให้บุคคล แสดงพฤติกรรม เรียกว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms ; SN) (Ajzen; & Fishbein. 1980 : 117) สามารถแสดงลักษณะโครงสร้างได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงลักษณะโครงสร้างตัวแปรพื้นฐานของเจตนาเชิงพฤติกรรมตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Fishbein; & Ajzen. 1980 : 118)

จากองค์ประกอบตามภาพประกอบที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) ของบุคคลและอิทธิพลทางสังคม (Subjective Norms) ทั้งสองปัจจัยจะส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior) ทางอ้อม แต่จะเป็นผลสนับสนุนโดยตรงต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (Intention)

2. เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) ยังสามารถที่จะประมาณค่าได้จากตัวแปร 2 ตัวแปร คือ ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ (Behavioral Beliefs ; b) อันเป็นลักษณะโดยทั่วไปของบุคคลที่มีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลการกระทำทางบวกมาก

ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลการกระทำ (Evaluation of Consequences ; e_i) เป็นการแสดงความรู้สึกของบุคคลต่อพฤติกรรมในรูปแบบของการประเมินว่า ดี – เลว หรือ ชอบ - ไม่ชอบ (Ajzen; & Fishbein.1980: 57) เขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$A_B = f \left[\sum_{i=1}^n b_i e_i \right] \dots\dots\dots(1)$$

เมื่อ b_i คือ ความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ (Behavioral Beliefs)

e_i คือ การประเมินผลการกระทำ (Evaluation of Consequences)

3. อิทธิพลทางสังคม (Subjective Norms) เป็นลักษณะการประมาณของบุคคลว่ามี การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms : SN) มากน้อยเพียงใด กลุ่มอ้างอิงในที่นี้ หมายถึงบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้น ไอลีเซ็นและฟิชไบน์มีความเห็นว่าการทำนาย หรือ ทำความเข้าใจการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น ขึ้นอยู่กับ 2 องค์ประกอบ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs ; NB) หมายถึงความเชื่อที่มีต่อบุคคลแต่ละคนในกลุ่มอ้างอิง ประสงค์จะให้ตนทำ หรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด นอกจากนี้ ยังต้องทราบแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply ; MC) แต่ละกลุ่มด้วย (Ajzen; & Fishbein.1980: 76) จากทั้งสองตัวแปรดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$SN = f \left[\sum_{i=1}^n NB_i MC_i \right] \dots\dots\dots(2)$$

เมื่อ NB คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs)

MC คือ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply)

จากองค์ประกอบของตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior) ในสมการที่ 1 และ องค์ประกอบของตัวแปรอิทธิพลทางสังคมหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) ในสมการที่ 2 สามารถเขียนเป็นสมการทำนายพฤติกรรมได้จากเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavior Intention : BI) ได้ดังนี้

$$B \sim I = f [A_b W_1 + SN \cdot W_2] \dots\dots\dots(3)$$

เมื่อ W₁ และ W₂ เป็นน้ำหนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ

จากสมการที่ 3 ซึ่งอธิบายความสำคัญของเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงได้ว่า ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ เจตคติต่อพฤติกรรมเอง นั่นคือ พฤติกรรมบางอย่างอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนพฤติกรรมบางอย่าง อาจได้รับอิทธิพลจากการ

คล้ายตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรม แต่บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองใกล้เคียงกัน ซึ่งปัจจัยทั้งสองอาจแตกต่างกันจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง เนื่องจากค่าของ A_B และ SN ในแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกัน (Ajzen; & Fishbein.1980: 43)

4. ตัวแปรภายนอก (External Variables) เช่น ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อเป้าหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือ บุคลิกภาพ ซึ่งทฤษฎีไม่ปฏิเสธว่า ตัวแปรภายนอกบางครั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ถ้าหากว่ามันมีความสัมพันธ์กับตัวแปรหนึ่งในทฤษฎีนั้น คือ ถ้าตัวแปรภายนอกมีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ การประเมินผลการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง หรือแรงจูงใจที่คล้ายตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคล และทำให้มีผลกระทบต่อพฤติกรรม ถ้าเจตคติหรือการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ และเจตนาที่พฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันสูง ถึงแม้บางครั้งจะพบว่าตัวแปรภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในเวลาหนึ่ง แต่จะสัมพันธ์ไปไม่นาน ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงกล่าวได้ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกและพฤติกรรมเพราะตัวแปรภายนอกมีผลที่ไม่คงเส้นคงวาต่อความเชื่อที่เป็นรากฐานของพฤติกรรม (Ajzen; & Fishbein.1980: 70 - 91) การกำหนดพฤติกรรมที่ศึกษาจำเป็นจะต้องกำหนดโดยคำนึงถึง (ธีระพร อุวรรณโณ. 2529: 157)

1. การกระทำ จะต้องกำหนดว่าเป็นการกระทำเดี่ยว (Single act) เช่น การให้ลูกกินอาหาร การสูบบุหรี่ เป็นต้นหรือเป็นกลุ่มการกระทำ (Behavioral Categories) เช่นการออกกำลังกาย ซึ่งอาจประกอบด้วย การกระทำย่อยๆ หลายการกระทำ เป็นต้นว่า การวิ่ง การกระโดดเชือกหรือการเล่นฟุตบอล ในการศึกษาครั้งนี้การกระทำ คือ การประกอบอาชีพ

2. เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่นการให้ลูกกินอาหารข้างต้นอาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นนมแม่ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป้าหมายคือการประกอบอาชีพอิสระ

3. เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ตอนค่ำ ในการศึกษาครั้งนี้ครั้งนี้ เวลา คือ หลังจากที่นักศึกษาเรียนจบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

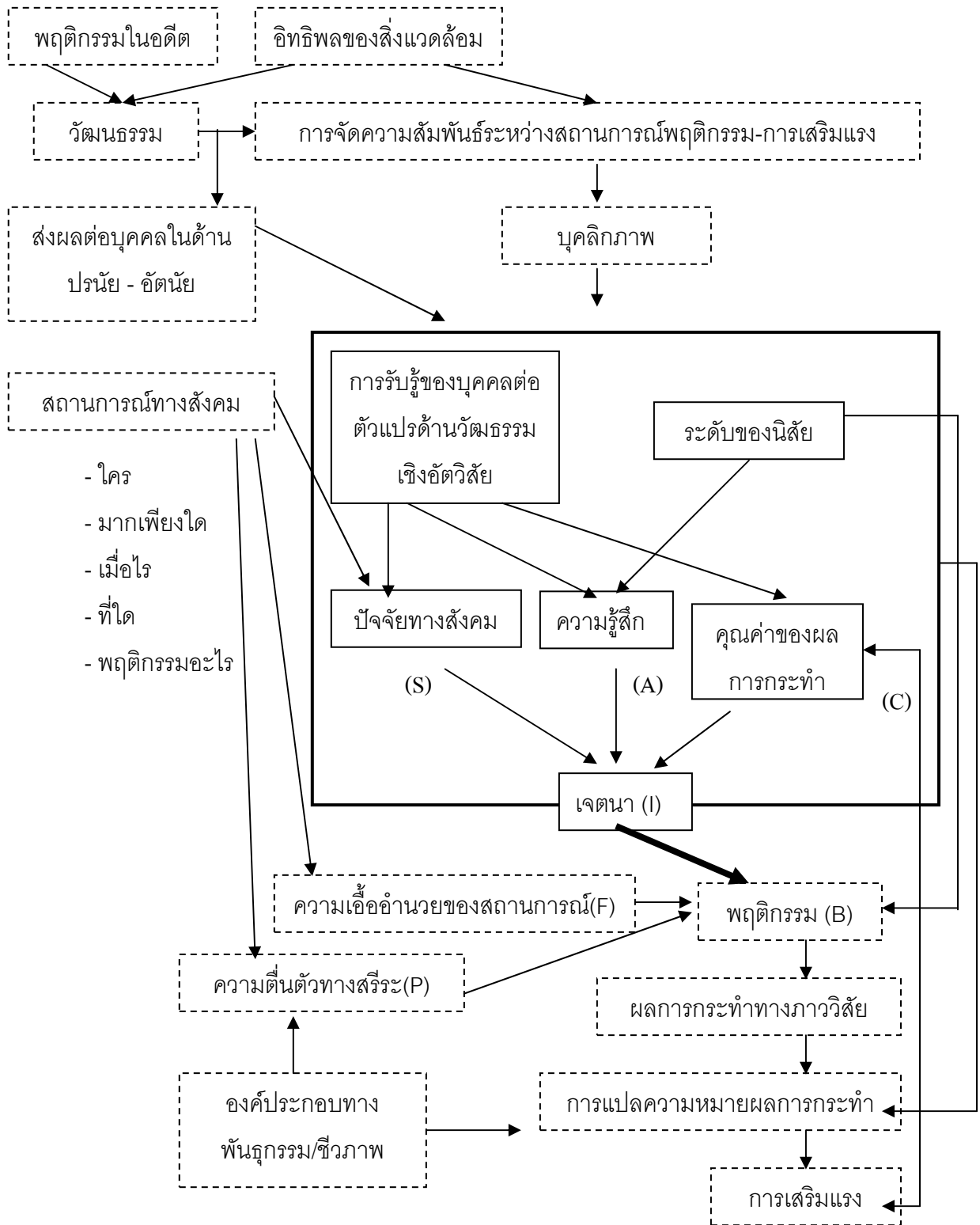
4. บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ที่บ้าน การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษาจะศึกษา เจตคติจะต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมด้วย ในการศึกษาครั้งนี้ บริบท คือ สถานที่ประกอบอาชีพ

สรุปเจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม ถูกทำนายโดยความเชื่อ (เด่นชัด) เกี่ยวกับผลการกระทำพฤติกรรมที่เป็นไปได้อะไรบ้าง และการประเมินผลการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ การคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลถูกทำนายโดยความเชื่อของเขาที่กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดคิดว่าเขาควร

หรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น และ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเขา อหนึ่งองค์ประกอบ เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้เสมอ ถ้าการวัดทุกชั้นตอนสอดคล้องกัน ในความจำเพาะทั้ง 4 (การกระทำ เป้าหมาย บริบท และเวลา) และเจตนาจะสามารถทำนาย พฤติกรรมได้ แต่ก็ขึ้นอยู่กับความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาและพฤติกรรมการวัด เจตนาและพฤติกรรมจะต้องมีความสอดคล้องในความจำเพาะทั้ง 4 ด้วย เจตคติและการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิงจะมีผลต่อพฤติกรรมได้โดยให้เจตนาเป็นสื่อ ถ้าเจตนาไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่าง เพียงพอ ถึงแม้เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้ แต่เจตคติและการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิงก็ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้

3.4 ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมที่ผ่านมา เราเชื่อว่าเจตคติส่งผลต่อพฤติกรรม แต่ก็ไม่เสมอไป เพราะบางครั้งอาจเกิดจากปัจจัยอื่นร่วมด้วย ทริยแอนดิส (Triandis, 1980: 108 - 200) ได้เสนอตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมว่าเกิดจากตัวแปรเจตนาหรือความมุ่งมั่น (Behavioral Intention) ซึ่งมีองค์ประกอบจากปัจจัยคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ หมายถึง การที่บุคคลทราบความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลการกระทำ และการกำหนดคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้หลังจากปฏิบัติการกระทำนั้น ส่วนปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรที่เราเรียกว่า วัฒนธรรมทางอัตวิสัยของกลุ่ม (Subjective Culture of Group) วัฒนธรรมทางอัตวิสัยของกลุ่มนี้จะรวมเอาปทัสถาน (Norms) บทบาท (Roles) และ ค่านิยม (Values) ก่อรูปเป็นปัจจัยทางสังคม (Social Factors) และปัจจัยด้านความรู้สึกต่อการกระทำ จากประสบการณ์ของบุคคลทำให้บุคคลเกิดความรู้สึก (Affect) ต่อการกระทำหรือพฤติกรรมนั้น ทริยแอนดิสได้เสนอโครงสร้างทฤษฎีของตนในครั้งแรกเมื่อปี 1971 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรหลักๆ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักๆ ในทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล (Triandis. 1980 : 199)

ทริแอนด์ส (Triandis. 1980: 192) กล่าวถึง พฤติกรรม (Behavior) ของบุคคลที่จะนำไปสู่ ผลการกระทำทางภาวะวิสัยว่า บุคคลจะแปลความหมายจากผลของการกระทำและจะรู้สึกได้รับการ เสริมแรงจากการกระทำพฤติกรรมนั้น การเสริมแรงจะส่งผลต่อความรู้สึกใน 2 ทาง คือเกิดการ เปลี่ยนแปลงในการรับรู้ความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลการกระทำนั้นอีกในอนาคต ถ้าต้องการกระทำ พฤติกรรมนั้นเป็นผลในทางบวก (Perceived Probabilities) และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในคุณค่า ของผลการกระทำที่รับรู้ (The Value of Consequences) ความเป็นไปได้ที่จะเกิดจากผลของการ กระทำในอดีต และคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ จะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดเจตนา ที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น (Behavior Intention) และเจตนาเชิงพฤติกรรมนี้เองที่จะเป็นตัวแปรกำหนด พฤติกรรมของบุคคล

นิสัย (Habit) และความตื่นตัวทางสรีระ (Physiological Arousal) เป็นตัวแปรที่กำหนด พฤติกรรมด้วย แต่ถ้าหากเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมมีสูง ประกอบทั้งนิสัยเดิม ที่มีต่อพฤติกรรมนั้น มีอยู่ และมีการกระตุ้นอย่างเหมาะสมแล้วก็ตาม ก็อาจไม่เกิดพฤติกรรมเช่นนั้นได้ ถ้าหากสถานการณ์ ที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นไม่เอื้ออำนวย ดังนั้นความอำนวยของสถานการณ์ (Facilitating Conditions) จึงเป็นปัจจัยหนึ่งของการกำหนดพฤติกรรม (เจเนภพ ชัยวรรณ. 2541: 24 ; อ้างอิงจาก Triandis. 1980: 193)

การแปลความหมายของผลการกระทำทางภาวะวิสัยอาจแตกต่างกันเนื่องจากอิทธิพลของ พันธุกรรมและชีวภาพ หรืออาจเป็นเพราะว่าบุคคลมีประสบการณ์ในการจัดความสัมพันธ์ของ สถานการณ์พฤติกรรมและการเสริมแรงต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า การแปลความหมายของผลการ กระทำขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคล (เจเนภพ ชัยวรรณ. 2541: 24 ;อ้างอิงจาก Triandis.1988: 194)

บุคลิกภาพเกิดจากการกล่อมเกลாத่างวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคล ที่เรียกว่าวัฒนธรรมทางอัตวิสัยของกลุ่ม (Subjective Culture of Group) วัฒนธรรมทางอัตวิสัยจะรวม เอาปทัสถาน (Norms) บทบาท (Roles) และค่านิยม (Values) ไว้ด้วยและก่อรูปเป็นปัจจัยทางสังคม (Social Factors) ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคล จากประสบการณ์ของบุคคล ทำให้ บุคคลเกิดความรู้สึก (Affect) ต่อพฤติกรรมนั้น และความรู้สึกนี้จะเป็นตัวแปรหนึ่งที่กำหนดเจตนา เชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) ด้วย (เจเนภพ ชัยวรรณ. 2541: 24 ; อ้างอิงจาก Triandis. 1988 : 197)

บุคลิกภาพของบุคคลดูเหมือนจะเป็นผลลัพธ์ของการจัดความสัมพันธ์ของสถานการณ์ พฤติกรรม การเสริมแรง และวัฒนธรรมทางอัตวิสัยตามที่บุคคลแสดงออกมา วัฒนธรรมทางอัตวิสัย สะท้อนถึงสิ่งที่มนุษยศาสตร์สร้างขึ้น ในสภาพแวดล้อมหนึ่งๆ และได้รับการกล่อมเกลามายาวนานจนกลับ มาเป็นแรงบีบที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ นอกจากนี้พฤติกรรมหนึ่งๆ จะเกิดขึ้นหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณา

สถานการณ์ทางสังคม (Social Situations) ประกอบด้วย เช่น พฤติกรรมนั้นจะเกิดกับใคร ที่ใด เมื่อไร มากน้อยเพียงใด และสถานการณ์ทางสังคมนี้จะมีอิทธิพลต่อความเชื่ออำนาจทางสถานการณ์และความตื่นตัวทางสรีระของบุคคล ตลอดจนส่งผลต่อระดับของปัจจัยทางสังคมด้วย (Triandis. 1980 : 190 – 200)

จากโครงร่าง ทฤษฎีที่เสนอมานี้ สามารถสรุป (Triandis. 1980: 201 - 205) ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของบุคคลกำหนดมาจากตัวแปร คือ เจตนาเชิงพฤติกรรมและนิสัย
2. ความน่าจะเป็นของการกระทำหนึ่ง เป็นฟังก์ชันของผลรวมของนิสัยกับเจตนา

เชิงพฤติกรรมคูณกับความตื่นตัวทางสรีระ และความเชื่ออำนาจของสถานการณ์ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$P_a = [W_H \cdot H + W_L \cdot I]F \cdot P \dots\dots\dots(1)$$

เมื่อ P_a หมายถึง ความน่าจะเป็นของการกระทำหนึ่งมีค่าเป็นไปได้จาก 0 ถึง 1

P หมายถึง ความตื่นตัวทางสรีระ (Physiological Arousal)

H หมายถึง นิสัย (Habit) วัดจากจำนวนครั้งที่บุคคลเคยทำพฤติกรรมมาแล้ว

I หมายถึง เจตนาที่จะกระทำพฤติกรรม (Behavioral Intention)

F หมายถึง ความเชื่ออำนาจของสถานการณ์ (Facilitating Conditions)

ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการกระทำนี้

W_H, W_L หมายถึง น้ำหนักความสำคัญในการพยากรณ์ คำนวณได้จากการวิเคราะห์การถดถอย

3. น้ำหนักถ่วงนิสัย หรือเจตนาในการกำหนดพฤติกรรมจะต่างกันขึ้นอยู่กับพฤติกรรม ถ้าพฤติกรรมนี้ เป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างใหม่ น้ำหนักถ่วงเจตนาจะมีความมากกว่านิสัย แต่ถ้าพฤติกรรมนี้ เคยทำอยู่จนเป็นอัตโนมัติ น้ำหนักถ่วงนิสัยจะมีความมากกว่าเจตนา

4. เจตนาเชิงพฤติกรรม เป็นฟังก์ชันของปัจจัยทางสังคม ความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรม และคุณค่าของผลการกระทำพฤติกรรม สามารถเขียนเป็นสมการดังนี้

$$I = W_S \cdot S + W_A \cdot A + W_C \cdot C \dots\dots\dots(2)$$

เมื่อ I หมายถึง เจตนาที่จะกระทำพฤติกรรม (Behavior Intention)

S หมายถึง ปัจจัยทางสังคม (Social Factors) ซึ่งประกอบด้วยปทัสถาน (Norms) บทบาท (Roles) มโนภาพแห่งตน (Self-concept)

A หมายถึง ความรู้สึก(Affect) ที่มีต่อพฤติกรรม

C หมายถึง คุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ (Values of Percieved Consequence หรืออาจใช้ตัวย่อ VALU) พฤติกรรมซึ่งขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ การรับรู้ผลของการกระทำ และการกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ ดังสมการ

$$C = \sum Pc_i \cdot Vc_i \dots\dots\dots(3)$$

Pc_i หมายถึง การรับรู้ผลของการกระทำ (Perceived Consequences)

Vc_i หมายถึง การกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ (Value of Consequences)

W_s, W_A, W_C หมายถึง น้ำหนักถ่วงปัจจัยทางสังคม ความรู้สึก และคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้

5. ความสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคม ความรู้สึก และคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ที่มีต่อพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับแบบพฤติกรรม แบบลักษณะทางสังคม และแบบของบุคคลที่จะทำพฤติกรรมนั้น

6. ผลการกระทำจะป้อนกลับสู่บุคคล และกลายเป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดพฤติกรรม ดังนั้นในบางครั้งพฤติกรรมยังสามารถเป็นเจตคติได้

7. เจตคติกับความเชื่อ

เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความนึกคิดที่บรรลุด้วยอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นแนวทางที่จะแสดงออกมาในลักษณะของการกระทำตามสถานการณ์ทางสังคม ประกอบด้วย (Triandis. 1971:2)

7.1 ความรู้สึกต่อเป้าหมาย (Affect) หมายถึง ความรู้สึก ชอบ - ไม่ชอบ หรือ ทำดี - ไม่ดี ที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของเจตคติ

7.2 ความรู้ความเข้าใจ (Cognition) หมายถึง การรับรู้ผลการกระทำ และคุณค่าในผลการกระทำที่บุคคลมีต่อเป้าหมายในเจตคติ

7.3 เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavior Intention) หมายถึง แนวโน้ม หรือ ความพร้อมที่บุคคลจะปฏิบัติต่อเป้าหมายของเจตคติ

โดยเหตุนี้เจตคติจึงขึ้นอยู่กับความเชื่อตามที่บุคคลมีประสบการณ์ ทั้งนี้มนุษย์มีความสามารถในการจัดการต่อประสบการณ์ของตน ความเชื่อเป็นผลจากการสร้างความสัมพันธ์กันภายใน และระหว่างประสบการณ์ต่างๆ บุคคลกระทำพฤติกรรมตามลักษณะเกณฑ์จากประสบการณ์ (Criteria Attribute)

เนื่องจากทฤษฎีของทริแอนด์ส เป็นทฤษฎีที่สลับซับซ้อน และการวัดตัวแปรตามทฤษฎีก็ยุ่งยาก เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น จึงขอเสนอตัวอย่างแบบวัดตัวแปรตามทฤษฎีของทริแอนด์สเพิ่มเติม ดังนี้ (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2547: 155)

ตัวอย่างมาตรวัดตัวแปรของทรีแอนดิส

นิสัย

(0) ก็ครั้งที่ท่านไปเที่ยวฉันทน์รักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร

เจตนาเชิงพฤติกรรม

(0) ท่านจะไปเที่ยวอย่างคร่ำครึกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ
จะไปแน่นอน ..... จะไม่ไปแน่นอน

(0) นักศึกษาแพทย์ (ชาย) ไปเที่ยวกับนักศึกษาแพทย์ (หญิง)

ควร ..... ไม่ควร

ปทัสถานของสังคม (Norms)

(0) ท่านเชื่อว่าบิดาของท่านยอมหรือไม่ยอมให้ท่านไปเที่ยวฉันทน์รักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ

ยอมแน่นอน ..... ไม่ยอมแน่นอน

ในเรื่องนี้ยังมีบุคคลอื่นในสังคม เช่น เพื่อนสนิท หัวหน้างาน ญาติ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องถามและใช้รูปแบบคำถามเดียวกับข้างต้น

มโนภาพแห่งตน (Self - concept)

(0) ท่านไปเที่ยวฉันทน์รักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ หรือไม่

ใช่แน่นอน ..... ไม่ใช่แน่นอน

(00) ท่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องถูกต้อง ชอบธรรมที่ท่านไปเที่ยวฉันทน์รักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ

ใช่แน่นอน ..... ไม่ใช่แน่นอน

ความรู้สึกต่อการกระทำ (Affect – toward act)

(0) การไปเที่ยวฉันทน์รักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ ย่อมเป็นสิ่งที่...

น่ายินดี ..... น่ารังเกียจ

น่าเบื่อ ..... น่าตื่นเต้น

สนุก ..... พะอืดพะอม

การรับรู้ผลของการกระทำ (Perceived Consequences)

(0) ถ้าฉันไปเที่ยวฉันท์คนรักกับนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ โอกาสที่ฉันจะได้รับเชิญให้ร่วมโต๊ะอาหารเย็นที่บ้านกับบิดามารดาของเขา จะมี

โอกาส .....
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 เกิน 10

การกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ (Value of Consequences)

(0) การได้รับเชิญร่วมโต๊ะอาหารเย็นที่บ้านของบิดามารดาของนักศึกษาแพทย์ชาวนิโกร อายุ 25 ปี ซึ่งมีพ่อเป็นคณงานที่ไม่มีทักษะ ย่อมเป็นสิ่งที่.....

ดี ..... เลข
 สุข ..... ทุกข์
 ไม่น่าไป ..... น่าไป

สรุป ตัวแปรที่ใช้ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม ตามทฤษฎีของทริยแอนดิส มี 3 ตัวแปร(ปัจจัย) คือ ปัจจัยทางสังคม (Social Factors) ซึ่ง ได้จากการรวมคะแนนจากตัวแปร ปทัสถานของสังคม (Norms) บทบาท (Roles) และมโนภาพแห่งตน (Self - concept) ปัจจัยเกี่ยวกับความสุขต่อการกระทำ (Affect) และ ปัจจัยคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ (Value of the Perceived Consequences) ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ การรับรู้ผลของการกระทำ (Perceived Consequences) และ การกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ (Value of Consequences)

3.5 การเปรียบเทียบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล

ทริยแอนดิส (Triandis. 1977: 213 - 232) ได้เปรียบเทียบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล ว่ามีความแตกต่างกันในประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลถูกสร้างขึ้นเพื่อให้อธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมให้ได้มากที่สุดด้วยจำนวนตัวแปรที่น้อยที่สุด แต่ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลสร้างขึ้นเพื่อให้สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมให้ได้มากที่สุด

2. สมการ $P_a = [W_H \cdot H + W_L \cdot I]F \cdot P$ ของทริยแอนดิส มีตัวแปรด้านนิสัยความเชื่ออำนาจของสถานการณ์และความพร้อมทางกายภาพ (Triandis. 1980: 216) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมด้วย (ตัวแปรหลังเพิ่มขึ้นในปี 1980) แต่ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีเจตนาเชิงพฤติกรรมเพียงตัวเดียวเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

3. ทฤษฎีของทริยแอนดิส ใช้ปัจจัยทางสังคมต่างๆ เป็นตัวแปรทำนายด้วย แต่ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ตัวแปรทำนายปัจจัยทางสังคมถือเป็นตัวแปรภายนอกเท่านั้น

4. ทฤษฎีของทริยแอนดิส มีตัวแปรความรู้สึกต่อพฤติกรรม (AF) แยกเป็นอิสระจากตัวแปรคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ (VALU หรือ C) แต่ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลระบุให้ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b) และการประเมินผลการกระทำ(e) เป็นตัวกำหนดเจตคติ (BE) ซึ่งเจตคติ (BE) นี้ สามารถวัดได้เช่นเดียวกันกับคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ (VALU หรือ C) ตามทฤษฎีของทริยแอนดิส

5. การรับรู้ผลของการกระทำ (P_c) หมายถึง การที่บุคคลสามารถรับรู้ผลของการกระทำบางอย่างที่เกิดขึ้น ถ้าบุคคลรับรู้ผลการกระทำนี้ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนจะมีค่าเป็น 1 ถ้ารับรู้ว่าการกระทำนี้ไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอนจะมีค่าเป็น 0 แต่ถ้าไม่แน่ใจจะเท่ากับ .5 ในทางปฏิบัติที่นิยมใช้ในการวิจัย การวัดผล P_c จะใช้การประมาณ 7 หรือ 9 ช่วง (Jaccard and Davidson. 1975: 497-517; Triandis. 1977: 19; Brinberg. 1979: 563) และถือว่าตรงกับการวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำในรูปแบบของไอเซ็นและพีชไบน์(1980)

6. การกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ (V_c) เป็นการประเมินความรู้สึกที่ใกล้ชิดต่อผลการกระทำหนึ่งๆ ซึ่งวัดได้ตรงกับการประเมินผลของการกระทำ (e) ในรูปแบบของไอเซ็นและพีชไบน์(1980)(Jaccard and Davidson. 1975: 497-517; Brinberg. 1979: 563)

ทริยแอนดิส (Triandis. 1977 : 233) ได้อ้างถึงงานวิจัย 3 เรื่องที่พยายามทดสอบทฤษฎีของตนเปรียบเทียบกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ผลการวิจัยโดยส่วนร่วมปรากฏว่า ทฤษฎีทั้งสองสามารถทำนายพฤติกรรมเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ดี แต่ทฤษฎีของทริยแอนดิส อธิบายความแปรปรวนได้ดีกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ขณะที่ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลอธิบายตัวอย่างที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าได้ดีกว่า

4. การวิเคราะห์อิทธิพล

การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ระหว่างตัวแปรที่มีพื้นฐานการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ หลักการสำคัญคือ การอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามที่เกิดจากตัวแปรอิสระ โดยการศึกษาขนาดของอิทธิพลจากตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามการวิเคราะห์อิทธิพลเริ่มจากแนวคิดและผลงานของ Sewell Wright ซึ่งได้พัฒนาเทคนิคและนำมาใช้ในการวิจัย จนเป็นที่แพร่หลายและได้รับการพัฒนามากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน (นงลักษณ์ วิรัชชัช. 2537: 169; PedhaZur.1982: 580)

4.1 ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล

เพดฮาเซอร์ (PedhaZur. 1982: 580) ได้อธิบายว่าการวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต่างๆ ที่ตั้งสมมติฐานไว้ว่าเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุ แต่วิธีการนี้ไม่ใช่เป็นการค้นหาสาเหตุ หากแต่เป็นวิธีหนึ่งของการสร้างแบบจำลองเชิงสาเหตุ โดยต้องอาศัยพื้นฐานความรู้และข้อตกลงตามทฤษฎีที่มีอยู่

คิมและโคเอท์ (Kim & Kohout. 1975: 6) ให้ความหมายการวิเคราะห์อิทธิพลว่าเป็นวิธีการแยกส่วนและตีความ ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยกำหนดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจะต้องเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล และเป็นความสัมพันธ์แบบปิด (Closed System)

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2537: 172) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการวิจัยที่ไม่ใช่การทดลองโดยนักวิจัยจะต้องใช้วิธีการรวมตัวแปรตัวที่คาดว่าจะจะเป็นสาเหตุ และมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมาศึกษาในการวิจัย แล้วควบคุมตัวแปรเหล่านั้นโดยการจับคู่ ถ้าสามารถทำได้หรือควบคุมโดยการควบคุมทางสถิติ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเหตุนี้ การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานสนับสนุนจึง สำคัญมาก โดยนักวิจัยต้องศึกษาทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เป็นสาเหตุของตัวแปรตามและต้องตั้งสมมติฐานหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรทั้งหมด ถ้าในโมเดลขาดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของตัวแปรตาม และต้องตั้งสมมติฐาน หรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรทั้งหมด ถ้าในโมเดลขาดตัวแปรที่เป็นสาเหตุสำคัญจะทำให้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไม่ถูกต้องสมบูรณ์

จิตนา ธนวิบูลย์ชัย (2537: 13) ได้อธิบายว่า การวิเคราะห์อิทธิพล เป็นวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่งที่อาศัยการประยุกต์ วิเคราะห์การถดถอยมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณของความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นถึงแบบจำลองของความสัมพันธ์ได้ การอธิบายความสัมพันธ์นี้อาศัยพื้นฐานความรู้ตามทฤษฎีที่อธิบายในเชิงเหตุและ ผลเป็นสำคัญ

จากความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล สรุปได้ว่า การวิเคราะห์อิทธิพลเป็นการประยุกต์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณตามพื้นฐานความรู้ตามทฤษฎีให้ทราบว่าเป็นเหตุ มีอิทธิพลต่อตัวแปรซึ่งเป็นผลในลักษณะใด อิทธิพลแต่ละประเภทและทิศทางอย่างไร และเพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบทฤษฎีว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลจากปรากฏการณ์จริงสอดคล้องหรือขัดแย้งกับความสัมพันธ์ตามทฤษฎี

4.2 ลักษณะของโมเดลลิสเรล(LISREL model)

โมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship Model หรือ LISREL model หมายถึงโมเดลแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่เป็นไปได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้เป็นโมเดลการวิจัยที่มีประโยชน์มาก และใช้ได้กับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เกือบทุกประเภท เนื่องจากปัญหาสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ต่างๆ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 15 - 52)

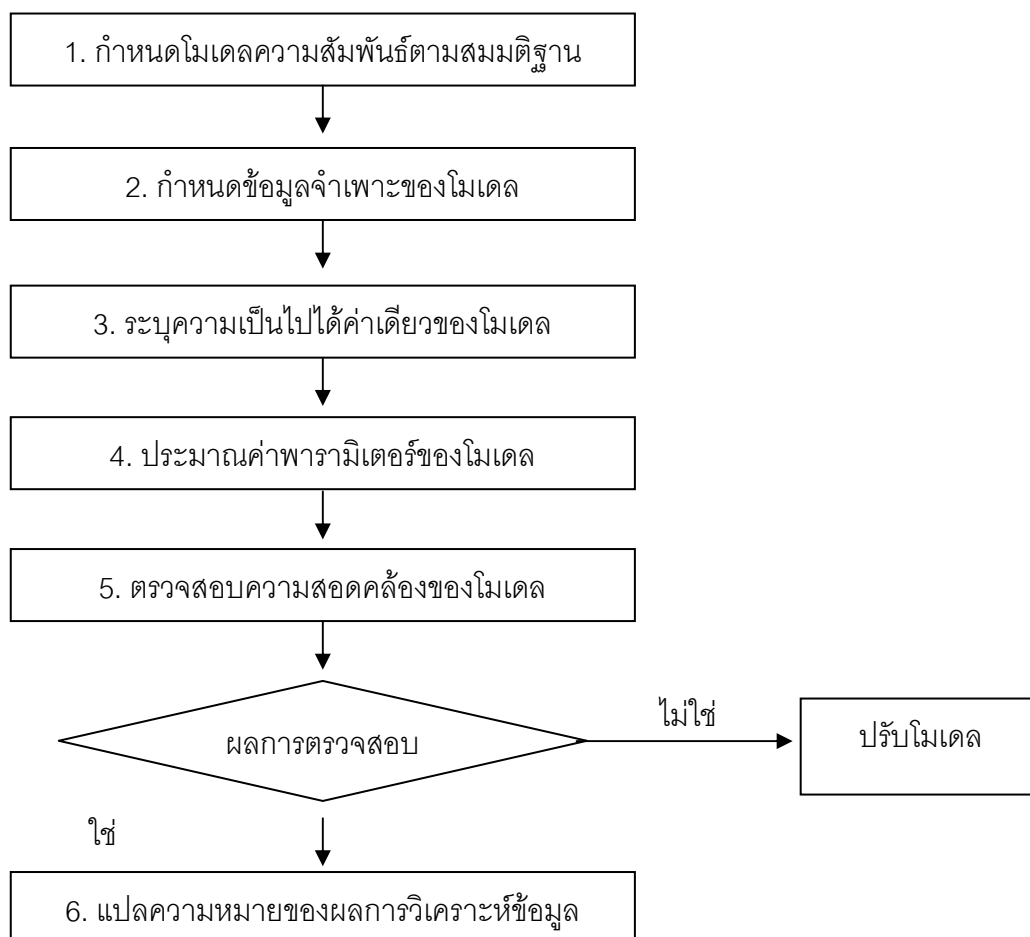
โมเดลลิสเรลเป็นผลของการสังเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 วิธี คือ วิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์หัตถิพล (path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์ถดถอย การวิเคราะห์ด้วยลิสเรลจึงสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบวิเคราะห์หัตถิพลไปพร้อมๆกันได้ โดยมีหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์อยู่ที่การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเมตริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance matrix) ที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์กับเมตริกซ์ที่ได้จากการประมาณค่าตามโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องด้วย ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น ที่ผู้ออกแบบจากข้อตกลงเบื้องต้น ของโมเดลเชิงสาเหตุดั้งเดิม (classical causal model) กล่าวคือ การศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมเป็นการศึกษาโมเดลที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด และไม่พิจารณาความคลาดเคลื่อนในการวัด เนื่องจากการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นข้อนี้ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

โมเดลลิสเรลหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์หัตถิพล ซึ่งจะช่วยให้นักวิจัยตอบคำถามวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรในการวิจัยได้ การดำเนินการวิเคราะห์เริ่มต้นจากการสร้างโมเดลลิสเรลแสดงอิทธิพลจากพื้นฐานทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นโมเดลการวิจัย จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่างๆ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล(LISREL)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลแบ่งได้ 6 ขั้นตอน (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 15 - 52)

ดังภาพประกอบ 5 ดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 กำหนดโมเดลความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน เป็นการกำหนดลักษณะของโมเดลที่จะวิเคราะห์โดยโมเดลนี้ได้มาจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดในโมเดลและนำมาเขียนเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุประกอบด้วยโมเดล ที่มีและไม่มีผลคลาดเคลื่อนในการวัดโมเดลที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดจะมีเฉพาะตัวแปรที่สังเกตได้ไม่มีตัวแปรแฝง และต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นเพิ่มว่าตัวแปรสังเกตได้นั้นไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดในโมเดลลิสเรลประกอบด้วย 2 โมเดล (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2537: 15-52) คือ

4.3.1.1 โมเดลการวัด (Measurement Model) เป็นโมเดลซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) กับตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) โมเดลการวัดจะประกอบด้วยชุดตัวแปรสังเกตได้ คือ ตัวแปรอิสระที่สังเกตได้กับชุดตัวแปรตามสังเกตได้

4.3.1.2 โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เป็นโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกัน โดยการนำข้อมูลในธรรมชาติมาศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต้องทำด้วยความรอบคอบ โดยนักวิจัยต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญคือขั้นแรกคัดเลือกตัวแปรมาศึกษาให้ครบถ้วนจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการวิเคราะห์เชิงตรรกะของผู้วิจัย ขั้นที่สอง สร้างโมเดลแสดงความสัมพันธ์มาตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3.2 การกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Specification Model)

การวิเคราะห์อิทธิพลด้วยโปรแกรมรีเกรสชันสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งโมเดลที่มีตัวแปรแฝงหรือตัวแปรสังเกตได้ วิเคราะห์ได้ทั้งข้อมูลที่เป็นโมเดลความสัมพันธ์ทางเดียวและความสัมพันธ์ย้อนกลับ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีนี้ จึงต้องกำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดลความสัมพันธ์ของตัวแปร เพื่อแสดงลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งสามารถกำหนดข้อมูลจำเพาะได้ 3 รูปแบบ คือ

4.3.2.1 พารามิเตอร์กำหนด (Fixed Parameter : FI) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัยที่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร ซึ่งสามารถกำหนดค่าความสัมพันธ์ ในเมทริกซ์ด้วยสัญลักษณ์ "0"

4.3.2.2 พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameter) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัยที่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปร และพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลนั้นเป็นค่าที่จะต้องมีการประมาณแต่มีเงื่อนไขกำหนดให้ พารามิเตอร์บางตัวมีค่าเฉพาะคงที่ ซึ่งถ้าบังคับให้เป็น 1 ก็สามารกำหนดค่าความสัมพันธ์ในเมทริกซ์ด้วยสัญลักษณ์ "1"

4.3.2.3 พารามิเตอร์อิสระ (Free Parameter) หมายถึง พารามิเตอร์ในโมเดลการวิจัย ที่ต้องการประมาณไม่ได้บังคับให้มีค่าอย่างหนึ่งใช้สัญลักษณ์

4.3.3 ระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model) คือ การระบุว่า สมการโครงสร้างนั้นสามารถนำมาประมาณค่าพารามิเตอร์ได้เป็นค่าเดียวหรือไม่ ถ้าจำนวนสมการโครงสร้างเท่ากับจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าตัวหนึ่งจะประมาณค่าพารามิเตอร์ตัวนั้นได้เพียงค่าเดียวเท่านั้น เรียกโมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวได้พอดีหรือโมเดล ระบุพอดี (Just Identified Model) ถ้าจำนวนสมการมากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดลเท่านั้น เรียกโมเดลนั้นว่า โมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวเกินพอดีหรือโมเดล

ระบุเกินพอดี (Over Identified Model) และถ้าจำนวนสมการน้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล เรียกโมเดลนั้นว่า โมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวไม่พอดี หรือโมเดลระบุไม่พอดี (Under Identified Model) และโมเดลประเภทนี้ไม่สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ (Pedhazur. 1982: 616) โดยการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวทำให้ทราบล่วงหน้าว่าโมเดลนั้นประมาณค่าพารามิเตอร์ได้หรือไม่

4.3.4 ประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล (Parameter Estimation from the Model) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแก้สมการโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาค่าพารามิเตอร์ ซึ่งตัวที่ไม่ทราบค่าในสมการการวิเคราะห์หิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสมัลสามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ 7 วิธี คือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares : ULS) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Least Squares : GLS) วิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood : ML) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Weighted Least Squares : WLS) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักแนวทแยง (Diagonally Weighted Least Squares : DWLS) วิธีใช้ตัวแปรเป็นเครื่องมือ (Instrumental Variable : IV) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two-Stage Least Squares : TSLS)

4.3.5 ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Validation of Model) คือการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่เป็นสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง) การตรวจสอบด้วยโปรแกรมลิสมัลจะให้ค่าสถิติที่ช่วยตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลรวม 5 วิธี (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537: 45 – 49 ; อ้างอิงจาก Joreskog; & Sorbom. 1989: 23-28; Long. 1983 : 61 - 64; Bollen. 1989: 256 - 281, 335 - 338) มีรายละเอียดดังนี้

4.3.5.1 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Error and Correlation of Estimates) ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสมัลจะให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที่ และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ ถ้าค่าประมาณที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าความคลาดเคลื่อนมีขนาดใหญ่ และโมเดลการวิจัยอาจยังไม่ดีพอ ถ้าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าสูงมากเป็นสัญญาณแสดงว่าโมเดลการวิจัยใกล้เคียงเป็นบวกแน่นอนและเป็นโมเดลที่ไม่พอดี

4.3.5.2 สหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlations and Coefficients of Determination) ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสมัลจะให้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงสุดไม่เกินหนึ่ง และค่าที่สูงแสดงว่า โมเดลมีความตรง

4.3.5.3 ค่าสถิติวัดความกลมกลืน (Goodness of fit Measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเป็นภาพรวมทั้งโมเดล ค่าสถิติในกลุ่มนี้มี 4 ประเภทดังต่อไปนี้

4.3.5.3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistic) เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ โดยคำนวณจากผลคูณของชั้นความอิสระกับค่าของฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าสถิติไค-สแควร์มีค่าสูงมาก แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ โมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมาก ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าไร แสดงว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อกำหนดของการใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ มี 4 ประการ คือ

- 1) ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ต้องมีการแจกแจงปกติ
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม
- 3) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ เพราะฟังก์ชันความกลมกลืน จะมีการแจกแจงแบบไค-สแควร์ต่อเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่เท่านั้น (อัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20 ต่อ 1)
- 4) ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์จริงตามสมมติฐานที่ใช้ทดสอบไค-สแควร์

4.3.5.3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit Index : GFI) ดัชนี GFI มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ดัชนี GFI เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องหรือกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3.5.3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of fit Index : AGFI) ได้จากการนำดัชนี AGFI มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

4.3.5.3.4 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Squared Residual : RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลสองโมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ค่าดัชนีของ RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่า โมเดลมีความกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3.5.4 การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residuals) การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ควรพิจารณาถึงความคลาดเคลื่อนมาตรฐานด้วย ถ้าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐานไม่ควรมีค่าเกิน 2.00 ถ้ายังมีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับโมเดล นอกจากนี้โปรแกรมลิขสิทธิ์

ยังให้ผลในรูปของกราฟ (Q-plot) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนกับ ค่าควอนไทล์ปกติ (normal quantiles) ถ้าได้กราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3.5.5 การปรับโมเดล (Model Adjustment) เมื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลแล้วพบว่าโมเดลสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ต้องทำการปรับโมเดลใหม่โดยพิจารณาจากดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model Modification Indices) เป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวมีค่าเท่ากับค่าไค-สแควร์ที่ลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นมีประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจปรับโมเดลให้ดีขึ้น

4.3.5.6 การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Translation of Results Analysis) คือ การนำค่าอิทธิพลที่ได้จากการคำนวณมาใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลโดยใช้ค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติมาแทนค่าในโมเดล ซึ่งค่าอิทธิพลนี้จะบอกขนาดอิทธิพลและทิศทางของตัวแปรเหตุตัวแปรผลโดยทิศทางของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลนั้นมี 2 ประเภทคือ อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

4.4 ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล

ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumptions) สำหรับโมเดลลิสเรลสรุปได้ 4 ข้อ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537 : 17-20 ; อ้างอิงจาก Joreskog; & Sorbom, 1989: 2; 1988: 18) แยกตามลักษณะของข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรงเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship)

2. ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน และความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ

3. ลักษณะความเป็นอิสระต่อกัน (Independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อนสามารถแยกได้ดังนี้ คือ ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้

4. สำหรับการวิเคราะห์หอนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือม (time lag) ระหว่างการวัด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

5.1.1 งานวิจัยในประเทศ

อรุณศรี อักษรศรี (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระได้แก่ การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ ค่านิยมในอาชีพด้านความอิสระ เจตคติด้านความรู้สึก ค่านิยมในอาชีพด้านงานอาชีพอิสระ เจตคติด้านความคิด ค่านิยมในอาชีพด้านวิถีชีวิต เจตคติด้านพฤติกรรมแนวโน้มที่จะแสดงออก ค่านิยมในอาชีพด้านบริการสังคม ค่านิยมในอาชีพด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัย ค่านิยมในอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระได้แก่ ค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระด้านรายได้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระได้แก่ ค่านิยมในอาชีพด้านความมีศักดิ์ศรี บุคลิกภาพวันไหว้ – มั่นคง ในสภาวะอารมณ์

สมศักดิ์ เศรษฐการ (2545: 69 - 78) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี พบว่านักศึกษามีคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและแยกเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ อยู่ในระดับทางบวกค่อนข้างต่ำ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาโดยรวมและแยกเป็นรายด้านจำแนกตามตัวแปรเพศ ประเภทวิชาและอาชีพผู้ปกครองทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศประเภทวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพผู้ปกครองทุกตัวแปรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จ่านงค์ มุ่งยุทธกลาง (2546: 50 -54) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม พบว่าทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับดี ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระได้แก่ เพศและประเภทวิชา ส่วนอาชีพผู้ปกครองของนักศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานหารายได้พิเศษระหว่างการศึกษาไม่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ

สุมาลี สุมาลย์ (2546: 53 - 57) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและรายด้านว่ามีความรู้ความสามารถเข้าใจระดับมาก นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปนิดา วิโรจน์กุล (2545: 96 - 97) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร พบว่าความสัมพันธ์ภายในของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกและการประเมินผลของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษามีความสัมพันธ์ ($r=0.388$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยทางสังคม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมกับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษามีความสัมพันธ์ ($r=0.713$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมคือ เจตนา ต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r=0.495$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r=0.498$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ พหุคูณ ($R= .147$) กับเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์คิดเป็นร้อยละ 61.9 เมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์คิดเป็นร้อยละ 38.1 เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อม มีความสัมพันธ์ ($r= -.076$) กับพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาวดี โพธิยะราช (2547: 46 - 47) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในชุมชนบางบัว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าการประกอบอาชีพอิสระที่สามารถประสบความสำเร็จได้นั้น มีปัจจัยที่สำคัญอันได้แก่ ความขยัน อดทน ไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยากและที่สำคัญคือ ต้องมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพอิสระนี้ถึงแม้ว่าจะมีรายได้ไม่แน่นอน แต่ก็ยังเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระในการทำงาน

วุฒิชัย จงคำนึ่งศีล (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะ

การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม ประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ การใฝ่รู้ การตัดสินใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความอดทน กล้าเสี่ยง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มนุษย์สัมพันธ์ การติดต่อสื่อสาร การเป็นผู้นำ และการปรับตัว โมเดลโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถวัดองค์ประกอบของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนนทบุรี จำนวน 15 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการรู้คิดเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม มีคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ไพโรจน์ แจ่มศรี (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ บุคลิกภาพ และค่านิยมในการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการบัญชีและสาขาการขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยสภาพแวดล้อมรอบตัว ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาการบัญชีและสาขาการขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เมอร์ดอช (Murdoch.1964: 2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่างๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้นๆ และการอ่านหนังสือ

อีตดี (Eaddy. 1969: 2958-2959). ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมของรัฐหลุยเซียนา จำนวน 741 พบว่า

1. บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา

3. การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็ก ขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน
4. บิดา มารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาชีพตามลำดับ

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969: 2958) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 429 คน ในรัฐหลุยเซียนา พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้ คือ บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลรองลงไป นอกจากนี้ การเลือกอาชีพของนักเรียนยังขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ และลักษณะของงานอีกด้วย

ชานเนย์ (Channay. 1969: 2957 - 2959) ได้วิจัยเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะพิจารณาด้านการเงินการควบคุมงาน เกียรติยศสูงกว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี นอกจากนี้ ยังพบว่าความต้องการด้านอาชีพของเด็กหญิงต่างจากเด็กชาย เพราะแนวทางที่จะไปสู่ความเป็นใหญ่ต่างกันและจุดเด่นในด้านความสำเร็จก็ต่างกัน

คูเคอร์ (Coker. 1972: 6121) ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง เกรด 4,5 และ 6 จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพเจ็ดด้าน คือ คำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น การมีอำนาจบังคับบัญชา ความมีอิสระในงานเงินเกียรติยศ ความมั่นคงปลอดภัย และความสมปรารถนาของตนเอง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน คือ ชาย เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชาและเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งเลือกค่านิยมในด้านอาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ของผู้อื่น

โอดเดิล อุซเซล (ไพโรจน์ แจ่มศรี. 2551: 57; อ้างอิงจาก Odell Uzzell. 1961 : 666 – 669) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาต่อและการเลือกเรียนอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน 14 แห่ง ใน Eastern North Carolina จำนวน 301 คน โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่นักเรียนใช้ช่วยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือเลือกอาชีพคือความคุ้นเคยกับบุคคลที่อยู่ในวงการนั้นมาก่อนซึ่งแสดงว่าการชักนำของผู้อื่นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาและเลือกอาชีพของนักเรียนด้วย

การริสัน (ไพโรจน์ แจ่มศรี. 2551: 58; อ้างอิงจาก Garrison. 1950) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่นอกจากตัวนักเรียนแล้วยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ คำแนะนำจากบิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนนักเรียน และบุคคลที่นักเรียนรู้จัก

ปาด คูยวง และ จอนห์ แซนด์ส (ธำรงค์ ทองวิเศษ. 2548: 27; อ้างอิงจาก Auyeung; & Sands, 1997) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีที่มีวัฒนธรรมพื้นฐานต่าง ๆ งานวิจัยเรื่องนี้ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกลุ่มหรือสังคม โดยทำการสอบถามนักศึกษาชาวออสเตรเลีย ฮองกง และไต้หวัน ถึงปัจจัยในการเลือกอาชีพด้านบัญชีผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชาวฮองกงและไต้หวันใช้ปัจจัยกลุ่มหรือสังคม โดยมีพ่อแม่ เพื่อน ครูและสังคม เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพด้านบัญชี ในขณะที่นักศึกษาชาวออสเตรเลียจะใช้ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ความชอบในการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ นักศึกษาชาวฮองกงและไต้หวันจะให้ความสำคัญปัจจัยในด้านการหางาน ชื่อเสียง สถานะทางสังคม ผลตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการเรียนและจำนวนปีการศึกษามากกว่านักศึกษาชาวออสเตรเลีย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษามีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตัวนักศึกษาเองมีเจตคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพนั้นๆ และปัจจัยทางสังคม คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยจูงใจให้นักเรียนคล้อยตาม และมีส่วนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรม

5.2.1 งานวิจัยในประเทศ

จรรยา กล่าวสุนทร (2540: 98 - 108) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นการพนัน โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นหลักในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวนทั้งหมด 383 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายความตั้งใจในการเล่นการพนันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R = .57$) และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการเล่นการพนันกับพฤติกรรมการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .39$)

2. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติไม่ดีค่อนข้างสูงต่อการเล่นการพนัน โดยที่กลุ่มที่มีความตั้งใจเล่นการพนันและมีพฤติกรรมเล่นการพนัน มีพฤติกรรมเล่นการพนัน มีเจตคติไม่ดีเล็กน้อยต่อการเล่นไพ่ ไฮโลว์ สนูเกอร์ ชีฮอวย เล่นหยอดหลุม และเล่นดีไก่ แต่กลุ่มที่มีความตั้งใจไม่เล่นการพนันและพฤติกรรมไม่เล่นการพนันมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเล่นไพ่ ไฮโลว์ สนูเกอร์ ชีฮอวย และเล่นหยอดหลุม

3. นักเรียนในกลุ่มที่มีความตั้งใจในการเล่นการพนัน และกลุ่มที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน มีความเชื่อสูงสุดว่าการเล่นการพนันเกือบทุกประเภททำให้เฟลิดเฟลิน ส่วนกลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะไม่เล่นการพนันและกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เล่นการพนัน มีความเชื่อสูงสุดว่าการพนันเกือบทุกประเภท ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน

4. นักเรียนในกลุ่มที่มีความตั้งใจในการเล่นการพนัน กลุ่มที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน กลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะไม่เล่นการพนัน และกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เล่นการพนัน ประเมินผลว่าการพนัน ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ไม่ดีมากที่สุด และทำให้เสื่อมเสียเป็นสิ่งรองลงมา

5. นักเรียนทั้งในกลุ่มที่มีความตั้งใจในการเล่นการพนัน กลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะไม่เล่นการพนัน กลุ่มที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน และกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เล่นการพนัน ไม่สอดคล้องตามกลุ่มอ้างอิงค่อนข้างสูงในการเล่นการพนัน

6. นักเรียนในกลุ่มที่มีความตั้งใจในการเล่นการพนันและกลุ่มที่มีพฤติกรรมเล่นการพนันมีความเชื่อเป็นกลางต่อเพื่อน ไม่เชื่อเล็กน้อยต่อพ่อแม่ และไม่เชื่ออาจารย์ค่อนข้างสูง ส่วนนักเรียนในกลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะไม่เล่นการพนันและมีพฤติกรรมไม่เล่นการพนัน ไม่เชื่อค่อนข้างสูงต่อพ่อแม่และครูอาจารย์

7. นักเรียนในกลุ่มที่มีความตั้งใจในการเล่นการพนัน กลุ่มที่มีความตั้งใจที่จะไม่เล่นการพนันและกลุ่มที่มีพฤติกรรมเล่นการพนัน มีแรงจูงใจในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นการพนันระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนในกลุ่มที่มีพฤติกรรมไม่เล่นการพนันมีแรงจูงใจค่อนข้างสูงที่จะคล้อยตามญาติ และมีแรงจูงใจปานกลางที่จะคล้อยตามพ่อแม่เพื่อน

8. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจเล็กน้อยที่จะไม่เล่นการพนัน

9. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมไม่เล่นการพนัน

ดุจดาว เรื่องเวชติวงษ์ (2540: 128 - 129) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นหลักในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2537 จำนวนทั้งสิ้น 362 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เจตคติต่อการประกอบพฤติกรรมกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประกอบพฤติกรรม และการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประกอบพฤติกรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .59$)

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับพฤติกรรมกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความเชื่อของกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับพฤติกรรม และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .76$)

เจตคติต่อการประกอบพฤติกรรมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประกอบพฤติกรรม สามารถทำนายความตั้งใจที่จะประกอบพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ดุษฎี โยเหลา และประทีป จินนี่. (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็นมาเป็นหลักในการศึกษาเพื่อศึกษาปริมาณการแสดงพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำ อธิบายและทำนายความตั้งใจจะอนุรักษ์น้ำ และพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำ รวมทั้งเสนอโมเดลที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำในกลุ่มครูประถม ในเขตกรุงเทพมหานคร พฤติกรรมที่ศึกษาประกอบด้วยพฤติกรรมประหยัดน้ำ ไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำและการชดเชยที่ระบายน้ำ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีพฤติกรรมประหยัดน้ำ และไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีพฤติกรรมชดเชยที่ระบายน้ำในระดับต่ำ

2. โมเดลที่อธิบายพฤติกรรมการประหยัดน้ำ ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ คือ ความตั้งใจจะประหยัดน้ำ ทศนคติต่อการประหยัดน้ำทางอ้อมและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัดน้ำ โดยพบว่าความตั้งใจในการประหยัดน้ำมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ($r = .33$) เจตคติทางอ้อม มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ($r = .46$) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการประหยัดน้ำ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ($r = .12$) โดยทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. โมเดลที่อธิบายพฤติกรรมไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำ ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ คือ ความตั้งใจจะไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำ ทศนคติต่อการทิ้งขยะลงในน้ำวัดทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการไม่ทำให้เกิดมลพิษในน้ำ โดยพบว่าความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ($r = .36$) เจตคติทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ($r = .17$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ($r = .13$) โดยทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. โมเดลที่อธิบายพฤติกรรมชดเชยที่ระบายน้ำ ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ คือ ความตั้งใจจะชดเชยที่ระบายน้ำ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการชดเชยที่ระบายน้ำ โดยพบว่าความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ($r = .16$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถของตนเองในการชดเชยที่ระบายน้ำ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ($r = .27$, $r = .34$) โดยทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ราชันย์ บุญธิมา (2536: 98 - 99) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทุจริตการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นหลักในการศึกษาผลการศึกษาพบว่า

1. เจตคติต่อการทุจริตการสอบกับผลรวมทั้งหมดของผลคุณความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำและการประเมินผลของการกระทำมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .31$)

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับผลรวมทั้งหมดของผลคุณความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .50$)

3. เจตคติต่อการทุจริตการสอบร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทุจริตการสอบสามารถทำนายความตั้งใจในการสอบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .68$)

4. ความตั้งใจในการทุจริตการสอบ สามารถทำนายพฤติกรรมทุจริตการสอบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีพฤติกรรมทุจริตการสอบและนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมทุจริตการสอบ มีเจตคติต่อพฤติกรรมทุจริตการสอบต่างกัน และกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมทุจริตการสอบ ได้แก่ เพื่อนร่วมห้อง เพื่อนสนิทและตนเอง

เวรดี วัฒนโกศล (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นหลักในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. ความแตกต่างของเจตคติทางตรงในการประกอบพฤติกรรม (เจตคติต่อการเลือกสายสามัญ-เจตคติต่อการเลือกสายอาชีพ) และความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกสายสามัญ – การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกสายอาชีพ) สามารถร่วมกันทำนายความแตกต่างของความตั้งใจในการเลือกศึกษาต่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R = .56$) โดยความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีน้ำหนักของการทำนาย ($\beta = .43$) สูงกว่าความแตกต่างของเจตคติในการประกอบพฤติกรรม ($\beta = .30$)

2. ความแตกต่างของเจตคติในการประกอบพฤติกรรม ความแตกต่างในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมกันทำนายความแตกต่างของความตั้งใจในการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R = .70$) โดยที่ความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีค่าน้ำหนักของการทำนายมากที่สุด ($\beta = .35$)

วรรณภา ลาวัง (2535: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์และไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี จำนวนทั้งหมด 498 คน โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นหลักในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของเจตคติในการประกอบพฤติกรรม (เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม – เจตคติในการไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) และความ

แตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) สามารถร่วมกันทำนายความแตกต่างของความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($R = .36$) และพบว่าความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีน้ำหนักการทำนายสูงกว่าความแตกต่างของเจตคติในการประกอบพฤติกรรม ส่วนความแตกต่างของความตั้งใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถทำนายพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .22$)

สนั่น วงษ์ดี (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า โมเดลในแต่ละทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดี (เมื่อตรวจสอบจากค่าสถิติ ไคสแควร์-กำลังสอง ดัชนี GFI ดัชนี AGFI) โมเดลที่ดีที่สุด ได้แก่ โมเดลที่รวมตัวแปรทั้ง 3 ทฤษฎีเข้าด้วยกัน โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความมุ่งมั่นในการทำวิจัยได้ร้อยละ 74.8 ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการทำวิจัยได้ดีที่สุด ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยทางสังคม รองลงมาได้แก่ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตัวแปรความรู้สึกต่อการทำวิจัย ตัวแปรการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม และตัวแปรเจตคติตามลำดับ

มนัส จินตนะดิลกกุล (2530) ได้เปรียบเทียบรูปแบบของพีชไบนารี กับ รูปแบบของทรีแอนด์ดิสในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 28 ธันวาคม 2529 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 558 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 ในรูปแบบของทรีแอนด์ดิส สามารถทำนายพฤติกรรมการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขสูงกว่าตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครในรูปแบบของพีชไบนารี โดยมีค่าความแตกต่างร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับร้อยละ 1 และร้อยละ 9

2. ในรูปแบบของทรีแอนด์ดิส ตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครมีค่าน้ำหนักของการทำนายสูงกว่า นิสัยต่อการเลือกผู้สมัคร ยกเว้นในกลุ่มครูมัธยมศึกษา ตัวแปรนิสัยต่อการเลือกผู้สมัครหมายเลข 2 มีค่าน้ำหนักของการทำนายสูงกว่าเจตนาการเลือกผู้สมัคร

3. ตัวแปรความรู้สึก คุณค่าของผลกรรม และปัจจัยทางสังคม ในรูปแบบของทรีแอนด์ดิส สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้สูงกว่า ตัวแปรเจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในรูปแบบของพีชไบนารี โดยมีค่าความแตกต่างร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่างร้อยละ 6 ถึง ร้อยละ 11

4. ในรูปแบบของพีชไบนารี ตัวแปรเจตคติต่อการเลือกผู้สมัครและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยที่ตัวแปรเจตคติต่อการเลือกผู้สมัคร มีค่าน้ำหนักของการทำนายสูงกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

5. ในรูปแบบของทรีแอนดิส ตัวแปรความรู้สึก คุณค่าของผลกระทบ และปัจจัยทางสังคม สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยตัวแปรคุณค่าของผลกระทบมีค่าน้ำหนักของการทำนายสูงกว่าความรู้สึก และปัจจัยทางสังคม

6. กลุ่มผู้ตอบมีเจตคติต่อการเลือกผู้สมัครและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อผู้สมัครที่กลุ่มเลือกสูงกว่าผู้สมัครที่กลุ่มไม่เลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เจนภพ ชัยวรรณ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแห่งปัจจัยที่มีผลต่อเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. โมเดลที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซ็นและพีชไบนารี(1980) ร่วมกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซ็น (1988) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์มากที่สุด คือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง รองลงมา คือ ตัวแปรเจตคติ และตัวแปรการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมตามลำดับและตัวแปรในโมเดลนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ได้ร้อยละ 71 ($R^2 = .71$)

2. โมเดลที่พัฒนามาจากทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนดิส (1971) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์มากที่สุด คือ ตัวแปรปัจจัยทางสังคม รองลงมาคือ ตัวแปรคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ และตัวแปรความรู้สึกต่อการกระทำ ตามลำดับ และตัวแปรในโมเดลนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 78 ($R^2 = .78$)

3. โมเดลที่พัฒนามาจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซ็นและพีชไบนารี (1980) ร่วมกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซ็น (1988) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนดิส (1971) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์มากที่สุด คือ ตัวแปรปัจจัยทางสังคมรองลงมาคือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตัวแปรเจตคติ ตัวแปรความรู้สึกต่อการกระทำและตัวแปรการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม ตามลำดับ และตัวแปรในโมเดลนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรเจตนาในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 79 ($R^2 = .79$)

4. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดล พบว่า ทั้งสามโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดี โดยตรวจสอบได้จาก ค่าสถิติไค-สแควร์กำลังสอง (χ^2) ดัชนี GFI และ ดัชนี AGFI

ธีระพงษ์ คุ่มราช (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ทางการศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบการวิจัยพบว่า

1. โมเดลที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น(1980) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารมากที่สุด คือตัวแปรเจตคติทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .90 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรเจตคติวัดทางตรง และตัวแปร ความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .39 และ.59 ตามลำดับ รองลงมา คือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .60 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .60 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง และตัวแปรความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .53 และ .59 ตามลำดับ ตัวแปรภายในโมเดล สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสารของนักเรียน ได้ร้อยละ 34 ($R^2 = .34$)

2. โมเดลที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น (1980) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลมากที่สุด คือ ตัวแปรเจตคติวัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .94 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรเจตคติ วัดทางตรง และตัวแปรความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .35 และ .43 รองลงมาคือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง วัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .59 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง และตัวแปรความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .55 และ .43 ตามลำดับ ตัวแปรภายในโมเดล สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นข้อมูลของนักเรียนได้ร้อยละ 25 ($R^2 = .25$)

3. โมเดลที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น (1980) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงมากที่สุด คือ ตัวแปรเจตคติวัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .92 มีอิทธิพลทางอ้อม ผ่านตัวแปรเจตคติวัดทางตรงและตัวแปรความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .47 และ .41 ตามลำดับ รองลงมาคือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางอ้อม ด้วยขนาดอิทธิพล .50 มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงวัดทางตรง และตัวแปรความตั้งใจ ด้วยขนาดอิทธิพล .47 และ .41 ตามลำดับ ตัวแปรภายในโมเดล สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ต เพื่อความบันเทิงของนักเรียนได้ร้อยละ 17 ($R^2 = .17$)

4. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดล พบว่า ทั้ง สามโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี

5.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เคลลี และไบรลิ่งเกอร์ (Kelly; & Breinlinger. 1995: 1430 - 1445) ได้ศึกษาพฤติกรรมการระดม โดยให้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีตามแผน กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง จำนวน 387 คน ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 2 ทฤษฎีสามารถทำนายความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมการระดมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้งสองทฤษฎีสามารถทำนายความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมการระดมได้ร้อยละ 31 ($R^2 = .31$) ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เจตคติในการประกอบพฤติกรรมการระดม ($\beta = .52$) มีอำนาจในการทำนายมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .09$) และพบความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการประกอบพฤติกรรมการระดมและการระดมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .74$)

จีออน (สนั่น วงษ์ดี. 2539: 7 ; อ้างอิงจาก Jeon. 1993 : 16) ได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) มาใช้ทำนายและอธิบายพฤติกรรมการเลือกเรียนต่อสายวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ของนักเรียน เกิดจากอิทธิพลของสังคม หรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) โดยตรง ส่วนเจตคติ (Attitude) ไม่ได้มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนโดยตรง แต่จะส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (Intention) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเลือกเรียนต่อสายวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยการวิเคราะห์ด้วยโมเดล

โรเบิร์ต และโทเน็ตต้า (Robert; & Tonetta. : 459-472) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพในเด็กเรียนวัยรุ่นชายผิวขาว จำนวน 112 คน อายุเฉลี่ย 14 ปี ฐานระดับชนชั้นปานกลางอาศัยในชนบท ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 46 เคยสูบบุหรี่ ในการศึกษาความตั้งใจสามารถทำนายพฤติกรรมการระดมได้ร้อยละ 55 ($R^2 = .55$) และเจตคติกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายความตั้งใจได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยเจตคติมีน้ำหนักมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับยาสูบที่มีนัยสำคัญ ได้แก่ ทำให้ฟันเหลือง เป็นโรคกระเพาะ ลมหายใจเหม็นสิ้นเปลือง ผ่อนคลายความเครียด เพลิดเพลิน ทำให้เล่นกีฬาได้ดีขึ้น ส่วนกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลกับนักศึกษา มากได้แก่ ผู้ปกครอง เพื่อนที่สูบบุหรี่ และเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่

แจ๊คการ์ดและเดวิดสัน (Jaccard; & Davidson. 1975) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ ฟิชไบน์ กับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส ในการศึกษาการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมการวางแผนครอบครัว 3 เจตนา คือ

1. เจตนาจะมีบุตร 1 คน ใน 2 ปี ช้างหน้า (NTY)
2. เจตนาที่จะมีบุตร 2 คน ในครอบครัว (TCF)
3. เจตนาที่จะใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด (BCP)

กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงแถบเมือง-เวสเวิร์ธ จำนวน 270 คน รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยวัดเจตคติต่อพฤติกรรม(A_B) ความเชื่อกับกลุ่มอ้างอิง(NB) และแรงจูงใจในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง(MC) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (BI) ในรูปแบบของพีชไบนารี สำหรับรูปแบบของทรีแอนดิสนั้น คณะผู้วิจัยวัดความเชื่อในบทบาท (Role Belief) ความเชื่อในปทัสถานของบุคคล (Personal Normative Beliefs) การรับรู้เกี่ยวกับผลของการกระทำ (Perceived Consequences of an Act) และการกำหนดคุณค่าต่อผลการกระทำ (Value of Consequences) โดยใช้เจตคติของพีชไบนารีแทน ตัวแปรความรู้สึกต่อการกระทำ (Affect) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงแทนปทัสถาน ผลการศึกษา พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบของพีชไบนารี สูงกว่าในรูปแบบของทรีแอนดิสทั้ง 3 เจตนา คือ NTY : .842 กับ .832 , TCF : .730 กับ .727 และ BCP : .837 กับ .806 และค่าสหสัมพันธ์ทุกตัวมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่ารูปแบบทั้งสองสามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้โดยรูปแบบของพีชไบนารีทำนายได้สูงกว่าของทรีแอนดิส

บรินเบิร์ก (Brinberg. 1979) ได้เสนอการวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบทฤษฎีของพีชไบนารี กับรูปแบบของทรีแอนดิส ในการศึกษาเจตนาและพฤติกรรมการไปโบสถ์วันอาทิตย์อย่างน้อย 1 ครั้ง ใน 2 อาทิตย์ของนักศึกษาที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก นิกายโปรเตสแตนต์ และลัทธิยิว ในมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ที่เรียนวิชาจิตวิทยาสังคม จำนวน 137 คน และที่เรียนวิชาอื่นๆอีก 105 คน บรินเบิร์กได้เสนอสมการการทำนายเจตนาการเข้าโบสถ์ออกเป็น 3 สมการ คือ

$$1. I = A_{act} + SN$$

$$2. I = A_{act} + C + S_1$$

$$3. I = A_{act} + C + S_2$$

เมื่อที่ S₁ หมายถึง ปัจจัยทางสังคม ซึ่งได้จากการรวมคะแนนปทัสถาน บทบาทและมโนภาพแห่งตน ส่วน S₂ นั้นจะบวกคะแนนปทัสถานทางจริยธรรม (Moral Norm) ด้วยผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทำนายเจตนาการเข้าโบสถ์ของรูปแบบทรีแอนดิส มีค่าร้อยละของความแปรปรวนของการทำนายสูงกว่าตัวแปรทำนายของพีชไบนารี ทั้ง 3 กลุ่มศาสนา โดยเฉพาะเมื่อบวกคะแนนปทัสถานทางจริยธรรมเข้าด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำนายพฤติกรรมคือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพีชไบนารีและไอเซ็น กับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนดิส พบว่า รูปแบบทั้งสองสามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม ส่วนการเปรียบเทียบความสามารถในการทำนายนั้นไม่สามารถตอบได้แน่นอนว่าทฤษฎีใดทำนายได้ถูกต้องแม่นยำที่สุดเนื่องจากความสามารถในการทำนายขึ้นอยู่กับลักษณะของพฤติกรรม ดังนั้นในการทำนายพฤติกรรมความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาตัวแปรทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมที่บูรณาการจากทั้งสองทฤษฎีเข้าด้วยกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 (ปวส.2) ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 23 โรงเรียน จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 6,028 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 (ปวส.2) ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 369 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two - stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. สัมรวจแหล่งข้อมูลหน่วยสมาชิกของประชากรจากแหล่งทุติยภูมิ คือ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แล้วจัดทำกรอบของการสุ่ม (Sampling Frame) จำแนกโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3

อำเภอ/เขต	โรงเรียน	จำนวนนักศึกษา
1. บางกอกใหญ่	4	1,457
2. คลองสาน	2	669
3. บางกอกน้อย	2	373
4. ภาษีเจริญ	1	168
5. หนองแขม	4	1,420
6. ราษฎร์บูรณะ	1	77
7. บางพลัด	4	734
8. บางแค	3	909
9. ทวีวัฒนา	2	221
รวม	23	6,028

2. สุ่มแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้อำเภอ/เขตเป็นหน่วยการสุ่ม ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 มีจำนวน 9 เขต ผู้วิจัยสุ่มมา 1 ใน 4 ด้วยวิธีการจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่าง 2 เขต คือ เขตบางกอกใหญ่ และเขตบางแค ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 7 โรงเรียน มีนักศึกษาจำนวน 2,366 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ที่อยู่ในเขตที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ/เขต	โรงเรียน	จำนวนนักศึกษา
บางกอกใหญ่	สายประสิทธิ์พาณิชย์การ	215
	พาณิชย์การราชดำเนิน	352
	เทคโนโลยีสยาม(ช่างกล)	530
	พาณิชย์การกรุงเทพ	360
บางแค	เทคโนโลยีกรุงธน	289
	บุษยรัตน์บริหารธุรกิจ	56
	เทคโนโลยียานยนต์	564
รวม		2,366

3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มจากโรงเรียนทั้งหมดอย่างเป็นสัดส่วน และนักศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้นักศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่มแล้วดำเนินการสุ่ม โดยใช้หลักของการสุ่มที่อาศัยการกำหนดขนาดของความคลาดเคลื่อน (limit of error) และระดับความเชื่อมั่น (level of confidence : $1 - \alpha$) ที่ .95 ในการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร โดยอาศัยการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.1 ขนาดของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า ($e = Z_{\alpha/2} S_{\bar{X}}$) เท่ากับ 1 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งคาดว่าจะเป็นส่วนที่มีความแปรปรวนของกลุ่มประชากรสูงสุด และค่าความคลาดเคลื่อนที่กำหนดนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นขนาดที่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ค่าประมาณความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา เท่ากับ 109.2475

3.2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในระดับความเชื่อมั่นที่ .95 (มยุรี ศรีชัย, 2538: 45)

$$n = \frac{N\sigma^2}{\frac{Ne^2}{\left(\frac{Z_\alpha}{2}\right)^2} + \sigma^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
	σ^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ

จากการแทนค่าในสูตรเพื่อคำนวณหากรุ่นตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ/เขต	โรงเรียน	จำนวนนักศึกษา
บางกอกใหญ่	สายประสิทธิ์พาณิชย์การ	33
	พาณิชย์การราชดำเนิน	55
	เทคโนโลยีสยาม(ช่างกล)	83
	พาณิชย์การกรุงเทพ	56
บางแค	เทคโนโลยีกรุงธน	45
	บุษยรัตน์บริหารธุรกิจ	9
	เทคโนโลยียานยนต์	88
รวม		369

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยสร้างตามของพีชไบน์และไอเซ็น (1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส (1971)
3. สำนักรหาความเชื่อเด่นชัด (Salient Beliet) และกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient Referents) และคำคุณศัพท์ที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

ตัวอย่าง การสำนักรหาความเชื่อเด่นชัด

- (0) ท่านคิดว่า เมื่อท่านเรียนจบชั้นปวส.2 แล้ว ถ้าท่านเลือกประกอบอาชีพอิสระจะเกิดผลอย่างไรต่อท่าน
- ผลดี.....
- ผลเสีย.....

ตัวอย่าง การสำรวจหากกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด เช่น

(0) ท่านนึกถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่สนับสนุน หรือเห็นด้วย กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของท่าน

.....
 .....

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่คัดค้าน หรือไม่เห็นด้วย กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของท่าน

.....
 .....

ตัวอย่าง การสำรวจหาคำคุณศัพท์ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ เช่น

(00) ท่านคิดว่าการเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากเรียนจบระดับชั้นปวส.2 เป็นสิ่งที่
 .....(ขอให้ตอบเป็นคำคุณศัพท์)

.....
 .....

(00) ท่านคิดว่ามีปัจจัยที่ขัดขวาง หรืออุปสรรคอะไรบ้างในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ หลังท่านเรียนจบระดับชั้นปวส.2

.....
 .....

4. พิจารณาเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด, กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดและคำคุณศัพท์เพื่อนำไปสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา มีวิธีการพิจารณาดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามปลายเปิดไปสำรวจความเชื่อจากกลุ่มตัวอย่าง

4.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อต่างๆ ที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

4.1.3 จัดกลุ่มความเชื่อที่มีผลของการกระทำเหมือนกันเข้าด้วยกันและนับความถี่

ของแต่ละผลของการกระทำในกลุ่ม ซึ่งผลของการกระทำในแต่ละกลุ่มเป็นอิสระต่อกันหรือไม่เกี่ยวข้องกัน

4.1.4 คัดเลือกข้อความเด่นชัด ด้วยวิธีการเลือกข้อความเชื่อที่มีความถี่สะสมสูงสุด ไปจนถึงข้อความเชื่อที่มีความถี่สะสม 75 %

4.2 พิจารณากลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ด้วยวิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดแล้ว ให้ตอบคำถามแบบอิสระ (Free Response Format) โดยเลือกกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาซึ่งถูกระบุถึงมากที่สุด จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งที่เป็น ฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายคัดค้าน ซึ่งจัดอยู่ในรูปกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูง

4.3 สำรวจคำคุณศัพท์ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดแล้วให้ตอบแบบอิสระ (Free Response Format) โดยผู้วิจัยคัดเลือกคำคุณศัพท์ที่มีความถี่สะสมสูงสุดไปจนถึงความถี่สะสม 75 % ของคำคุณศัพท์ที่สำรวจมาสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

5. รวบรวมข้อมูลขั้นที่ 4 ไปสร้างแบบสอบถามวัดตัวแปร 11 ฉบับ

6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและ ทฤษฎี และความถูกต้อง เหมาะสมของการใช้ภาษา

7. ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ในการทดลองเครื่องมือลำดับ ขั้นต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่สร้างจากข้อ 7 ไปทดลอง (Try out) เก็บข้อมูลครั้งที่ 1 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มทดลองเครื่องมือ) จำนวน 150 คน

9. วิเคราะห์ข้อคำถามจากการทดลองเก็บข้อมูลครั้งที่ 1

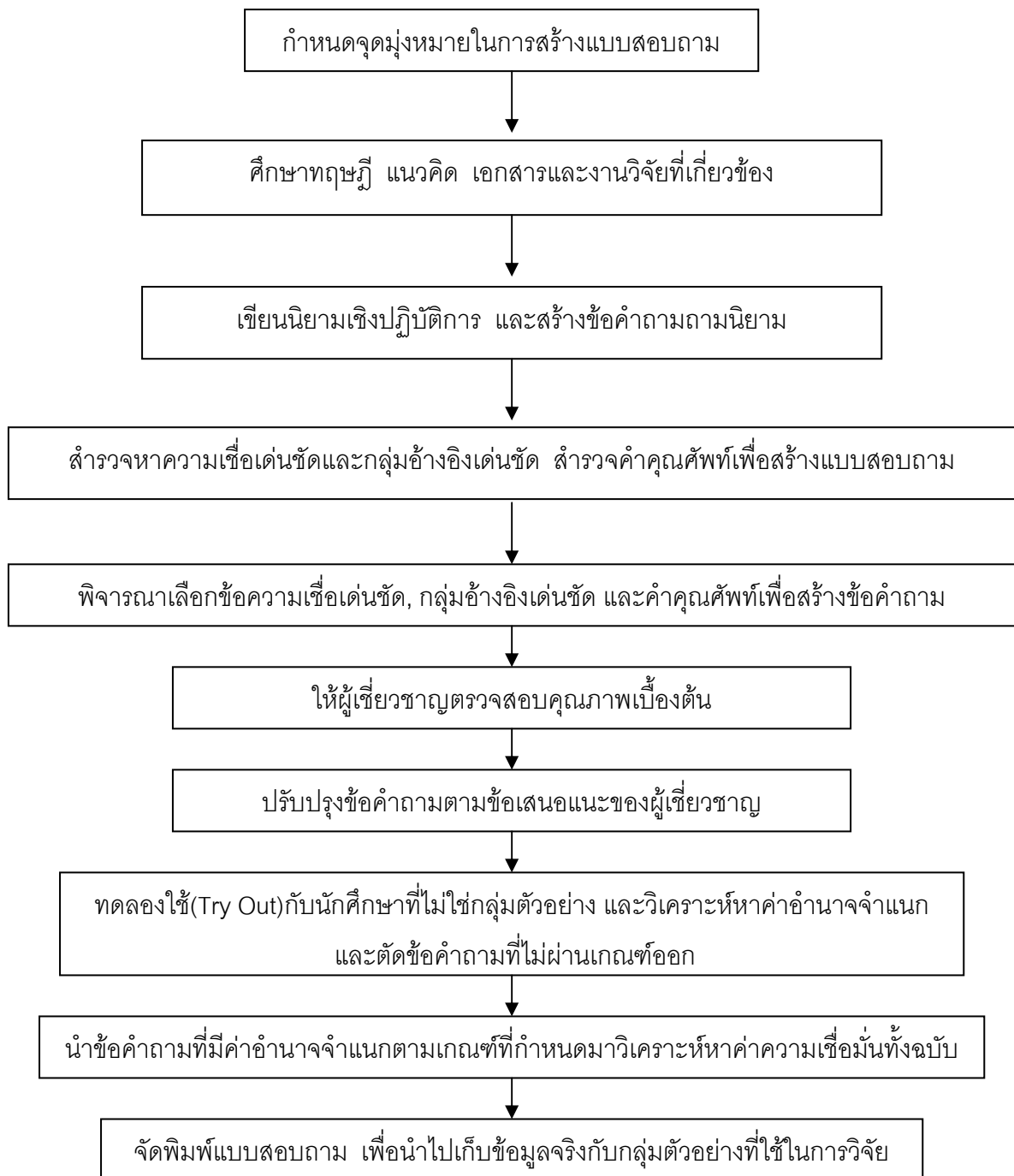
9.1 หากจุดบกพร่องหรือจุดอ่อนของแบบสอบถาม เช่น การใช้ภาษาในข้อคำถาม

9.2 หาค่าอำนาจจำแนก ของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ทำการตัดข้อคำถามบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ โดยเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามทั้งหมด 89 ข้อ

10. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุด ซึ่งมีอยู่ 8 ฉบับ โดยการคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (วิศิษฎ์ พหลยุทธ. 2539 : 17 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951.) และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดรวมทั้ง 11 ฉบับ โดยการคำนวณด้วยสูตร $r_{1,2}$ ของเลียว (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 30 ; อ้างอิงจาก Liou. 1989: 153 - 163)

11. เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังแสดงในภาพประกอบ 6 ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ปีการศึกษา 2551 ที่สร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพีชไบน์และไอเซ็น (1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริยแอนดิส (1971) ซึ่งวิจัยได้บูรณาการร่วมกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพศ สาขาวิชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ จำนวน 8 ฉบับ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 79 ข้อ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .47 - .71 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ

(0) การประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. นักศึกษาเชื่อว่าจะมีฐานะดีขึ้น จากฐานชีวิตและครอบครัวมั่นคง

เป็นไปได้ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

(00) การประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. นักศึกษาเชื่อว่าจะได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด

เป็นไปได้ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

เป็นไปได้มาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
เป็นไปได้ปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
เป็นไปได้น้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
เป็นไปไม่ได้เล็กน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
เป็นไปไม่ได้ปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
เป็นไปไม่ได้มาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ หรือไม่
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าผลที่จะตามมาเมื่อเลือกประกอบอาชีพอิสระนั้น มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .57-.71 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ

(0) การประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ทำให้นักศึกษามีฐานะดีขึ้น
รากฐานชีวิตและครอบครัวมั่นคง

สำคัญต่อนักศึกษา: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____:ไม่สำคัญต่อนักศึกษา
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

(00) การประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ทำให้นักศึกษาได้ประกอบ
อาชีพที่ชอบและถนัด

สำคัญต่อนักศึกษา: _____:_____:_____:_____:_____:_____:_____:ไม่สำคัญต่อนักศึกษา
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

สำคัญมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
สำคัญปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
สำคัญน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่สำคัญน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่สำคัญปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่สำคัญมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่ามีความสำคัญต่อตนเองในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่ามีความสำคัญต่อตนเองในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่ามีความสำคัญต่อตนเองในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่ามีความสำคัญต่อตนเอง หรือไม่
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่าไม่มีความสำคัญต่อตนเองในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่าไม่มีความสำคัญต่อตนเองในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างประเมินผลที่จะตามมาเนื่องจากการเลือกประกอบอาชีพอิสระว่าไม่มีความสำคัญต่อตนเองในระดับระดับมาก

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .60-.67 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .79

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระ

(0) นักศึกษาคิดว่าการเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งที่ เป็นสิ่งที่ ...

น่าสนใจ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : น่าเบื่อ
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

(00) นักศึกษาคิดว่าการเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งที่ เป็นสิ่งที่ ...

ดี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ดี
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

ดีมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
ดีปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
ดีน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่ดีน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่ดีปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่ดีมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองมีการยอมรับนับถือที่ดีหรือไม่ดีเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับ

- 1.28 ถึง -0.43   กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ไม่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระในระดับน้อย
- 2.14 ถึง -1.29   กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ไม่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระในระดับปานกลาง
- 3.00 ถึง -2.15   กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีการยอมรับนับถือที่ไม่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 4   แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อคำถาม
จำนวน 3 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .57 -.69 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .79

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระ

(0) นักศึกษาคิดว่าการเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งที่ เป็นสิ่งที่ ...

พร้อม : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่พร้อม
          มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

พร้อมมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
พร้อมปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
พร้อมน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่พร้อมน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่พร้อมปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่พร้อมมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์
การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนน
ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองมีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองไม่พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองไม่พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีความเชื่อมั่นว่าตนเองไม่พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .34-.76 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

(0) ในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ หลังจากที่ท่านสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ท่านควรตัดสินใจด้วยตนเอง

ควร : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ควร
          มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก

(00) ในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ หลังจากที่ท่านสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง ท่านควรปรึกษาผู้มีประสบการณ์

ควร : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ควร
          มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

ควรมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
ควรปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
ควรน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่ควรน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่ควรปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่ควรมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่า ตนเองมีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างไม่มีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างไม่มีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างไม่มีการรับรู้บทบาทของตนในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .71-.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

(0) นักศึกษาคิดว่าตนเองพร้อม ที่จะประกอบอาชีพอิสระ หรือไม่

พร้อม : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่พร้อม
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

(0) นักศึกษาคิดว่าตนเองมีความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระ หรือไม่

มี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่มี
มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

พร้อมมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
พร้อมปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
พร้อมน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่พร้อมน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่พร้อมปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่พร้อมมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความเหมาะสม มีความพร้อม มีความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความเหมาะสม มีความพร้อม มีความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความเหมาะสม มีความพร้อม มีความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย

- 0.42 ถึง +0.42 กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองในเรื่องความเหมาะสมความพร้อมและความภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
- 1.28 ถึง -0.43 กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความไม่เหมาะสม มีความไม่พร้อม และมีความไม่ภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
- 2.14 ถึง -1.29 กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความไม่เหมาะสม มีความไม่พร้อม และมีความไม่ภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
- 3.00 ถึง -2.15 กลุ่มตัวอย่างมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองว่ามีความไม่เหมาะสม มีความไม่พร้อม และมีความไม่ภาคภูมิใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 7 แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .74-.89 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ

(0) พ่อ แม่ ของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่สนับสนุน
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

(00) พี่/น้องของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ควร
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

สนับสนุนมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
สนับสนุนปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
สนับสนุนน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
คัดค้านน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
คัดค้านปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
คัดค้านมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงเห็นสมควรให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงเห็นสมควรให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงเห็นสมควรให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่ากลุ่มอ้างอิงเห็นสมควรให้เลือกประกอบอาชีพอิสระ
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิง <u>ไม่เห็นสมควร</u> ให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิง <u>ไม่เห็นสมควร</u> ให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิง <u>ไม่เห็นสมควร</u> ให้เลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 8 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .60-.87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ

- (0) นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่พ่อแม่ของนักศึกษา ประสงค์ให้เลือกหรือไม่ ยินดี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ยินดี
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก
- (00) นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่ พี่/น้องของนักศึกษา ประสงค์ให้ทำหรือไม่
 ยินดี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่ยินดี
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

ยินดีมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
ยินดีปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
ยินดีน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ยินดีน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ยินดีปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ยินดีมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าควรคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระมีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ ได้แก่

ฉบับที่ 9 แบบสอบถามวัดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .64-.85 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ

(0)หลังสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นักศึกษาตั้งใจจะเลือกประกอบ
อาชีพอิสระ

จริง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่จริง

มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยความมุ่งมั่นตั้งใจ
ที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3
กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของ
คะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 10 แบบสอบถามวัดการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .83 -.91 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระ

(0) ถ้านักศึกษามีเงินทุนเพียงจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่จริง
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองจะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าตนเองจะไม่ประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าตนเองจะไม่ประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่างมีการทำนายว่าตนเองจะไม่ประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

ฉบับที่ 11 แบบสอบถามวัดการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย
ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .64-.85 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระ

(0) นักศึกษาจะประกอบอาชีพอิสระหลังจากมีประสบการณ์จากการเป็นลูกจ้างอย่างน้อย 5 ปี

จริง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ไม่จริง

มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนตามตัวเลือกดังต่อไปนี้

จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก	0	คะแนน
ไม่จริงน้อย	มีค่าน้ำหนัก	-1	คะแนน
ไม่จริงปานกลาง	มีค่าน้ำหนัก	-2	คะแนน
ไม่จริงมาก	มีค่าน้ำหนัก	-3	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

การกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ -3 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายโดยนำค่าพิสัยหารด้วย 7 ซึ่งสามารถแยกพิจารณาความหมายของคะแนนได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
+2.15 ถึง +3.00	กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
+1.29 ถึง +2.14	กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
+0.43 ถึง +1.28	กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-0.42 ถึง +0.42	กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าตนเองมีการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระ
-1.28 ถึง -0.43	กลุ่มตัวอย่าง <u>ไม่มี</u> การวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย
-2.14 ถึง -1.29	กลุ่มตัวอย่าง <u>ไม่มี</u> การวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
-3.00 ถึง -2.15	กลุ่มตัวอย่าง <u>ไม่มี</u> การวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

แบบสอบถามฉบับที่ 1 และ 2 สร้างตามตัวแปรสังเกตได้เพื่อวัดตัวแปรแฝงเจตคติ (BE) ต่อการประกอบอาชีพอิสระ ตามทฤษฎีของพีชไบน์และไอเซ็น (1980) และสามารถวัดตัวแปรแฝงคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้ (VALU) ตามทฤษฎีของทริยแอนดิส (1971) โดยที่ฉบับที่ 1 ถือเป็นตัวแปรสังเกตได้การรับรู้ผลของการกระทำ (Pc) และฉบับที่ 2 ถือเป็นตัวแปรสังเกตได้การกำหนดคุณค่าผลของการกระทำ (Vc)

แบบสอบถามฉบับที่ 3 และ 4 สร้างเป็นตัวแปรสังเกตได้เพื่อวัดตัวแปรแฝงความรู้สึกต่อการกระทำ (AFF) ตามทฤษฎีของทริยแอนดิส (1971)

แบบสอบถามฉบับที่ 5 และ 6 สร้างเป็นตัวแปรสังเกตได้เพื่อวัดตัวแปรแฝงปัจจัยทางสังคม (SO) ตามทฤษฎีของทริยแอนดิส (1971)

แบบสอบถามที่ 7 และ 8 สร้างเป็นตัวแปรสังเกตได้เพื่อวัดตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (NBMC) ตามทฤษฎีของพีชไบน์และไอเซ็น (1980)

แบบสอบถามฉบับที่ 9 10 และ 11 สร้างเป็นตัวแปรสังเกตได้ เพื่อวัดตัวแปรแฝงเจตนา (INTEN) ตามทฤษฎีทั้งหมด ที่กล่าวถึง โดยเป็นตัวแปรตามของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย
2. นำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยื่นต่อผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมนัดหมายวันเวลา สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ถึง มกราคม พ.ศ. 2552
3. จัดเตรียมแบบสอบถามมากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 เพื่อการคัดเลือกกรณีตอบไม่สมบูรณ์หรือไม่มีความตั้งใจในการตอบ
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของการวิจัย และอธิบายลักษณะการตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด
5. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาคัดแยกฉบับที่ไม่สมบูรณ์หรือมีร่องรอยความไม่ตั้งใจในการตอบออก หลังจากคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 369 ฉบับ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
6. นำคะแนนที่ได้ไปทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานและรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และทดสอบนัยสำคัญสำคัญด้วยค่าที่ (t-test) เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างต่อไป

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของโมเดลการวัด (Measurement Model) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว เพื่อให้แน่ใจว่าตัวแปรสังเกตได้แต่ละกลุ่มนั้น เป็นตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรที่กำหนดไว้ และพิจารณาจากค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (P_c) ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.60 และค่าความแปรปรวนที่ถูกลบได้ (P_v) ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.50 (สุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณ ; รัชนิกุล ภิญญานานูวัฒน์. 2547: 27 – 28; อ้างอิงจาก Diamantopoulos & Siguaw. 2000)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรสาเหตุของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธีไลค์ลิฮูด (Maximum likelihood estimate: ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ถ้าผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับแต่งโมเดลใหม่โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎี และดัชนีปรับโมเดล (Model Modification indices) เพื่อให้ได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีที่สุดและค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

4.1 ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)

4.1.1 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-square goodness of fit index) ถ้าค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือมีค่าความน่าจะเป็น (p) สูงกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และถ้าค่าไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือมีค่าความน่าจะเป็น (p) น้อยกว่า .05 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเนื่องจากค่าไค-สแควร์เป็นค่าที่มีขนาดความไวต่อกลุ่มตัวอย่าง ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่มากก็จะส่งผลให้ค่าไค-สแควร์

มีนัยสำคัญทางสถิติด้วย ดังนั้นในกรณีทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ คาร์ไมน์และแมคควอร์ (วีริณี ธรรมนารถสกุล. 2544 : 132; อ้างอิงจาก Bollen. 1989: 287; citing Carmine; & McIver. 1981) เสนอว่าควรพิจารณา ค่าอัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์กับระดับความเป็นอิสระ ซึ่งควรมีค่าต่ำกว่า 2-5 ในงานวิจัยนี้ กำหนดให้อัตราส่วนระหว่างค่าไค-สแควร์ กับระดับความเป็นอิสระ มีค่าต่ำกว่า 2 ถือว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.1.2 ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนปรับและหลังปรับโมเดล มีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ดัชนี GFI มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าที่เข้าใกล้ 1 สูงจะบ่งบอกว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สูง (วีริณี ธรรมนารถสกุล. 2544: 65; อ้างอิงจาก Bollen. 1989: 270)

4.1.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เป็นการนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงระดับความเป็นอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยค่าดัชนี AGFI มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับ GFI

4.1.4 ดัชนีรากมาตรฐานค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual: SRMR) ดัชนี SRMR เป็นดัชนีบอกความคลาดเคลื่อนจากการเปรียบเทียบระดับความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดัชนี SRMR มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้ามีค่าต่ำกว่า .05 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (วีริณี ธรรมนารถสกุล. 2544: 65; อ้างอิงจาก Bollen. 1989: 257-258)

4.1.5 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไค-สแควร์ว่าโมเดลอิสระตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงไม่สอดคล้องกับความจริงและเมื่อพารามิเตอร์อิสระแล้วค่าสถิติมีค่าลดลงเนื่องจากค่าสถิติตัวนี้ขึ้นอยู่กับประชากรและระดับความเป็นอิสระดัชนี RMSEA มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้ามีค่าต่ำกว่า .05 หรือไม่เกิน .08 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (วีริณี ธรรมนารถสกุล. 2544: 65; อ้างอิงจาก Browne; & Cudeck.1993: 141,162)

4.2 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)

เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบโมเดลพื้นฐาน (Baseline) กับโมเดลตามทฤษฎีหรือโมเดลตามภาวะสันนิษฐาน ซึ่งโมเดลพื้นฐานจะถูกเรียกว่า “Null” หรือ “Independence” เป็นโมเดลที่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดคือ ไม่มีเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรหรือโมเดลที่เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมมีค่าเป็นศูนย์ โดยดัชนีที่อยู่ในประเภทนี้ ได้แก่

4.2.1 NFI (Normed Fit Index) เป็นดัชนีที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ยิ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 โมเดลที่ทดสอบนั้นก็ยิ่งมีความกลมกลืนกับข้อมูลโดยค่า NFI ควรค่าไม่ต่ำกว่า .90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2543: 30 – 31; อ้างอิงจาก Bentler; & Bonett. 1980)

4.2.2 IFI (Incremental Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี NFI มาปรับแก้ด้วยการนำเอาค่า df มาปรับแก้เฉพาะตรงส่วนตัวหารของ NFI แตกต่างจาก NFI ที่นำเอา df มาปรับแก้ทั้งส่วนตัวตั้งและตัวหาร โดยค่าเข้าใกล้ 1 มาก โมเดลก็ยิ่งกลมกลืน โดยค่า IFI ควรค่าไม่ต่ำกว่า .90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2543: 31 ; อ้างอิงจาก Bentler; & Bonett. 1980)

4.2.3 CFI (Comparative Fit Index) เป็นดัชนีที่มาปรับแก้ปัญหาของ RFI เพื่อให้ดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ดัชนีนี้จึงเป็นดัชนีที่มาจากฐานของค่าไค-สแควร์แบบ Noncentrality ด้วยเช่นกัน และเป็นดัชนีที่ไม่ได้รับผลกระทบจากขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยควรค่าไม่ต่ำกว่า .90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2543 : 31; อ้างอิงจาก Bentler; & Bonett. 1980)

4.3 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fit Index)

ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัดถูกพัฒนาขึ้นจากแนวคิดที่ว่า โมเดลที่ยิ่งเพิ่มเส้นอิทธิพลก็ยิ่งมีแนวโน้มว่าจะมีความกลมกลืนกับข้อมูลเนื่องจากโมเดลนั้นจะยิ่งเข้าใกล้กับการเป็นโมเดล Just Identified model นอกจากนี้โมเดลที่มีเส้นอิทธิพลระหว่างตัวแปรจำนวนมากจะทำให้การแปลความหมายยากลำบากด้วย ดังนั้นดัชนีประเภทนี้จึงเป็นดัชนีที่ช่วยในการตัดสินใจว่าโมเดลที่มีเส้นอิทธิพลจำนวนมากนั้นจำคุ่มค่ากับการเสีย df หรือไม่ (โมเดลที่เพิ่มเส้นอิทธิพล 1 เส้น จะทำให้ df ลดลงไป 1) ด้วยเหตุนี้ค่าดัชนีประเภทนี้จึงมักนำไปใช้ในลักษณะเปรียบเทียบกับค่าดัชนีเดียวกันของอีกโมเดลหนึ่ง หรือโมเดลทางเลือกเพื่อพิจารณาว่าโมเดลใดจะมีความกลมกลืนในเชิงประหยัดมากกว่ากัน ดัชนีประเภทนี้ได้แก่

4.3.1 PGFI (Parsimonious Goodness of Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี GFI มาปรับเพื่อให้ดัชนีสะท้อนถึงความประหยัด นั่นคือ ค่าดัชนีจะถูกปรับให้มีค่าลดน้อยลงโดยเทียบกับจำนวนเส้นอิทธิพล ดัชนีนี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งถ้ามีค่าสูงแสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความประหยัดสูงด้วย โดยควรค่าไม่ต่ำกว่า .90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2543: 31; อ้างอิงจาก James; et al . 1989)

4.3.2 PNFI (Parsimonious Normed Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี NFI มาปรับในเรื่องของความประหยัดของโมเดลเช่นเดียวกับ PGFI ค่าดัชนี PNFI จะอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และมีค่ายิ่งสูงก็ยิ่งแสดงว่าโมเดลมีความประหยัดสูงโดยควรค่าไม่ต่ำกว่า .90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2543 : 31; อ้างอิงจาก James; et al. 1989)

4.4 ค่า CN (Critical N) เป็นดัชนีที่ระบุความเพียงพอของขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้สำหรับการทดสอบโมเดลมากกว่าการทดสอบความสอดคล้องของโมเดล ที่ทำให้ค่า Fit function (F) ส่งผลให้การทดสอบไค-สแควร์ มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงมีข้อเสนอแนะว่าค่า CN ควรมีมากกว่าหรือเท่ากับ 200 (วิรัตน์ ธรรมนารอดสกุล. 2544: 66; อ้างอิงจาก Bollen. 1989: 277; Hoelter. 1993)

จากข้อ 4.1 ถึง 4.4 สามารถสรุปค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล	เกณฑ์ในการพิจารณา
ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)	
Chi-squared/df	< 2
P value of χ^2	> 0.05
RMSEA	≤ 0.05
SRMR	≤ 0.05
GFI	> 0.90
AGFI	> 0.90
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)	
NFI	$\geq .90$
IFI	$\geq .90$
CFI	$\geq .90$
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fit Index)	
PGFI	$\geq .90$
PNFI	$\geq .90$
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	
CN	≥ 200

สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตาราง 4 นั้น ใช้พิจารณาโมเดลสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ หากค่าสถิติที่คำนวณได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะต้องทำการปรับโมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎี และค่าดัชนีปรับโมเดล (Model modification indices) ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวมีค่าเท่ากับ ไค-สแควร์ที่ลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นเป็นพารามิเตอร์อิสระ หรือมีการผ่อนคลายข้อกำหนดเงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์นั้น ข้อมูลที่ได้นั้นนำไปใช้ในการปรับโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และได้ค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนด

5. นำเสนอค่าอิทธิพลของตัวแปรในโมเดล โดยแสดงอิทธิพลทางตรง-ทางอ้อม (Direct-indirect effect) และอิทธิพลรวม (Total effect) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในระดับความเชื่อมั่นที่ .95 (มยุรี ศรีชัย, 2538: 45)

$$n = \frac{N\sigma^2}{\left(\frac{Z_{\alpha}}{2}\right)^2 + \sigma^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	σ^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณ

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกของเครื่องมือเป็นรายข้อโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวมจากข้ออื่นที่เหลือทั้งหมดคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2545: 84)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2)(N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	อำนาจจำแนกรายข้อ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม(Item)
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือทุกข้อ(Total)

2.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตัวแปรโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค(Coefficient) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 134 - 132)

$$\alpha = \frac{n}{(n-1)} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544: 314)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2)(N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
	N	แทน	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ t – test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 317 ; อ้างอิงจาก Welkowitz. 1971: 158)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบที
	R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เส้นทาง โดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและวิเคราะห์สมการด้วยวิธีความเป็นไปได้สูงสุดโดยใช้วิธีไลค์ลิวสูงสุด(Maximum Likelihood : ML) มีฟังก์ชันดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 9)

$$F = \log \left| \sum \right| + \text{tr} (S \sum^{-1}) - \log |S| + k$$

เมื่อ	F	แทน	ฟังก์ชันความกลมกลืน
	S	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมจากกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum$	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากการประมาณค่าพารามิเตอร์
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในรูปแบบ
	tr	แทน	ผลรวมสมาชิกในแนวทแยงของเมทริกซ์

3.5 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าสถิติไค-สแควร์(Chi-Statistic) โดยมีสูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$\chi^2 = (n-1)F[s, \sum(\theta)] \quad ; \quad d = \frac{k(k+1)}{2} - 1$$

เมื่อ	χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	$F[s, \sum(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของรูปแบบจากพารามิเตอร์
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในรูปแบบ
	d	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
	t	แทน	จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

3.6 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) โดยมีสูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2542: 56)

$$GFI = \frac{F[s, \sum(\theta)]}{F[s, \sum(0)]}$$

เมื่อ	GFI	แทน	ดัชนีวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์
	$F[s, \sum(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของรูปแบบจากพารามิเตอร์ θ
	$F[s, \sum(0)]$	แทน	ค่า F ของรูปแบบที่ไม่มีพารามิเตอร์ในรูปแบบ

3.7 ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) โดยมีสูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$AGFI = 1 - \frac{(k)(k-1)}{2d}(1-GFI)$$

เมื่อ	AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในรูปแบบ
	d	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)

3.8 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fif Index)

3.8.1 PGFI (Parsimonious Goodness of Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี GFI มาปรับเพื่อให้ดัชนีสะท้อนถึงความประหยัด นั่นคือ ค่าดัชนีจะถูกปรับให้มีค่าลดน้อยลงโดยเทียบกับจำนวนเส้นอิทธิ ดัชนีนี้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งถ้ามีค่าสูงแสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความประหยัดสูงด้วย โดยควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .90 (Maruyama. 1998: 241; citing James; Mulik; & Brett. 1982)

$$PGFI = \left(\frac{df_{model}}{k(k+1)} \right) \times GFI$$

เมื่อ	GFI	แทน	ดัชนีวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์
	df_{model}	แทน	องศาอิสระของโมเดลตามภาวะสันนิษฐาน
	K	แทน	จำนวนตัวแปรสังเกตได้

3.8.2 PNFI (Parsimonious Normed of Fit Index) เป็นดัชนีที่นำเอาดัชนี NFI มาปรับในเรื่องของความประหยัดของโมเดลเช่นเดียวกับ PGFI ค่าดัชนี PNFI จะอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และมีค่าที่สูงก็ยิ่งแสดงว่าโมเดลมีความประหยัดสูงโดยควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .90 (Maruyama. 1998: 241; citing James; Mulik; & Brett. 1989)

$$PNFI = \left(\frac{\frac{df_{model}}{k(k+1)}}{2} \right) \times NFI$$

เมื่อ NFI แทน ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ
Normed Fit Index

df_{model} แทน องศาอิสระของโมเดลตามภาวะสันนิษฐาน
K แทน จำนวนตัวแปรสังเกตได้

3.9 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของโมเดลการวัด โดยพิจารณาจากค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง(Construct reliability : ρ_c) โดยมีสูตรดังนี้ (สุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณา; และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. 2547: 28)

$$\rho_c = \frac{(\sum \lambda)^2}{(\sum \lambda)^2 + \sum \theta}$$

เมื่อ ρ_c แทน ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง
 λ แทน น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
 θ แทน ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

3.10 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของโมเดลการวัด โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวนที่ถูกละกักได้(Variance extracted : ρ_v) โดยมีสูตรดังนี้ (สุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณา; และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. 2547: 28)

$$\rho_v = \frac{\sum \lambda^2}{(\sum \lambda^2) + \sum \theta}$$

เมื่อ ρ_v แทน ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง
 λ แทน น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
 θ แทน ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้อักษรย่อ สัญลักษณ์แทนตัวแปร และค่าสถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตัวแปรสังเกตได้

I1	แทน	ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระด้านความมุ่งมั่นตั้งใจ
I2	แทน	ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระด้านการทำนาย
I3	แทน	ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระด้านการวางแผน
b_i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ
e_i	แทน	การประเมินผลผลการประกอบอาชีพอิสระ
AF.1	แทน	ความรู้สึกรับนับถือการประกอบอาชีพอิสระ
AF.2	แทน	ความรู้สึกเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระ
ROL	แทน	บทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
SELF	แทน	มโนภาพแห่งตน ต่อการประกอบอาชีพอิสระ
NB	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
MC	แทน	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ

ตัวแปรแฝง

INT	แทน	ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
BE	แทน	เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
AFF	แทน	ความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
SO	แทน	ปัจจัยทางสังคม
NBMC	แทน	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ

สัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
CV	แทน	สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)

SK	แทน	ค่าความเบ้
KU	แทน	ค่าความโด่ง
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างตัวแปร
r_{XY}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
TE	แทน	อิทธิพลรวม
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ
GFI	แทน	ดัชนีวัดความกลมกลืน
AGFI	แทน	ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
RMSEA	แทน	ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์
SRMR	แทน	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน
CN	แทน	ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
NFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Normed Fit Index)
IFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Incremental Fit Index)
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
PGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Goodness of Fit Index)
PNFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Normed Fit Index)
ρ_c	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct Reliability)
ρ_v	แทน	ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ (Variance Extracted)
δ_i	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (Delta)
λ_i	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Factor Loading)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis)

- 1.1 ผลการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน
- 1.3 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Data Analysis)

1.1 ผลการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล

เนื่องจากสถิติวิเคราะห์ขั้นสูงเกือบทุกชนิดมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า การแจกแจงของตัวแปร โดยเฉพาะตัวแปรตามควรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการตรวจสอบ โดยวิเคราะห์สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลจากค่าความเบ้ ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน $\pm .50$ (Lawrence; Glenn; & Guarino. 2006: 50) ความโด่งควรมีค่าไม่เกิน 3 (Bollen. 1989: 419) และพิจารณาค่า p value ของสถิติทดสอบ χ^2 ซึ่งต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะบ่งชี้ว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ โดยการวิจัยในครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 11 ตัวแปร โดยแบ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ภายในจำนวน 3 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ภายนอกจำนวน 8 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติรายตัวแปร (n = 369 คน)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกต ได้	$\bar{X}$	SD	CV	ก่อนแปลงคะแนน			หลังแปลงคะแนน		
					SK	KU	P value of χ^2	SK	KU	p value of χ^2
Int	I1	1.940	1.000	0.515	-1.512	3.213	0.000	-0.206	-1.211	0.022
	I2	1.673	1.105	0.660	-1.321	2.276	0.000	-0.111	-1.386	0.232
	I3	1.804	0.974	0.540	-1.003	0.723	0.000	-0.166	-1.275	0.119
BE	bi	1.836	0.738	0.402	-1.083	1.646	0.000	-0.022	-0.092	0.949
	ei	1.978	0.685	0.346	-1.316	3.558	0.000	-0.021	-0.087	0.956
AFF	AF.1	2.007	0.851	0.424	-1.345	2.620	0.000	-0.156	-0.342	0.144
	AF.2	1.659	0.972	0.586	-1.220	1.820	0.000	-0.077	-0.162	0.697
SO	ROL	2.336	0.654	0.280	-1.209	1.019	0.000	-0.152	-0.400	0.082
	SELF	1.430	0.907	0.634	-1.001	0.768	0.000	-0.006	-0.032	0.999
NBMC	NB	1.634	0.937	0.573	-1.177	1.836	0.000	-0.021	-0.091	0.952
	MC	1.478	1.071	0.725	-0.948	0.934	0.000	-0.064	-0.221	0.597

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ก่อนแปลงคะแนนตัวแปรสังเกตส่วนใหญ่มีการแจกแจงของข้อมูลแบบเบ้ซ้าย (SK = -1.512 ถึง -0.948) เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าความโด่งเป็นค่าบวก (KU = 0.723 ถึง 3.558) ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าความโด่งเกิน 3 คือ การประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ และความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ และตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีการแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติ (P value of $\chi^2 < 0.05$) ซึ่งการแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติของตัวแปรเหล่านี้ อาจจะมีผลต่อการแปลความหมายที่ได้จากข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการแปลงคะแนนของทุกตัวแปรสังเกตได้ให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานเพื่อให้การแจกแจงของข้อมูลเข้าใกล้การแจกแจงของโค้งปกติก่อนนำไปทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) โดยเมื่อดำเนินการแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานแล้วตรวจสอบการแจกแจงความเป็นโค้งปกติรายตัวแปรพบว่า ค่าไค-สแควร์ของแต่ละตัวแปรแฝงส่วนใหญ่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้มีการ

ແຈກແຈງເປັນໂຄ້ງປັກຕີ ຍົກເວັ້ນ ການຕັ້ງໃຈທີ່ຈະປະກອບອາຊີພອສະດ້ານຄວາມມຸ່ງມັນຕັ້ງໃຈ (I1) ທີ່ມີນ້ຳໜັກສຳຄັນ ທາງສະຖິຕິ ທີ່ລະດັບ .05 ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມການເກັບຂໍ້ມູນລຸ່ມຕົວຢ່າງໃນການວິເຄາະຄັ້ງນີ້ມີຂະໜາດຄ່ອນຂ້າງໃຫຍ່ ເພິ່ງພອໃຫ້ຂໍ້ມູນມີແນວໂນ້ມຂອງການແຈກແຈງເຂົ້າໂຄ້ງການແຈກແຈງຂອງໂຄ້ງປັກຕີ ຈຶ່ງອາດຄຳວ່າໄດ້ວ່າຂໍ້ມູນຈາກ ຕົວແປຮຸ່ງເກດໄດ້ທັງ 11 ຕົວແປຮຸ່ງເກດດຳເນີນການແປລະແໜນເປັນລະແໜນມາດຮູ້ນແລ້ວສາມາດນຳໄປໃຊ້ ໃນການປະມານຄ່າຄວາມນຳຈະເປັນໂດຍວິທີ ML ໄດ້ຕາມຂໍ້ຕົກລົງເບື້ອງຕົ້ນ

1.2 ຜົນການວິເຄາະຄ່າສະຖິຕິພື້ນຖານ

1. ຈຳນວນ ແລະຮ້ອຍລະຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ ແສດຊະຄະດີໃນຕາຮາງ 6
2. ຄ່າເຈລິຍ ແລະສ່ວນເບິ່ງເບນມາດຮູ້ນຂອງຕົວແປຮຸ່ງເກດໄດ້ ແສດຊະຄະດີໃນຕາຮາງ 7

ຕາຮາງ 6 ຈຳນວນ ແລະຮ້ອຍລະຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ໃຊ້ໃນການວິເຄາະຄ່າສະຖິຕິຈຳແນກຕາມຂໍ້ມູນທັງໄປ

ຂໍ້ມູນທັງໄປ	ຈຳນວນ	ຮ້ອຍລະ
ເພດ		
ຊາຍ	221	59.89
ສູງ	148	40.11
ປະເພດວິຊາທີ່ກຳລັງສຶກສາ		
ປະເພດວິຊາພາວະນິຍົມ	172	46.61
ປະເພດວິຊາຂ່າງອຸດສາຫະກຳ	179	48.51
ປະເພດວິຊາອຸດສາຫະກຳທ່ອງທ່ຽວ	8	2.17
ປະເພດວິຊາເຕັກໂນໂລຢີສາສະໜາແລະການສື່ສານ	10	2.71

ຈາກຕາຮາງ 6 ພົບວ່າຈາກກຸ່ມຕົວຢ່າງຈຳນວນ 369 ຄົນ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນນັກສຶກສາເພດຊາຍ ທີ່ກຳລັງ ສຶກສາໃນປະເພດວິຊາຂ່າງອຸດສາຫະກຳທີ່ສຸດ ຮອດລຸ່ມຄືນັກສຶກສາທີ່ກຳລັງສຶກສາໃນປະເພດວິຊາ ພາວະນິຍົມ ເຕັກໂນໂລຢີສາສະໜາແລະການສື່ສານ ແລະອຸດສາຫະກຳທ່ອງທ່ຽວຕາມລຳດັບ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ

ตัวแปรแฝง	$\bar{X}$	SD	CV	แปลความหมาย
INT	1.806	.894	0.495	มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
BE	1.920	.643	0.334	มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
AFF	1.833	.838	0.457	มีความรู้สึกในทางที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง
SO	2.336	.654	0.280	มีปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก
NBMC	1.556	.902	0.580	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง

ตาราง 7 เป็นค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 กลุ่มกรุงเทพมหานครเขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก ($\bar{X} = 2.336$) มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.920$) มีความรู้สึกในทางที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.833$) มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.806$) และมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.556$)

1.3 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ทั้งนี้เพื่อยืนยันว่าตัวแปรที่ศึกษามีองค์ประกอบร่วมกันหรือไม่ ตามสมมติฐานข้อที่ 1 จากผลการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r < .300$) ถึงสูง ($.300 < r < .700$) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .235 - .676 โดยองค์ประกอบของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .354 - .415 ซึ่งถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) องค์ประกอบของความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .332 - .504 ซึ่งถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) องค์ประกอบของปัจจัยทางสังคม (SO) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .235 - .544 ซึ่งถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r < .300$) ถึงระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) และองค์ประกอบของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .418 - .645 ซึ่งถือว่ามี ความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	I1	I2	I3
I	I1	1.00		
	I2	0.666**	1.00	
	I3	0.676**	0.572**	1.00
BE	BI	0.369**	0.354**	0.354**
	EI	0.441**	0.415**	0.393**
AFF	AF.1	0.435**	0.413**	0.332**
	AF.2	0.443**	0.504**	0.387**
SO	ROL	0.235**	0.271**	0.272**
	SELF	0.514**	0.544**	0.439**
NBMC	NB	0.645**	0.590**	0.508**
	MC	0.453**	0.482**	0.418**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรง
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ตัวแปร	I1	I2	I3	BI	EI	AF.1	AF.2	ROL	SELF	NB	MC
I1	1.000										
I2	.666**	1.000									
I3	.676**	.572**	1.000								
BI	.369**	.354**	.354**	1.000							
EI	.441**	.415**	.393**	.634**	1.000						
AF.1	.435**	.413**	.332**	.305**	.405**	1.000					
AF.2	.443**	.504**	.387**	.385**	.395**	.688**	1.000				
ROL	.235**	.271**	.272**	.318**	.408**	.444**	.296**	1.000			
SELF	.514**	.544**	.439**	.428**	.444**	.384**	.573**	.186**	1.000		
NB	.645**	.590**	.508**	.390**	.478**	.398**	.541**	.149**	.663**	1.000	
MC	.453**	.482**	.418**	.281**	.337**	.320**	.424**	.126*	.454**	.612**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 ผลการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นตัวแปร มโนภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระ (SELF) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (MC) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝงเดียวกันพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (I1 – I3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ (.572 - .676) ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BI – EI) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .634 ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AF.1 – AF.2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .688 ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงปัจจัยทางสังคม (ROL – SELF) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .186 และตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NB – MC) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .612

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์หรือการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเป็นการทดสอบรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าสถิติและดัชนีที่บ่งบอกถึงความกลมกลืนของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ได้แก่ ค่าสถิติไค – สแควร์ ค่าอัตราส่วนไค – สแควร์ต่อองศาอิสระ GFI, AGFI, SRMR, RMSEA, NFI, IFI, CFI, PGFI, PNFI และ CN โดยมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ตามสมมุติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.1 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ตามสมมุติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ก่อนปรับโมเดล)

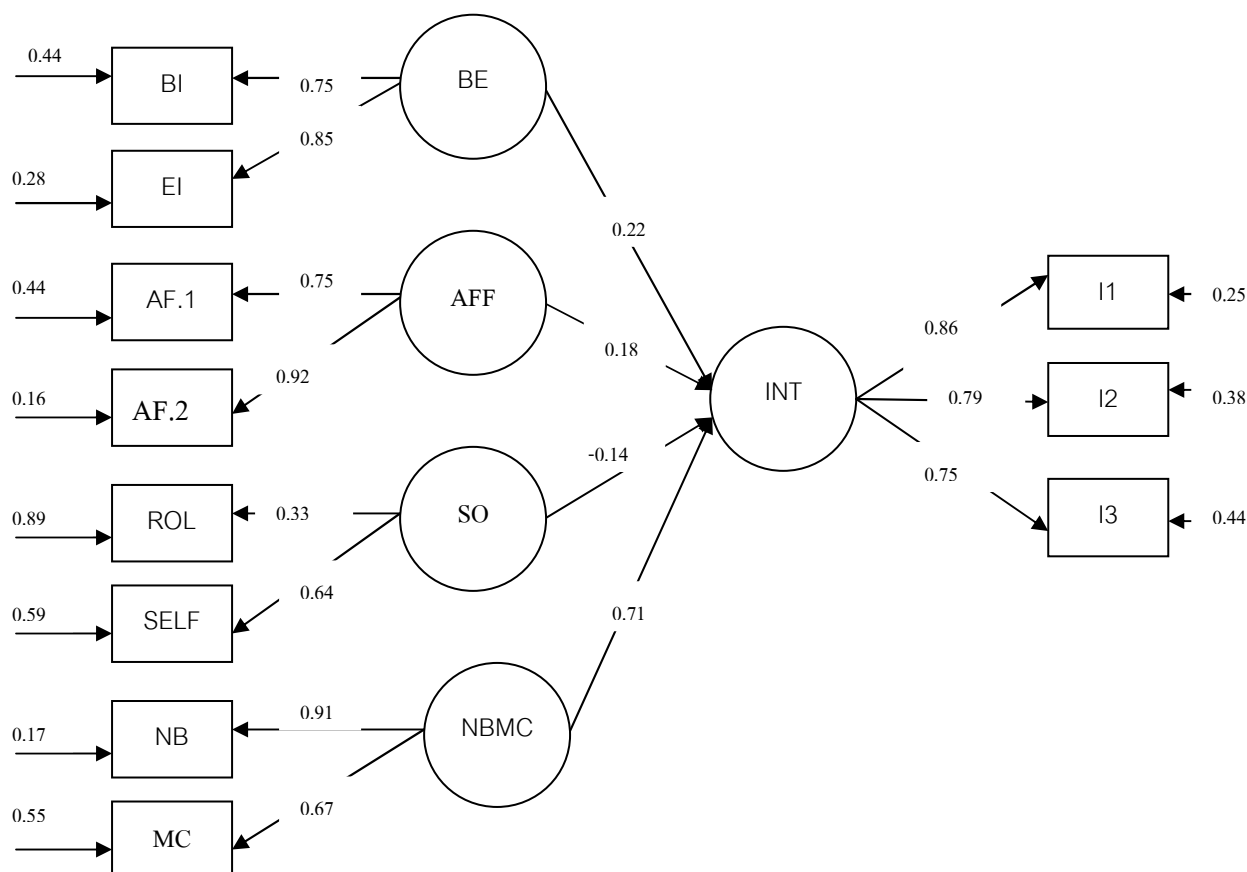
ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับรูปแบบ ดำเนินการเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลแสดง ดังแสดงในตาราง 10 และภาพประกอบ 6

ตาราง 10 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ก่อนปรับโมเดล)

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)			
Chi-squared/df	< 2	151.07/34 = 4.44	ไม่ผ่านเกณฑ์
P value of χ^2	> 0.05	.000	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$\leq$ 0.05	.096	ไม่ผ่านเกณฑ์
SRMR	$\leq$ 0.05	.049	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	.93	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	.87	ไม่ผ่านเกณฑ์
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)			
NFI	$\geq$ .90	.96	ผ่านเกณฑ์
IFI	$\geq$ .90	.97	ผ่านเกณฑ์
CFI	$\geq$ .90	.97	ผ่านเกณฑ์
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fit Index)			
PGFI	$\geq$ .90	.48	ไม่ผ่านเกณฑ์
PNFI	$\geq$ .90	.60	ไม่ผ่านเกณฑ์
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง			
CN	$\geq$ 200	137.56	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 10 การทดสอบความกลมกลืนของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าค่าสถิติไค - สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 150.77 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p value of χ^2 = .000) แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าไค-สแควร์จะมีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2 / df) ร่วมด้วย ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 4.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (< 2) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนพบว่า ดัชนีวัดความกลมกลืน GFI มีค่าเท่ากับ .93 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (>0.90) AGFI มีค่าเท่ากับ .87 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (>0.90) ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสอง

ของส่วนที่เหลือ SRMR มีค่าเท่ากับ .049 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (< .05) RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.096 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (<.05) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบพบว่า NFI มีค่าเท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ CFI มีค่าเท่ากับ .97 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .90$) ส่วนดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงประหัต PGFI มีค่าเท่ากับ .48 PNFI มีค่าเท่ากับ .60 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .90$) เมื่อพิจารณาดัชนีระบุขนาดกลุ่มตัวอย่าง CN มีค่าเท่ากับ 137.56 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (≥ 200) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แผนภาพแสดงดังภาพประกอบ 7 จึงมีความจำเป็นต้องปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้สัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตัวแปรต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กันได้ โดยในการปรับแก้โมเดล จะพิจารณาค่าเสนอแนะจากโปรแกรมหรือดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) ร่วมกับการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงพารามิเตอร์ที่คาดหวังมาตรฐาน (Standardized Expected Parameter Change: SEPC) จนได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

ภาพประกอบ 7 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชไบน์และไอเซ็น (1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส (1971)

2.1.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (หลังปรับโมเดล)

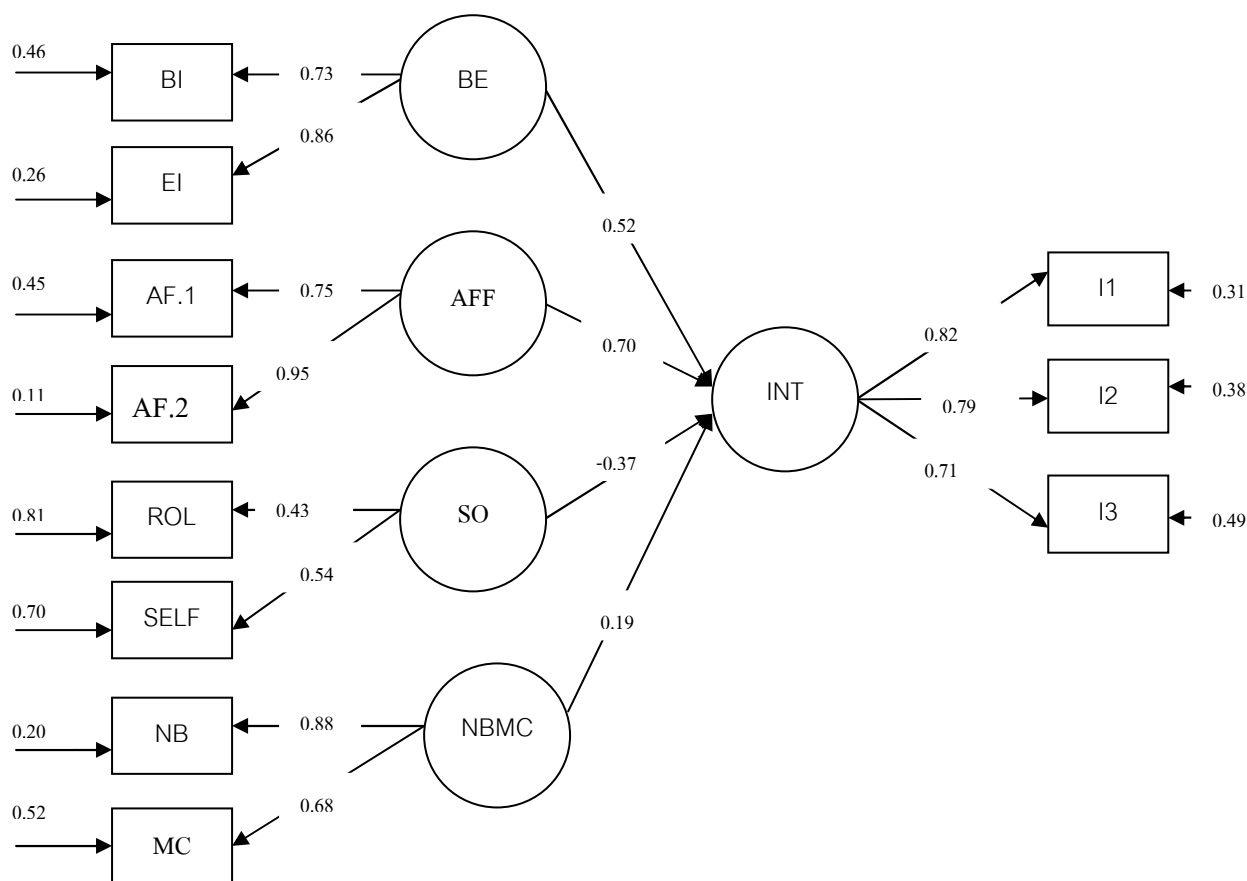
จากการปรับโมเดลได้โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และได้ค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนดผลการวิเคราะห์ (หลังปรับโมเดล) ดังแสดงในตาราง 11 และภาพประกอบ 8

ตาราง 11 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (หลังปรับโมเดล)

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)			
Chi-squared/df	< 2	33.72/24 = 1.41	ผ่านเกณฑ์
P value of χ^2	> 0.05	.11	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	≤ 0.05	.031	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ 0.05	.027	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	.98	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	.96	ผ่านเกณฑ์
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)			
NFI	$\geq .90$	.99	ผ่านเกณฑ์
IFI	$\geq .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
CFI	$\geq .90$	1.00	ผ่านเกณฑ์
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (Parsimonious Fit Index)			
PGFI	$\geq .90$	.36	ไม่ผ่านเกณฑ์
PNFI	$\geq .90$	.43	ไม่ผ่านเกณฑ์
ดัชนีระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง			
CN	≥ 200	470.01	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 11 การทดสอบความกลมกลืนของรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าค่าสถิติไค - สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 33.72 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p value of $\chi^2 = .11$) และพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2 / df) ร่วมด้วย ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.41 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (< 2) นอกจากนี้

เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนพบว่า ดัชนีวัดความกลมกลืน GFI มีค่าเท่ากับ .98 AGFI มีค่าเท่ากับ .96 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้(>0.90) ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ SRMR มีค่าเท่ากับ .027 RMSEA มีค่าเท่ากับ .031 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ($\leq .05$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบพบว่า NFI มีค่าเท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ CFI มีค่าเท่ากับ 1.00 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .90$) ส่วนดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเชิงประหยัด PGFI มีค่าเท่ากับ .36 PNFI มีค่าเท่ากับ .43 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\geq .90$) เมื่อพิจารณาดัชนีระบุขนาดกลุ่มตัวอย่าง CN มีค่าเท่ากับ 470.01 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (≥ 200) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แผนภาพแสดงดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 โมเดลที่บูรณาการทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพีชไบน์และไอเซ็น(1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส(1971)

2.1.3 ผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในสมการโครงสร้าง

ภายหลังจากการปรับโมเดลจนได้รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศในการอธิบายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น จึงมีการประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงในโมเดล โดยการพิจารณาจากควมมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ประเมินค่าความแปรปรวนที่สกัดได้และความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงที่ศึกษา เพื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปร ซึ่งผลการประเมินโมเดลการวัด ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้			
		λ	t – value	$\varepsilon_i(\delta)$	SMC
INT	I1	0.82 ^a		0.31	0.69
	I2	0.79**	14.42	0.38	0.62
	I3	0.71**	15.45	0.49	0.51
คุณภาพตัวแปรแฝง (INT)		$(\rho_c) = 0.354$		$(\rho_v) = 0.604$	
BE	BI	0.73**	14.63	0.46	0.54
	EI	0.86**	17.32	0.26	0.74
คุณภาพตัวแปรแฝง (BE)		$(\rho_c) = 0.778$		$(\rho_v) = 0.638$	
AFF	AF.1	0.75**	15.71	0.44	0.56
	AF.2	0.95**	20.39	0.11	0.89
คุณภาพตัวแปรแฝง (AFF)		$(\rho_c) = 0.840$		$(\rho_v) = 0.727$	
SO	ROL	0.43**	7.20	0.81	0.19
	SELF	0.54**	8.80	0.71	0.29
คุณภาพตัวแปรแฝง (SO)		$(\rho_c) = 0.382$		$(\rho_v) = 0.239$	
NBMC	NB	0.88**	18.95	0.21	0.79
	MC	0.68**	13.90	0.53	0.47
คุณภาพตัวแปรแฝง (NBMC)		$(\rho_c) = 0.767$		$(\rho_v) = 0.626$	

หมายเหตุ : a คือ ค่าอ้างอิง, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้าง ประกอบด้วยตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) และตัวแปรสาเหตุภายนอก 4 ตัวแปร คือ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) ปัจจัยทางสังคม (SO) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) ซึ่งผลการประเมินโมเดลการวัดของตัวแปรต่าง ๆ มีดังนี้

ตัวแปรความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.354 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.604 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.71 – 0.82 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.49 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงสูงและสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

ตัวแปรเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.778 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.638 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.73 – 0.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.46 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 2 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงสูงและสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

ตัวแปรความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.840 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.727 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.75 – 0.95 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.11 – 0.44 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 2 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงสูงและสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

ตัวแปรปัจจัยทางสังคม (SO) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.382 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.239 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.43 – 0.54 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.71 – 0.81 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 2 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงปานกลางและสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้ปานกลาง

ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.767 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.626 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.68 – 0.88 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.53 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 2 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีค่าความเที่ยงสูงและสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรในองค์ประกอบได้สูง

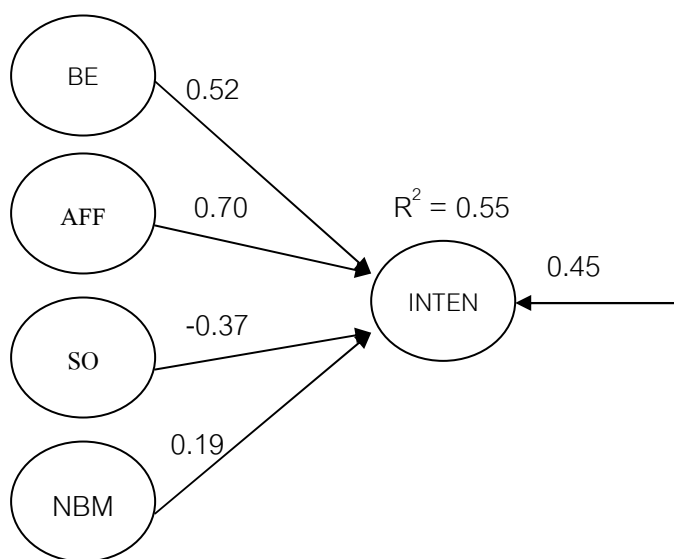
โดยสรุปพบว่า โมเดลการวัดตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้างของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระทุกตัวมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ที่กำหนดขึ้นสำหรับใช้เป็นตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดของตัวแปรแฝงทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ตาราง 13 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ

ประเภทตัวแปร		ตัวแปรผล
		INT
ตัวแปรแฝงภายนอก	BE	0.52**
	AFF	0.70**
	SO	-0.37**
	NBMC	0.19**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 13 สามารถแยกอธิบายสมการโครงสร้างได้ดังนี้

ภาพประกอบ 9 ภาพประกอบโมเดลสมการโครงสร้าง (หลังปรับโมเดล)

สมการโครงสร้างที่มีตัวแปรแฝงด้านความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.70 รองลงมาได้รับอิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) ตัวแปรแฝงภายนอกด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) และปัจจัยทางสังคม (SO) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.52 0.19 และ -0.37 ตามลำดับ

2.1.4 การวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

เมื่อผู้วิจัยได้ผลการตรวจสอบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว ผู้วิจัยอ่านค่าอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน ทั้งอิทธิพลทางตรง(DE) อิทธิพลทางอ้อม(IE) และอิทธิพลรวม(TE) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างตัวแปรที่อธิบายต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ซึ่งจะนำเสนอตามตาราง 14

ตาราง 14 ค่าสถิติของผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (DE) และอิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ประเภทตัวแปร		ตัวแปรผล		
		INT		
		DE	IE	TE
ตัวแปรแฝงภายนอก	BE	0.52**	-	0.52**
	AFF	0.70**	-	0.70**
	SO	-0.37**	-	-0.37**
	NBMC	0.19**	-	0.19**
R ²		0.55		

หมายเหตุ ** ค่านำหนักอิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า เมื่อพิจารณาความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) เป็นตัวแปรตามในสมการโครงสร้าง พบว่า ได้รับอิทธิพลรวมจากความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ(NBMC) และปัจจัยทางสังคม (SO) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.70, 0.52, 0.19 และ -0.37 ตามลำดับ และได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝง

ความรู้สึกรต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) และปัจจัยทางสังคม (SO) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.70, 0.52, 0.19 และ -0.37 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยสัดส่วนของความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) ที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรปัจจัยมีค่าเท่ากับร้อยละ 55

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยได้แก่ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระซึ่งได้มาจากการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น (1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส (1971) วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมขององค์ประกอบของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองได้นำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ ด้านการส่งเสริมให้นักศึกษาเลือกประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างงานด้วยตนเองและการสร้างอาชีพให้บุคคลอื่น รวมทั้งผู้บริหารนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้เกิดทักษะในการประกอบอาชีพอิสระสามารถสร้างงานให้ตนเองได้มีทัศนคติค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และมีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 369 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 8 ฉบับ โดยมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating scale) 7 ระดับ โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 11 ข้อ ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 11 ข้อ ฉบับที่ 3 แบบสอบถามวัดความรู้สึกรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 6 ข้อ ฉบับที่ 4 แบบสอบถามวัดบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 14 ข้อ ฉบับที่ 5 แบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 16 ข้อ ฉบับที่ 6 แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 12 ข้อ ฉบับที่ 7 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 8 ข้อ ฉบับที่ 8 แบบสอบถามวัดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 .90 .86 .91 .97 .97 .95 และ .94 ตามลำดับ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 8 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นพิจารณาความสมบูรณ์และความตั้งใจในการตอบแบบสอบถามแล้วคัดเลือกแบบสอบถามไว้จำนวน 369 ฉบับ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows และวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย เป็นการสร้างและพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ พบว่า องค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r < .300$) ถึงสูง ($.300 < r < .700$) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .235 - .676 โดยองค์ประกอบของเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ (BE) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .354 - .415 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) องค์ประกอบของความรู้สึกต่อการประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .332 - .504 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) องค์ประกอบของปัจจัยทางสังคม (SO) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .235 - .544 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r < .300$) ถึงระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$) และองค์ประกอบของการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับองค์ประกอบของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .418 - .645 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($.300 < r < .700$)

2. โมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี หรือโมเดลมีความเที่ยงตรงสูง พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ 33.72 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ .98 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .96 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ .90 ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) เท่ากับ .027 และค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .031 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ .05 ค่าดัชนีระบุขนาดกลุ่มตัวอย่าง CN มีค่าเท่ากับ 470.01 ซึ่งมากกว่า 200 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (NFI, IFI และ CFI) มีค่าเท่ากับ .99, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงประหยัด (PGFI และ PNFI) ซึ่งเท่ากับ .36 และ .43 ตามลำดับ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาในภาพรวมจึงสรุปได้ว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. เส้นทางอิทธิพลทางตรงของโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ (INT) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลรวมจากความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ (AFF) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ (BE) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ (NBMC) และปัจจัยทางสังคม (SO) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้ร้อยละ 55 โดยมีรายละเอียดคือ 1) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.70 แสดงว่านักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบ

อาชีพอิสระสูง จะส่งผลให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระสูง 2) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.52 แสดงว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระสูง จะส่งผลให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระสูง 3) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.19 แสดงว่านักศึกษาคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระสูง ส่งผลให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระสูง 4) ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ -0.37 แสดงว่านักศึกษามีปัจจัยทางสังคมต่ำ ส่งผลให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระสูง

อภิปรายผล

จากโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า ตัวแปรสาเหตุทั้ง 4 ตัวแปรรวมอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ร้อยละ 55 ส่วนที่เหลือเป็นอิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามา ผลการวิจัยพบว่าความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความรู้สึกรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ความรู้สึกรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ($\beta = .70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการที่นักศึกษามีความรู้สึกรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ดี เป็นอาชีพที่น่าภูมิใจ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระ จึงทำให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี อักษรศรี (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความรู้สึกรู้สึกและความคิดต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับ นิปัทม์ พิชญโยธิน (2551: 101) ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเป็นการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบด้านความคิดและความรู้สึก เป็นไปตามแนวคิดของ แซมสันและเลนซ์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 20 – 26; อ้างอิงจาก Sampson; Reardon; Peterson; & Lenz.2004) ที่เสนอว่าองค์ประกอบด้านความคิดนั้นจะเป็นตัวกำหนด

ทิศทางของการตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนองค์ประกอบของความรู้สึกจะเป็นตัวผลักดันหรือเป็นตัวยับยั้งให้เกิดหรือไม่เกิดพฤติกรรมต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย จงคำนึ่งสีล (2547:บทคัดย่อ) ที่พบว่า การรู้จักเข้าใจและยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นองค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการ และสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริยแอนดิส ที่พบว่า พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเป็นผลมาจาก ความรู้สึกต่อพฤติกรรมโดย อารมณ์ ความคิดของบุคคลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรม ซึ่งความรู้สึกทางบวก ชอบ น่าตื่นเต้น ยินดี มีคุณค่าหรือความรู้สึกทางลบไม่ชอบ ความน่าเบื่อมีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล (จิระวัฒน์ วงศ์สดีวิวัฒน์ . 2547: 152 – 153 ; อ้างอิงจาก Triandis.1977)

2. เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ($\beta = .52$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการที่นักศึกษาที่มีความเชื่อในทางที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ จึงทำให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ แสดงให้เห็นว่าถ้าบุคคลมีความรู้เชิงประเมินเกี่ยวกับข้อดี ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคของการประกอบอาชีพอิสระ มีความพึงพอใจและมั่นใจ ในความรู้ความสามารถเพียงพอว่าจะประกอบอาชีพอิสระได้ และพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระ จะทำให้นักคนนั้นเกิดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วชิร โอบิถากร (2541: 154) ที่พบว่า ทักษะหรือเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของ อากาวอลและปราสาท (Agarwal & Prasad. 1999: 378) ที่พบว่าเจตคติส่งผลทางตรงต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = .41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งผลการศึกษารวมของราฟาและคณะ (Raafat; Saade; Fassil; Nebebe; Weiwei; & Tan.2007: 180) ที่พบว่าเจตคติมีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม และสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็น โดยฟิชไบน์และไอเซ็นมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ดีที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำก่อนตัดสินใจลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งเจตคติต่อพฤติกรรมเป็นลักษณะโดยทั่วไปของบุคคลที่มีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลการกระทำทางบวกมากก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น และในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลการกระทำทางลบมากก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น (ธีระพร อุวรรณโณ. 2529: 144; อ้างอิงจาก Ajzen; & Fishbein 1980: 57) และสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริยแอนดิส ที่เชื่อว่าปัจจัยคุณค่าของผลการกระทำที่รับรู้หรือเจตคติเป็นสาเหตุให้บุคคลแสดงพฤติกรรม (เจนภพ ชัยวรรณ.2541: 24; อ้างอิงจาก Triandis. 1980: 108 - 200)

3. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ($\beta = .19$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการที่นักศึกษาที่มีความเชื่อบุคคลกลุ่มอ้างอิง ที่ประสงค์จะให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระและนักศึกษามีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความเชื่อของบุคคลกลุ่มอ้างอิง จึงทำให้นักศึกษามีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดอบบิ้นส์ (Dobbins. 1969 : 2958) ที่พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยบิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ มารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อนมีอิทธิพลรองลงไป สอดคล้องกับงานวิจัยของการ์ริสัน และโอเดล อูซเซล (ไพโรจน์ แจ่มศรี. 2551: 57- 58; อ้างอิงจาก Odell Uzzell. 1961: 666 – 669 ;อ้างอิงจาก Garrison. 1950) ที่พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาคือตัวนักเรียน บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนนักเรียน และบุคคลที่นักเรียนรู้จัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี อักษรศรี (2543: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระมีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซ็นที่เชื่อว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลผู้นั้น (Ajzen; & Fishbein.1980: 43) ดังนั้นบิดามารดาควรสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระให้แก่บุตรหลาน ด้วยการพยายามให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อดีข้อจำกัดของการประกอบอาชีพอิสระ ส่งเสริมให้บุตรหลานได้ฝึกอาชีพประกอบอาชีพอิสระโดยเริ่มจากกิจการขนาดเล็ก เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการให้การสนับสนุนด้านเงินลงทุนหรือหาแหล่งเงินกู้ให้บุตรหลาน

4. ปัจจัยทางสังคมส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ($\beta = -0.37$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักศึกษาที่อยู่ภายใต้บุคคลแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการกระทำพฤติกรรมและรับรู้เกี่ยวกับตัวเองว่ามีความสามารถกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมสูงจะมีแนวโน้มในการตัดสินใจประกอบอาชีพอิสระต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปครอบครัวคนไทยถูกปลูกฝังให้เคารพเชื่อฟังบุพการีหรือญาติผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิด ประกอบกับค่านิยมในการเลือกอาชีพของคนไทยยังยึดติดกับการรับราชการ ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึงส่งเสริมให้ลูกประกอบอาชีพรับราชการและนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถส่วนใหญ่จึงมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพตามค่านิยมของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีสง่า กรรณสูต และสาโรช บัวศรี (2521 : 103) ที่กล่าวว่า สาเหตุที่ผู้สำเร็จการศึกษาไม่นิยมประกอบอาชีพอิสระ เพราะค่านิยมของสังคมไทยโดยทั่วไปนิยมยกย่อง ข้าราชการ และปลูกฝังค่านิยมในการรับราชการให้แก่บุตร หลาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมา ชัยลักษณะนันท์

(2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดู และความคาดหวังของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาค อูยวงและจอนห์ แซนด์ส์ (ธำรงค์ ทองวิเศษ. 2548: 27; อ้างอิงจาก Auyeung; & Sands. 1997) ที่พบว่า ปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเลือกอาชีพด้านบัญชีของนักศึกษาชาวฮ่องกงและไต้หวัน สอดคล้องกับ ฮิลตัน (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551:16 – 17; อ้างอิงจาก Hilton.1962) ที่เสนอว่า กระบวนการคิดพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลมาจากการที่บุคคลพยายามจับคู่อาชีพที่ตรงกับลักษณะของตนเอง เลือกอาชีพที่สามารถลดความรู้สึกตึงเครียดอันเกิดจากความต้องการของตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ ซุปเปอร์ (นิปัทม์ พิชญโยธิน. 2551: 7; อ้างอิงจาก Super.1952, 1956) บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเลือกอาชีพที่สื่อถึงลักษณะบุคลิกภาพและความคิดของตนเอง โดยมีโน้ตทัศน์ทางด้านอาชีพของบุคคลถูกหล่อหลอมขึ้นจากองค์ประกอบด้านพัฒนาการทางร่างกาย ด้านสติปัญญา และด้านสภาพแวดล้อมภายนอก โดยสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์ต่างๆ จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลเรียนรู้ที่จะเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตนเองกับบุคคลอื่นและได้ค้นพบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส โดยทริย์แอนดิสเชื่อว่า ปัจจัยทางสังคมเป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมของบุคคล (เจนภาพ ชัยวรรณ .2541 :24 ; อ้างอิงจาก Triandis. 1980: 108 - 200)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษามากที่สุด คือ ความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ รองลงมาได้แก่ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยทางสังคมมีผลทางลบต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีปัจจัยทางสังคมสูง เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงความล้มเหลว และประเมินตนเองว่าโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระมีน้อย จึงทำให้มีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรวางแผนการจัดการศึกษาให้นักศึกษามีความรู้เกิดทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดให้เรียนรายวิชาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจมากขึ้น สนับสนุน งบประมาณ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพอิสระให้แก่นักศึกษา

2. อาจารย์แนะแนวหรืออาจารย์ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยเชิญรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ ด้านการประกอบอาชีพอิสระมาแนะนำให้ความรู้ และช่องทางการประกอบอาชีพอิสระ สร้างให้นักศึกษาเห็นว่าเขาสามารถประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระได้เช่นเดียวกับบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นอกจากนี้การประกอบอาชีพอิสระยังไม่ต้องเป็นลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาของใคร เพราะเป็นอาชีพ “ที่เป็นเจ้านายของตนเอง” โดยการจัดสัมมนาอาชีพ สนับสนุน ให้นักศึกษาได้จัดโครงการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระขนาดเล็กเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการ เช่น จัดโครงการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาและจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น

3. ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของลูก ควรสร้างเจตคติและค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระให้แก่ลูก โดยปลูกฝังให้ลูกเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ไม่แพ้การประกอบอาชีพอื่นๆ ซึ่งในกรณีนี้ครูแนะแนวควรทำงานเชิงประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเปิดโอกาสให้บุตรหลานเลือกอาชีพได้ตามความถนัดและความสนใจ โดยเฉพาะเมื่อบุตรหลานชอบประกอบอาชีพอิสระ

4. นักศึกษาต้องรับรู้ว่า การเป็นคนเก่งไม่ได้หมายความว่าต้องประกอบอาชีพตามค่านิยมของสังคมเสมอไป การประกอบอาชีพอิสระเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในชีวิตได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรความรู้สึกรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เจตคติต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยทางสังคม สามารถอธิบายความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระได้ร้อยละ 55 ส่วนที่เหลือเป็นอิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามา ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นกรอบในการศึกษาปัจจัยต่างๆ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปหากมีการสำรวจปัจจัยในเบื้องต้นโดยใช้ข้อมูลจากสภาพจริงที่เกิดขึ้น และใช้หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจประกอบกับการใช้แนวคิด ทฤษฎี เพื่อใช้สร้างกรอบแนวคิด อาจทำให้ได้ข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา

2. ควรแยกวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระโดยแยกตามประเภทของอาชีพอิสระ เช่น ธุรกิจการเกษตร ธุรกิจการอุตสาหกรรม ธุรกิจการพาณิชย์ ธุรกิจการบริการ จะทำให้ได้ผลการวิจัยที่เจาะจงและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำทฤษฎีที่เกิดจากการบูรณาการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามทฤษฎีการกระทำ ด้วยเหตุผลของพีชไบน์และไอเซ็น(1980) และทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทริย์แอนดิส (1971) ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีโอกาสออกไปประกอบอาชีพมากกว่าการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งตามทฤษฎีกล่าววาระยะเวลาที่จะกระทำพฤติกรรมยิ่งใกล้มากขึ้นเท่าใดยังสามารถทำนายพฤติกรรมได้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. (2541). “สถานการณ์การมีงานทำ” ในการจัดงานปรีทัศน์.3(2) : 51 – 59 ;
กุมภาพันธ์ 2541.
- กรมวิชาการ. (2530). รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้สำเร็จในอาชีพอิสระ.
กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ.
- (2530). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพในระบบโรงเรียน.กรุงเทพฯ:
ศูนย์แนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ.
- กรมสามัญศึกษา. (2535). คู่มือผู้บริหารประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของ
นักเรียน. สุพรรณบุรี : โรงพิมพ์เซ็นทรัลมีเดีย.
- กรมอาชีวศึกษา. (2533). กลวิธีดำเนินงานตามเป้าหมาย 10 ประการ. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสารพัด
ช่างพระนคร.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2530). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – 2534. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2535). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-
2539). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- (2541). ชุดฝึกอบรมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2537). แนวคิดหลักทางพฤติกรรมศาสตร์ : ทฤษฎีการวิจัยและการประยุกต์ใช้.
วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 1(1): 17 – 21
- จรรยา กล่าวสุนทร. (2540). การศึกษาตัวแปรและพฤติกรรมการเล่นการพนันของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา ทัพพะกุล ณ อยุธา. (2530). “แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ” การศึกษาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพ. หน้า 48-55 . กรุงเทพฯ : คณะกรรมการงานศิลปหัตถกรรมและอาชีวศึกษา
ครั้งที่ 40 กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2537). การวิเคราะห์อิทธิพลด้วยเทคนิค Path Analysis. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- จาตุรนต์ ฉายแสง. (2549). สารคดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. หน้า 1. กรุงเทพฯ : สมาคม
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.

- จารุวรรณ คงขุนเทียน. (2548). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อบทบาทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนิสิต*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2547). *ทัศนคติความเชื่อและพฤติกรรม: การวัด การพยากรณ์และการเปลี่ยนแปลง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจนภพ ชัยวรรณ. (2541). *การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแห่งปัจจัยที่มีผลต่อเจตนา ในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์. (2543). *โมเดล LISREL เพื่อการวิจัย*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.watpon.com>. วันที่สืบค้น 20 พฤษภาคม 2551.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2527). *แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาการศึกษา แห่งชาติทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมอาเซียน.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2519). *การวิจัยเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: บริษัท สารมวลชน จำกัด.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8 , กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตร การพิมพ์.
- ดุจดาว เรืองเวชวงศ์. (2538). *การศึกษาทัศนคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจที่จะ ประกอบพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของนิสิตชายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดุขฎิ โยเหลา; และประทีป จินนี่. (2539). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครูประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ถวิล ธาราโกชน. (2532). *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 4 , กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2526). *แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศไทย ปี พ.ศ. 2526 โครงการพัฒนาการศึกษาอาเซียน ทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ทองอยู่ แก้วไทรชะ.(2544). *แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนการศึกษา
นอกโรงเรียน เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการด้านการศึกษา
กองแผนและพัฒนาการศึกษาของนอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2537). *สังคมศาสตร์วิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 , กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาภรณ์ พุทธิมนต์ธร. (2545). *ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยจำเป็นสำหรับความสำเร็จในการประกอบ
อาชีพอิสระของนักศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น ศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียน
เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธัญญะวีร์ ปรุ่งประทีน. (2549). *ทัศนคติที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม(SME) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี*.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ อาชวเมธี. (2521). *ปรัชญาจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์. (2532). *“องค์ประกอบของการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ กลไกการปรับ
ตัวตน (Defense Mechanism) โลกส่วนตัว (Life Space) การสื่อสารในองค์กร”*. เอกสาร
ประกอบการสัมมนา เรื่อง “จิตวิทยาเพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติ” รุ่นที่ 4 และรุ่นที่ 5
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2537). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น(LISREL)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2542). *โมเดลลิสเรล:สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
: ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ พัวพงศกร.(2530). *การจัดการศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน “การศึกษาแห่งชาติ”
22(1) : 2 ; ตุลาคม – พฤศจิกายน*.
- นิตภัทน์ พิชญไยธิน. (2551). *โมเดลการวัดโปรไฟล์การตัดสินใจเลือกอาชีพและผลต่อพัฒนาการทาง
อาชีพของผู้ใหญ่ตอนต้น : การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของโมเดลแข่งขัน*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และจำเนียร ช่างโชติ. (2525). *“ทฤษฎีอาชีพของฮอลแลนด์”* *แนะแนว* 17(82) :
57 – 68 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน .

- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และจำเนียร ช่างโชติ. (2525). “ทฤษฎีอาชีพของฮอลแลนด์” แนวโน้ม 17(82) : 57 – 68 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน .
- บุญชม ศรีสะอาด. (2521). การวัดเชาว์ปัญญาและความถนัด=General intelligence and aptitudetest. มหาสารคาม : ศูนย์เอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญเขต ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บัณฑิต ธนชัยเศรษฐสุภูมิ. (2541). รวมพลังความคิดฝ่าวิกฤตคนตกงาน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิอารมณีสวัสดิ์.
- ปณิตา วิโรจน์กุล. (2545). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพธุรกิจขนาดย่อมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2534, มิถุนายน). รัฐจ้างงานน้อยลงกระตุ้นบัณฑิตทำอาชีพอิสระหันหางานเอกชน, เดลินิวส์.
- พินิจ ศุภวัฒน์. (2534). รูปแบบการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมตามหลักการพัฒนาโครงการกรณีงาน(Project Casework). อุตรธานี : วิทยาลัยเทคนิคอุตรธานี.
- ไพรัช วงศ์ยุทธไกร. (2545). การศึกษาความรู้และความตระหนักของอาจารย์ช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ แจ่มศรี. (2551). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฟิลลิป ฮอลแลนด์. (2530). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในธุรกิจส่วนตัว. แปลและเรียบเรียงโดยก้องเกียรติ โอภาสวงการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- มนัส จินตะนิตลกุล.(2530) การเปรียบเทียบรูปแบบของพีชไบน์กับรูปแบบของทรีแอนด์สในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 28 ธันวาคม 2529. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- มยุรี ศรีชัย. (2538). *เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ.พรินติ้ง
- มูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการแห่งประเทศไทย. (2538). *การประกอบการ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ยุพิน ประจบเหมาะ. (2531). *ผลการวิจัยเรื่องการประกอบอาชีพอิสระ : หนทางแก้ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตเศรษฐศาสตร์คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2549). *สารคดีรัฐธรรมนูญช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ*. หน้า 2. กรุงเทพฯ : สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
- ราชัน บุญธิมา. (2536). *การทำนายพฤติกรรมทุจริตการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เรวดี วัฒนโกศล. (2533). *การสำรวจความเชื่อ เจตคติ และพฤติกรรมการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานครตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิชัย จงคำนิ่งศิลป์. (2547). *การศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด.(จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิชัย จำนง. (2523). *พฤติกรรมการตัดสินใจ* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โดเดียนสโตร์.
- วรรณ ลาวัง. (2535). *การศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วชิร โอภิธากร. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิศิษฐ์ พหลยुท. (2539). *การประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่มีคำถามหลายรูปแบบตามข้อตกลงแบบคู่ขนาน แบบคะแนนจริงสมมูลและแบบคะแนนจริงสัมพันธ์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- วิริณธ์ ธรรมนารถสกุล. (2544). *อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การต่อผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ: ศึกษากรณีในอิทธิพลทางตรง อิทธิพลคั่นกลาง และอิทธิพลสอดแทรก*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ ศรีวิลาศ. (2530). *บันไดสู่ผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศิวพร มณฑุกานนท์. (2522). *การบริหารธุรกิจขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรีสง่า กรรณสูต และสาโรช บัวศรี. (2521). *การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สนั่น วงษ์ดี. (2539). *การพัฒนาโมเดลบูรณาการเชิงสาเหตุที่มีต่อความมุ่งมั่นในการทำวิจัยของครูระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุชาติ ช่างโชติ. (2542). *อาชีพอิสระ : กระบวนการฝึกและแนวทางใหม่ในการประกอบอาชีพ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สัญญา จัดตานนท์. (2521). “แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย.” ใน *บทความวิทยุกระจายเสียงชุดการศึกษาเพื่อพัฒนางานและอาชีพ*. หน้า 68. สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2534). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 – 2539*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สถิต สีสวาท. (2543). *ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2525). *การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภาวดี โพธิยะราช. (2547). *การศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของประชาชนในชุมชนบางบัว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 : 34 -49 ; มกราคม – มิถุนายน 2528.*
- สุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณ; และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2547). *เอกสารประกอบการอบรมการใช้โปรแกรมลิสเวล : โปรแกรมทางสถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ รุ่นที่ 5.*

- สมบุญ อินทพันธ์. (2543). *อาชีพอิสระ: กระบวนการฝึกและแนวทางใหม่ในการประกอบอาชีพ*.
สารนิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ เศรษฐการ. (2545). *คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สุมาลย์. (2546). *ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาวิทยาลัย
อาชีวศึกษาเพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุรเมธ มีศิริ. (2537). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกับแบบการคิดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิจิตร*. ปรินฤพานิพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร
- เสกสรร ทองคำบรวงง. (2539). *การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางพฤติกรรม
ศาสตร์กับการผลิตผลงานการวิจัยของบุคลากรทางการศึกษาที่จบการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา*. วิทยานิพนธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2517). *การสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร มกราคม-มีนาคม*. กรุงเทพฯ :
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *สาระสำคัญแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
วี.เจ.พรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2535) *การศึกษาการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จ
อาชีวศึกษา*. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพฯ :
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- .(2537). *การมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบอุดมศึกษา กรณีศึกษา บัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- .(2538). *ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา*. สรุปรายงานการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. (2550) *สถานการณ์แรงงานไทยไตรมาส 2 ปี 2550* หน้า 1 - 4
- สำเนา ขจรศิลป์. (2529). *การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา
ทบวงมหาวิทยาลัย.

- อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. (2533). *ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา*. ปรินซ์นิพนธ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนันต์ชัย คงจันทร์. (2534). *เอกสารประกอบการเรียนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- อรุณศรี อักษรศรี. (2543). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุษา ปฏิสัมพันธ์. (2552). *ศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของเจตนาที่จะใช้งานระบบบริการการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำไพ ศรีอรุณจันทร์. (2534). *การส่งเสริมอาชีพอิสระของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- Agarwal, Retu.; & Prasad, Jeyesh. (1999, Spring). Are Individual Differences Germane to the Acceptance of New Information Technologies?. *Decision Sciences*. 30(2) : 361–391.
- Ajzen,I,and Fishbein,M.(1980) "Attitude - behavior Relations : A Theoretical Analysis and Review of Empirical Reseach," *Psychological Bulletin*,84 : 888 – 918 ; 1977.
- Bollen, Kenneth. A. (1989). *Structural Equations With Latent Variables*. USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Brinberg,D.(1979) "An Examination of the Determinants of Intention and Behavior : A Comparison of Two Models," *Journal of Applied Social Psychology*.6 : 500-575.
- Channay, Reece. (1969,March - April). "Vocational Values of Children as they Relate to Economic Community Grade Level, Sex and Parintal Occupational Level," *Dissertation Abstracts International*. A, 69: 2957 -2959.
- Cooker, Phillip George. (1972, May). "Vocational Values of Elementary School Children as They Relate to Sex and Level in Scool," *Dissertation Abstracts International*. 35 : 6121-A.
- Dobbins, Loy Henderson. (1969, March). "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," *Dissertation Abstracts*. 29(2) : A.

- Eaddy, Vanik Silas. (1969, March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," *Dissertation Abstracts*. 29(9):2958-2959.
- Jaccard, J.J. and Davidson, A.R. (1975) "A Comparison of Two Models of Social Behavior: Result of a Survey Sample," *Sociometry*. 38 : 497 – 517.
- Kelly, Caroline and Breinlinger, Sara. (1995). "Attitudes, Intention, and Behavior : A study of Woman's Participation in Collective Action," *Journal of Applied Social Psychology*. 25 : 1430 – 1445.
- Kim, J. ; & Kohout, F.J. (1975). "Multiple Regression Analysis : Subprogram Regression." SPSS : *Statistical Package for the Social Sciences*. New York : McGraw-Hill.
- Meyer, Lawrence S.; Gamst G.; & Guarino, A.J. (2006). *Applied Multivariate Research: Design and Interpretation*. New York: Sage Publication, Inc.
- Murdoch, Joseph Mc. Lean Rev. (1964, October). "An Investigation of the Factor Influencing the Occupational Choices of Selected College Students," *Dissertation Abstracts*.
- Pedhazur, Elazer J. (1982). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York : CBS College Publishing.
- Raafat, George Saade.; Fassil, Nebebe.; & Weiwei, Tan.(2007). Viability of the "Technology Acceptance Model" in Multimedia Learning Environment: A Comparative Study. *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects*. 3 : 175 – 184.
- Triandis, H.C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York : John Wiley and Sons.
- (1977). *Interpersonal Behavior*. Belmont California : Brooks/ Cole.
- (1980). "Values, Attitude, and Interpersonal Behavior," IN H. E. Howe, Jr. (ED), Nebraska Symposium on Motivation. 1979 Vol.27 Lincoln, NE : University of Nebraska Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.พิทักษ์ อาจคุ้มวงศ์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. ผศ.วสมน มณีดำ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร. อุไร จักษ์ตรีมงคล	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์อัศจรา ประเสริฐสิน	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.6646	7	.6909
2	.7032	8	.6834
3	.6674	9	.5875
4	.7175	10	.6525
5	.5592	11	.5049
6	.4741		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .89

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.67	7	.66
2	.66	8	.66
3	.65	9	.58
4	.71	10	.64
5	.60	11	.63
6	.57		

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .90

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.67
2	.60
3	.63

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .79

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.69
2	.57
3	.65

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .79

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.34	8	.60
2	.62	9	.66
3	.53	10	.60
4	.76	11	.65
5	.64	12	.66
6	.71	13	.65
7	.69	14	.72

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .91

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.78	9	.82
2	.74	10	.79
3	.84	11	.80
4	.84	12	.86
5	.83	13	.78
6	.82	14	.71
7	.83	15	.73
8	.74	16	.74

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .97

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพ
อิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.74	7	.76
2	.81	8	.85
3	.78	9	.75
4	.87	10	.89
5	.85	11	.88
6	.84	12	.86

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .97

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.60	5	.87
2	.67	6	.83
3	.87	7	.88
4	.86	8	.87

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .95

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.64	3	.85
2	.64	4	.77

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .87

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.83	3	.89
2	.91	4	.89

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .95

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.75
2	.75

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .85

ภาคผนวก ค
แบบสำรวจหาความเชื่อเด่นชัด

แบบสำรวจหาความเชื่อเด่นชัด

นักศึกษาผู้ตอบแบบสำรวจทุกท่าน

แบบสำรวจนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 คำตอบของนักศึกษาเป็นการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ซึ่งไม่มีผิดหรือถูก คำตอบของนักศึกษาทุกท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการศึกษาในอนาคตต่อไป

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ ก่อนเติมคำตอบให้สมบูรณ์ลงในช่องว่างตามความคิดเห็น

1. ท่านคิดว่า เมื่อท่านเรียนจบชั้นปวส.2 แล้ว ถ้าท่านเลือกประกอบอาชีพอิสระ จะเกิดผลอย่างไรต่อท่าน

ผลดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลเสีย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านนึกถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่สนับสนุน หรือเห็นด้วย กับการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านนึกถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่คัดค้าน หรือไม่เห็นด้วย กับการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากเรียนจบระดับชั้นปวส.2
เป็นสิ่งที่

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่ามีปัจจัยที่ขัดขวาง หรืออุปสรรคอะไรบ้างในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
หลังท่านเรียนจบระดับชั้นปวส.2

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิง คำแสดงปัจจัยขัดขวางหรืออุปสรรค และคำคุณศัพท์แสดงความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพ
อิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2

ตารางแสดงความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิง คำแสดงปัจจัยขัดขวางหรืออุปสรรค
และคำคุณศัพท์แสดงความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2

ตาราง 26 ความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ลำดับ	การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นผลให้...(ผลดี)	ความถี่
1*	มีอิสระในการทำงาน	30
2*	เป็นเจ้าของตนเอง ไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร	29
3*	มีธุรกิจเป็นของตนเอง	27
4*	บริหารงานและตัดสินใจทางธุรกิจได้ด้วยตนเอง	18
5*	ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบไม่ต้องมีนายจ้างมาบังคับ	17
6*	ได้รับผลตอบแทนที่ดี คຸ່ມค่า	17
7*	ได้ประกอบอาชีพที่ชอบ และถนัด	16
8*	ได้รับผลตอบแทนทางธุรกิจเอง	11
9*	กำหนดเวลาทำงานได้เอง	9
10*	ฐานะดีขึ้น รากฐานมั่นคง มีกิจการเป็นมรดกตกทอดถึงลูกหลาน	9
11*	เป็นคนขยันเป็นคนมีความรับผิดชอบมากขึ้น	8
12	ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่เรียนในการทำธุรกิจของตนเอง	7
13	เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน	7
14	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานตามความถนัดของตนเอง	6
15	มีความรับผิดชอบมากขึ้น และได้ฝึกการแก้ปัญหา	5
16	ได้ทำงานอย่างสบายใจและมีความสุขในการทำงาน	4
17	มีอิสระในการตัดสินใจ	4
18	มีเวลาให้ตนเองและครอบครัวมากขึ้น	4
19	ได้รับประสบการณ์ในการทำธุรกิจ	3
20	ได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน และการบริหารงานมากขึ้น	3

ลำดับ	การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นผลให้...(ผลดี)	ความถี่
21	มีความมั่นคงในการทำงาน ไม่ต้องกลัวถูกไล่ออกหรือเลิกจ้าง	2
22	มีงานทำหลังเรียนจบ	2
23	รู้จักจัดสรรเงินในการใช้จ่ายภายในครอบครัว	2
24	สามารถประกอบอาชีพที่ตรงตามสาขาที่เรียนมา	2
25	ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น	2
26	ได้ใช้ความสามารถของตนเอง	1
27	มีรายได้เพิ่มและมีเงินเรียนต่อในระดับสูงขึ้น	1
28	มีเวลาในการทำงานมากขึ้น	1
29	ไม่ต้องไปขัดแย้งผลประโยชน์กับคนอื่น	1
30	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1
	รวม	249

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับ	การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นผลให้...(ผลเสีย)	ความถี่
1*	เป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงสูง ธุรกิจอาจล้มเหลว อาจขาดทุน	31
2*	ต้องเหนื่อยมากขึ้นเพราะต้องรับผิดชอบทุกหน้าที่	11
3*	ต้องใช้เงินลงทุนสูง	9
4*	ต้องรับผิดชอบต่อความเสี่ยงทางธุรกิจเอง	7
5*	ไม่มีเวลาพักผ่อนเพราะถ้าหยุดงานจะขาดรายได้ของวันนั้น	5
6*	เป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง รายได้ไม่แน่นอน	5
7	ต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานมากขึ้น	4
8	ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง	2
9	ไม่มีคนช่วยคิดช่วยแก้ปัญหา	2
10	ต้องเป็นหนี้เพราะกู้ยืมเงินมาลงทุน	2
11	อาจประสบกับเหตุการณ์หมุนเงินไม่ทัน	2
12	ต้องแก้ไขปัญหาทางธุรกิจเพียงคนเดียว	1
13	ต้องเสี่ยงต่อการยอมรับของคนอื่น	1
14	ต้องบริหารค่าใช้จ่ายเอง	1
15	ไม่ได้ใช้ความรู้ที่ศึกษาลำเรียนมา	1
16	อาจทำให้ชี้แจงขาดความรับผิดชอบ เพราะไม่มีกฎระเบียบ	1
17	ต้องใช้เวลานานกว่าจะประสบความสำเร็จ	1
18	ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน	1
19	ประสบการณ์ที่มีอยู่ปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับการประกอบธุรกิจ	1
20	อาชีพอิสระเปลี่ยนแปลงพัฒนาเร็วอาจล้าหลัง	1
	รวม	89

หมายเหตุ * คือ ข้อความที่มีความถี่สะสมสูงสุดถึงความถี่สะสม 75 % จึงคัดเลือกไว้
เป็นความเชื่อเด่นชัดและนำไปสร้างแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ต่อไป

ตาราง 27 คำคุณศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ลำดับที่	ปัจจัยขัดขวาง หรืออุปสรรคในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ	ความถี่
1	ดี - ไม่ดี	30
2	ภูมิใจ - ไม่ภูมิใจ	17
3	พร้อม - ไม่พร้อม	15
4	ควร - ไม่ควร	12
5	เสี่ยง-ไม่เสี่ยง	10
6	เหมาะสม - ไม่เหมาะสม	8
7	เป็นไปได้ - เป็นไปไม่ได้	8
8	เร็วเกินไป - ช้าเกินไป	7
9	น่าสนใจ - ไม่น่าสนใจ	7
10	มีโอกาส-ไม่มีโอกาส	3
11	มั่นใจ-ไม่มั่นใจ	2
12	ยาก - ง่าย	2
13	สำคัญ-ไม่สำคัญ	1
14	เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย	1
15	น่าทำ-ไม่น่าทำ	1
รวม		124

หมายเหตุ * คือ ข้อความที่มีความถี่สะสมสูงสุดถึงความถี่สะสม 75 % จึงคัดเลือกไว้สร้างแบบสอบถามชุดที่ 3 และชุดที่ 4 ต่อไป

ตาราง 28 กลุ่มอ้างอิงที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 อ้างถึงเกี่ยวกับการเลือกประกอบ
อาชีพอิสระหลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา

ลำดับที่	บุคคล / กลุ่มบุคคล	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
1*	พ่อ-แม่	50	14	64
2*	พี่ - น้อง	32	10	42
3*	เพื่อน	22	16	38
4*	ญาติ	21	10	31
5*	ครอบครัว	22	3	25
6	แฟน	12	6	18
7	ตนเอง	2	4	6
8	ยาย	3	1	4
9	บุคคลทั่วไป	0	3	3
10	ตา	2	0	2
11	น้ำ	1	0	1
12	ลุง	1	0	1
13	ย่า	1	0	1
14	ป้า	1	0	1
15	อาจารย์	1	0	1
16	อา	1	0	1
17	น้ำ	1	0	1
18	นายจ้างในปัจจุบัน		1	1
	รวม	173	68	241

หมายเหตุ * คือ ข้อความที่มีความถี่สะสมสูงสุดถึงความถี่สะสม 75 % จึงคัดเลือกไว้เป็นกลุ่มอ้างอิง
เด่นชัด เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามชุดที่ 7 และชุดที่ 8 ต่อไป

ตาราง 29 ข้อความเกี่ยวกับปัจจัยที่ขัดขวาง หรืออุปสรรคในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ลำดับที่	ปัจจัยขัดขวาง หรืออุปสรรคในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ	ความถี่
1*	ไม่มีเงินทุน	87
2*	ไม่มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจ	31
3*	ไม่มีสถานที่ หรือทำเลในการประกอบอาชีพอิสระ	21
4*	ความรู้ยังไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพอิสระ	14
5	เศรษฐกิจไม่ดีทำให้มีความเสี่ยงทางธุรกิจสูงขึ้น	10
6	ขาดผู้ร่วมงานหรือบุคลากร	5
7	เวลา	4
8	ความสามารถไม่เพียงพอ	3
9	โอกาส	2
10	ความชำนาญ	2
11	ขาดผู้สนับสนุน	2
12	ระดับความรู้ความสามารถของตนเองไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ ด้วยตนเอง	2
13	รถ	2
14	ไม่ห็นส่วนหรือผู้ร่วมลงทุน	2
15	ค่านิยม	1
16	ตลาด	1
17	อายุยังไม่พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระ	1
รวม		190

หมายเหตุ * คือ ข้อความที่มีความถี่สะสมสูงสุดถึงความถี่สะสม 75 % จึงคัดเลือกไว้สร้าง แบบสอบถามชุดที่ 9 ชุดที่ 10 และชุดที่ 11 ต่อไป

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

**แบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3**

คำชี้แจง

แบบสอบถามวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน เป็นเครื่องมือวิจัย เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ ให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพสามารถสร้างงานให้ตนเองได้ มีทัศนคติค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ทราบถึงความสำคัญความจำเป็นของการประกอบอาชีพอิสระ และมีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตซึ่งจะนำไปสู่การสร้างงานด้วยตนเองและการสร้างอาชีพให้บุคคลอื่นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ทางผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของนักศึกษาเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักศึกษา จึงขอความร่วมมือนักศึกษาโปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ให้ครบทุกข้อตาม **ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษาให้มากที่สุด** เนื่องจากข้อมูลที่ตรงตามความรู้สึกและความคิดเห็นของนักศึกษาและตอบครบทุกข้อเท่านั้นที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไปได้อย่างถูกต้อง ถ้านักศึกษาไม่ตอบแม้แต่ข้อเดียวจะไม่สามารถนำเอาคำตอบไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของนักศึกษาทุกๆ คนมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นันตนา พลเยี่ยม
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของนักศึกษาและเติมรายละเอียดตามความเป็นจริงของตัวนักศึกษา

1. เพศ : ชาย หญิง
2. สาขาวิชาที่กำลังศึกษา.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ชุดที่ 1**แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา**

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาว่าเมื่อประกอบอาชีพอิสระแล้ว จะทำให้เกิดผลดีผลเสียกับตนเองอย่างไร ผลเหล่านั้นเป็นไปได้หรือเป็นไปได้เพียงใด ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปวส. นักศึกษาเชื่อว่า.....	เป็นไปได้			ไม่แน่ใจ	เป็นไปได้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1	0	-1	-2	-3
0. ทำให้นักศึกษา <u>ได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด</u>	/						
00. ทำให้นักศึกษามี <u>ธุรกิจเป็นของตนเอง</u>		/					
000. ทำให้นักศึกษามี <u>ความรับผิดชอบมากขึ้น</u>					/		

จากตารางหมายความว่า

0. นักศึกษาเชื่อว่าทำให้นักศึกษาได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด มีความเป็นไปได้ในระดับมาก
00. นักศึกษาเชื่อว่าทำให้นักศึกษามีธุรกิจเป็นของตนเอง มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
000. นักศึกษาเชื่อว่าทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย

การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจาก สำเร็จการศึกษาระดับปวส. นักศึกษาเชื่อว่า.....	เป็นไปได้				เป็นไปได้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1	0	-1	-2	-3
1. ทำให้นักศึกษาได้เป็นเจ้าของตนเองไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร							
2. ทำให้นักศึกษามีธุรกิจเป็นของตนเอง							
3. ทำให้นักศึกษาได้บริหารงานและตัดสินใจทางธุรกิจด้วยตนเอง							
4. ทำให้นักศึกษาไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบไม่ต้อง มีนายจ้างบังคับ							
5. ทำให้นักศึกษาได้รับผลตอบแทนที่ดีและคุ้มค่า							
6. ทำให้นักศึกษาได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด							
7. ทำให้นักศึกษาได้รับผลตอบแทนทางธุรกิจเอง							
8. ทำให้นักศึกษากำหนดเวลาทำงานได้เอง							
9. ทำให้นักศึกษามีฐานะดีขึ้น รากฐานชีวิตและครอบครัวมั่นคง							
10. ทำให้นักศึกษามีกิจการเป็นมรดกตกทอดถึงลูกหลาน							
11. ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น							

ชุดที่ 2

แบบสอบถามวัดการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับ การประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ว่าผลการกระทำที่เกิดขึ้นตามมา มีความสำคัญหรือไม่สำคัญต่อนักศึกษามากน้อยเพียงใด ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณา แต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดการประเมินผลการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปวส. ให้เกิดผลดังนี้.....	สำคัญต่อนักศึกษา			ไม่แน่ใจ	ไม่สำคัญต่อนักศึกษา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1		0	-1	-2
0. ทำให้นักศึกษาได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....	/						
00. ทำให้นักศึกษามีธุรกิจเป็นของตนเอง ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....					/		
000. ทำให้นักศึกษามีอาชีพไม่มั่นคง ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....	/						

จากตารางหมายความว่า

0. นักศึกษาประเมินผลที่จะตามมาหลังประกอบอาชีพอิสระว่าทำให้นักศึกษาได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด มีความสำคัญต่อนักศึกษาในระดับมาก
00. นักศึกษาประเมินผลที่จะตามมาหลังประกอบอาชีพอิสระว่าทำให้นักศึกษามีธุรกิจเป็นของตนเอง มีความไม่สำคัญต่อนักศึกษาในระดับน้อย
000. นักศึกษาประเมินผลที่จะตามมาหลังประกอบอาชีพอิสระว่าทำให้นักศึกษามีอาชีพไม่มั่นคง มีความสำคัญต่อนักศึกษาในระดับน้อย

การเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจาก สำเร็จการศึกษาระดับปวส. <u>ทำให้เกิดผลดังนี้.....</u>	สำคัญต่อนักศึกษา				ไม่สำคัญต่อนักศึกษา		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1	0	-1	-2	-3
1. <u>ทำให้นักศึกษาได้เป็นเจ้าของนายตนเอง ไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
2. <u>ทำให้นักศึกษามีธุรกิจเป็นของตนเอง</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
3. <u>ทำให้นักศึกษาได้บริหารงานและตัดสินใจทางธุรกิจด้วยตนเอง</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
4. <u>ทำให้นักศึกษาไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ</u> <u>ไม่ต้องมีนายจ้าง</u> <u>บังคับ</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
5. <u>ทำให้นักศึกษาได้รับผลตอบแทนที่ดีและคุ้มค่า</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
6. <u>ทำให้นักศึกษาได้ประกอบอาชีพที่ชอบและถนัด</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
7. <u>ทำให้นักศึกษาได้รับผลตอบแทนทางธุรกิจเอง</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
8. <u>ทำให้นักศึกษากำหนดเวลาทำงานได้เอง</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
9. <u>ทำให้นักศึกษามีฐานะดีขึ้น</u> <u>รากฐานมั่นคง</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
10. <u>ทำให้นักศึกษามีกิจการเป็นมรดกตกทอดถึงลูกหลาน</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							
11. <u>ทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น</u> ผลที่เกิดขึ้นนี้ นักศึกษาคิดว่า.....							

ชุดที่ 3

แบบสอบถามวัดการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับ การยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษามากที่สุด ตามประเด็น ที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดการยอมรับนับถือต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

0. ดี

	/					
--	---	--	--	--	--	--

 ไม่ดี

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก

จากข้อความถามหมายความว่า

0. นักศึกษามีความรู้สึกในทางที่ ดี ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระใน ระดับปานกลาง

นักศึกษาคิดว่าทางเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปวส. เป็นสิ่งที่.....

1. ดี | | | | | | | ไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

2. น่าภูมิใจ | | | | | | | ไม่น่าภูมิใจ
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

3. ควร | | | | | | | ไม่ควร
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ น้อย ปานกลาง มาก

ชุดที่ 4

แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับ **ความเชื่อมั่น**ต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษามากที่สุด ตามประเด็นที่กำหนดให้ พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นต่อการประกอบอาชีพอิสระของ

0. พร้อม

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	/

 ไม่พร้อม

จากข้อคำถามหมายความว่า

0. นักศึกษามีความรู้ดีว่าตนเอง **ไม่พร้อม**ที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากสำเร็จการศึกษา ระดับปวส. ในระดับมาก

นักศึกษาคิดว่าทางเลือกประกอบอาชีพอิสระหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปวส. เป็นสิ่งที่.....

1. พร้อม

--	--	--	--	--	--	--

 ไม่พร้อม
- มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก
2. เหมาะสม

--	--	--	--	--	--	--

 ไม่เหมาะสม
- มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก
3. เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้
- มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่แน่ใจ   น้อย   ปานกลาง   มาก

ชุดที่ 5

แบบสอบถามวัดบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาพิจารณาว่า นักศึกษาควรมีบทบาทที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเองหรือไม่ นักศึกษาควรมีบทบาทที่จะสืบค้นศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆหรือปรึกษาหารือกับบุคคลอื่นที่มีความสำคัญต่อตัวนักศึกษาเองหรือไม่ ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดบทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

บทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	ควร				ไม่ควร		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1	0	-1	-2	-3
0. ในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ <u>นักศึกษาควรตัดสินใจด้วยตนเอง</u>	/						
00. <u>นักศึกษาควรปรึกษาผู้มีประสบการณ์</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ		/					
000. <u>นักศึกษาควรปรึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ						/	

จากตารางหมายความว่า

0. ในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษาควรตัดสินใจด้วยตนเองในระดับมาก
00. นักศึกษาควรปรึกษาผู้มีประสบการณ์ ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระใน ระดับปานกลาง
000. นักศึกษาไม่ควรปรึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระใน ระดับปานกลาง

บทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	ควร				ไม่ควร		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1	0	-1	-2	-3
1. <u>นักศึกษาควรปรึกษาพ่อแม่หรือผู้ปกครอง</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
2. <u>นักศึกษาควรปรึกษาผู้มีประสบการณ์</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
3. <u>นักศึกษาควรทำงานเพื่อหาประสบการณ์</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
4. <u>นักศึกษาควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพอิสระนั้น</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
5. <u>นักศึกษาควรศึกษารายละเอียด เช่น ผลได้ ผลเสีย ผลกระทบ</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
6. <u>นักศึกษาควรศึกษาภาวะเศรษฐกิจ</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
7. <u>นักศึกษาควรศึกษาความต้องการของตลาดและผู้บริโภค</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
8. <u>นักศึกษาควรศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือทำเลในการตั้งสถานประกอบการ</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
9. <u>นักศึกษาควรศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวัตถุดิบในการผลิต</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
10. <u>นักศึกษาควรศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือบริการ</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
11. <u>นักศึกษาควรพิจารณาความสามารถและความสนใจของตนเอง</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
12. <u>นักศึกษาควรพิจารณาความพร้อมของตนเอง</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							
13. <u>นักศึกษาควรพิจารณาทุนทรัพย์ของตนเอง</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							

บทบาทในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา	ควร			ไม่แน่ใจ	ไม่ควร		
	มาก	ปานกลาง	น้อย		น้อย	ปานกลาง	มาก
	3	2	1		0	-1	-2
14. <u>นักศึกษาควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ</u> ก่อนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ							

ชุดที่ 6

แบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ชีวิตและการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพอิสระ ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไป

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

0. นักศึกษาคิดว่าตนเองพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

พร้อม			/					ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

00. นักศึกษาคิดว่าตนเองมีความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

มี						/		ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อความถามความหมายว่า

0. นักศึกษาคิดว่าตนเองพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระในระดับน้อย

00. นักศึกษาคิดว่าตนเองไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

1. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองเหมาะสม**ที่จะประกอบอาชีพอิสระ**หรือไม่**

เหมาะสม								ไม่เหมาะสม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองพร้อม**ที่จะประกอบอาชีพอิสระ**หรือไม่**

พร้อม								ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีความรู้**ในการประกอบอาชีพอิสระ**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีประสบการณ์**ในการประกอบอาชีพอิสระ**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

5. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีความสามารถ**ที่จะประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จได้**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

6. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีความมั่นใจ**ที่จะประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จได้**หรือไม่**

มั่นใจ								ไม่มั่นใจ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

7. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองกล้าตัดสินใจ**ด้านการบริหารจัดการด้วยตนเอง**หรือไม่**

กล้า								กลัว
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

8. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีความรู้**เกี่ยวกับการตลาด**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

9. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีความรู้**เกี่ยวกับการบริหารจัดการ**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

10. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองมีเงินทุน**ที่จะประกอบอาชีพอิสระ**หรือไม่**

มี								ไม่มี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

11. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองสามารถหาแหล่งเงินทุน**ที่จะประกอบอาชีพอิสระ**ได้หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

12. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองสามารถหาช่องทางในการจำหน่ายหรือบริการผลผลิต**จากการประกอบอาชีพอิสระ**ได้หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

13. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองสามารถคัดเลือกบุคลากรหรือผู้ร่วมงานที่มีคุณภาพ**ได้**หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

14. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองสามารถหาแหล่งวัตถุดิบในการผลิตที่มีคุณภาพและราคาถูก**ได้**หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

15. นักศึกษาคิดว่า**ตนเองสามารถหาข้อมูลความต้องการของตลาดและผู้บริโภค**ได้**หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

16. นักศึกษาคิดว่า**สามารถประชาสัมพันธ์สินค้าที่ผลิตจากการประกอบอาชีพอิสระ**ของนักศึกษาให้เป็นที่นิยมได้**หรือไม่**

ได้								ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ชุดที่ 7

แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับการรับรู้ ความคาดหวังของบุคคล ซึ่งนักศึกษาพิจารณาว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรจะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ประกอบอาชีพอิสระ ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อ ต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

0. พ่อ แม่ ของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน	/							คัดค้าน
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

00. พี่/น้องของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร				/				ไม่ควร
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อคำถามหมายความว่า

0. นักศึกษาเชื่อว่า พ่อ แม่ ของนักศึกษา **สนับสนุน**ให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระใน**ระดับมาก**

00. นักศึกษาเชื่อว่า พี่/น้องของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา**ไม่ควร**เลือกประกอบอาชีพอิสระใน**ระดับน้อย**

1. พ่อ แม่ ของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร								ไม่ควร
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. พ่อ แม่ ของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

พร้อม								ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. พ่อ แม่ ของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน								คัดค้าน
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. พี่/น้องของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร								ไม่ควร
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

5. พี่/น้องของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

พร้อม								ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

6. พี่/น้องของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน								คัดค้าน
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

7. เพื่อนของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร								ไม่ควร
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

8. เพื่อนของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

พร้อม								ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

9. เพื่อนของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน								คัดค้าน
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

10. ญาติของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา ควรเลือกประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

ควร								ไม่ควร
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

11. ญาติของนักศึกษา คิดว่านักศึกษา พร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

พร้อม								ไม่พร้อม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

12. ญาติของนักศึกษา สนับสนุนให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระหรือไม่

สนับสนุน								คัดค้าน
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ชุดที่ 8

แบบสอบถามวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาที่จะคล้อยตามบุคคลที่มีความสำคัญกับนักศึกษาในการประกอบอาชีพอิสระตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษา

0. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่พ่อแม่ของนักศึกษาประสงค์ให้เลือกหรือไม่

ยินดี	/							ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

00. นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่พี่/น้องของนักศึกษาประสงค์ให้ทำหรือไม่

ยินดี				/				ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อความถามความหมายว่า

0. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่พ่อแม่ของนักศึกษาประสงค์ให้เลือกในระดับมาก

00. นักศึกษาไม่แน่ใจว่าควรทำตามสิ่งที่พี่/น้องของนักศึกษาประสงค์ให้ทำหรือไม่

1. นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่พ่อแม่ของนักศึกษาประสงคิให้ทำหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่พ่อแม่ของนักศึกษาประสงคิให้เลือกหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่พี่/น้องของนักศึกษาประสงคิให้ทำหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่พี่/น้องของนักศึกษาประสงคิให้เลือกหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

5. นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่เพื่อนของนักศึกษาประสงคิให้ทำหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

6. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่เพื่อนของนักศึกษาประสงคิให้เลือกหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

7. นักศึกษายินดีทำตามสิ่งที่ญาติของนักศึกษาประสงคิให้ทำหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

8. นักศึกษายินดีเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่ญาติของนักศึกษาประสงคิให้เลือกหรือไม่

ยินดี								ไม่ยินดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3

ชุดที่ 9

แบบสอบถามวัดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

0. นักศึกษาตั้งใจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระ

จริง	/							ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

00. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่นักศึกษาต้องการทำมากที่สุด

จริง					/			ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อคำถามหมายความว่า

0. นักศึกษาตั้งใจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

00. นักศึกษาคิดว่า อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่นักศึกษาไม่ต้องการทำในระดับน้อย

หลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปวส. ....

1. นักศึกษาตั้งใจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระ

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่นักศึกษาต้องการทำมากที่สุด

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. นักศึกษาปรารถนาจะเลือกประกอบอาชีพอิสระ

ปรารถนา								ไม่ปรารถนา
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. นักศึกษามีความพยายามจะประกอบอาชีพอิสระ

พยายาม								ไม่พยายาม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ชุดที่ 10

แบบสอบถามวัดการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน □ ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดการทำนายว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

0. ถ้านักศึกษามีเงินทุนเพียงพอจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง		/						ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

00. ถ้านักศึกษามีประสบการณ์ในการทำธุรกิจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง	/							ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อความถามความหมายว่า

0. นักศึกษามีเงินทุนเพียงพอจะเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับปานกลาง

00. นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำธุรกิจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก

หลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปวส. ....

1. ถ้านักศึกษามีเงินทุนเพียงพอจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. ถ้านักศึกษามีประสบการณ์ในการทำธุรกิจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. ถ้านักศึกษามีสถานที่หรือทำเลที่เหมาะสมจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. ถ้านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจจะเลือกประกอบอาชีพอิสระทันที

จริง								ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ชุดที่ 11

แบบสอบถามวัดการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงใน □ ที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด ตามประเด็นที่กำหนดให้พิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามวัดการวางแผนว่าจะประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

0. นักศึกษาจะประกอบอาชีพอิสระ หลังจากมีประสบการณ์จากการเป็นลูกจ้างอย่างน้อย 5 ปี

จริง			/					ไม่จริง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก	

จากข้อความถามความหมายว่า

0. นักศึกษาจะประกอบอาชีพอิสระ หลังจากมีประสบการณ์จากการเป็นลูกจ้างอย่างน้อย 5 ปี
ในระดับน้อย

หลังจากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปวส. ....

1. นักศึกษาจะประกอบอาชีพอิสระ หลังจากมีประสบการณ์จากการเป็นลูกจ้างอย่างน้อย 5 ปี

2. นักศึกษาจะประกอบอาชีพอิสระ หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ภาคผนวก จ

คำสั่งในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ก่อนและหลังปรับรูปแบบ

คำสั่งในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ก่อนปรับรูปแบบ

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\ACER\Desktop\CFA53\Path1.LS8:

```

TI Testing Mode2
DA NI=11 NO=369 MA=KM
LA;I1 I2 I3 BI EI AF.1 AF.2 ROL SELF NB MC

KM
1.000
0.666 1.000
0.676 0.572 1.000
0.369 0.354 0.354 1.000
0.441 0.415 0.393 0.634 1.000
0.435 0.413 0.332 0.305 0.405 1.000
0.443 0.504 0.387 0.385 0.395 0.688 1.000
0.235 0.271 0.272 0.318 0.408 0.444 0.296 1.000
0.514 0.548 0.445 0.428 0.453 0.388 0.571 0.211 1.000
0.645 0.590 0.508 0.390 0.478 0.398 0.541 0.149 0.667 1.000
0.453 0.482 0.418 0.281 0.337 0.320 0.424 0.126 0.448 0.612 1.000

ME
5.940 5.673 5.804 5.863 5.978 6.007 5.659 6.336 5.430 5.634 5.478

SD
1.000 1.105 0.974 0.738 0.685 0.852 0.972 0.654 0.907 0.937 1.071

SE
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11/

M0 NX=8 NY=3 NK=4 NE=1 LY=FU,FI LX=FU,FI GA=FU,FI PH=SY,FR PS=SY,FI
TE=SY,FI TD=FU,FI BE=FU,FI

LK
'BE' 'AFF' 'SO' 'NBMC'

LE
'Int'

FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1)

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,2) LX(4,2) LX(5,3) LX(6,3) LX(7,4) LX(8,4)

FR GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(1,4)

FR PS(1,1)

FR TE(1,1) TE(2,2) TE(3,3)

FR TD(1,1) TD(2,2) TD(3,3) TD(4,4) TD(5,5) TD(6,6) TD(7,7) TD(8,8)

PD
OU ME=ML IT=250 EF SS SC MI TV AD=OFF

```

คำสั่งในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์หลังปรับรูปแบบ

The following lines were read from file C:\Documents and Settings\ACER\Desktop\CFA53\Path100.LS8:

```

TI Testing Mode100
DA NI=11 NO=369 MA=KM
LA;I1 I2 I3 BI EI AF.1 AF.2 ROL SELF NB MC

KM
1.000
0.666 1.000
0.676 0.572 1.000
0.369 0.354 0.354 1.000
0.441 0.415 0.393 0.634 1.000
0.435 0.413 0.332 0.305 0.405 1.000
0.443 0.504 0.387 0.385 0.395 0.688 1.000
0.235 0.271 0.272 0.318 0.408 0.444 0.296 1.000
0.514 0.548 0.445 0.428 0.453 0.388 0.571 0.211 1.000
0.645 0.590 0.508 0.390 0.478 0.398 0.541 0.149 0.667 1.000
0.453 0.482 0.418 0.281 0.337 0.320 0.424 0.126 0.448 0.612 1.000

ME
5.940 5.673 5.804 5.863 5.978 6.007 5.659 6.336 5.430 5.634 5.478

SD
1.000 1.105 0.974 0.738 0.685 0.852 0.972 0.654 0.907 0.937 1.071

SE
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11/

MO NX=8 NY=3 NK=4 NE=1 LY=FU,FI LX=FU,FI GA=FU,FI PH=SY,FR PS=SY,FI
TE=SY,FI TD=FU,FI BE=FU,FI

LK
'BE' 'AFF' 'SO' 'NBMC'

LE
'Int'

FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1)

FR LX(1,1) LX(2,1) LX(3,2) LX(4,2) LX(5,3) LX(6,3) LX(7,4) LX(8,4)

FR GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(1,4)

FR PS(1,1)

FR TE(1,1) TE(2,2) TE(3,3)

FR TD(1,1) TD(2,2) TD(3,3) TD(4,4) TD(5,5) TD(6,6) TD(7,7) TD(8,8)
FR TH(7,1) TH(6,2) TH(4,3) TH(5,1) TH(4,1)
FR TD(7,6) TD(8,6) TD(2,3) TD(5,4)
FR TE(3,1)

PD
OU ME=ML IT=250 EF SS SC MI TV AD=OFF

```

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นันทนา พลเยี่ยม
วันเดือนปีเกิด	15 พฤศจิกายน 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	999 หมู่ 2 ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร 74130
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้ช่วยครู(สายการสอน)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลอ้อมน้อย ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร 74130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2540	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนโพนทองพัฒนาวิทยา อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ.2544	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ